

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020

3^ο Παραδοτέο :

«Αξιολόγηση της εφαρμογής του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»/
Τελική Έκθεση Αξιολόγησης

Ιούλιος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	3
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	3
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020»	9
1.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	9
1.2 ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠ ΤΟΥ ΕΣΠΑ 2014-2020 ΕΤΟΥΣ 2018	11
2 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ.....	14
2.1 ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠ ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	14
2.1.1 Αξιολόγηση της φυσικής προόδου υλοποίησης του ΠΕΠ και του τρέχοντος βαθμού επίτευξης των ποσοτικών και ποιοτικών του στόχων	14
2.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΟΗΣ ΕΤΠΑ.....	16
2.2.1 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΤΠΑ - Εκτίμηση της επιτευξιμότητας των στόχων για το 2023	16
2.3 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΟΗΣ ΕΚΤ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΜΕΣΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΕΚΤ 26	
2.3.1 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΚΤ και δεικτών άμεσου αποτελέσματος ΕΚΤ - εκτίμηση της επιτευξιμότητας των στόχων για το 2023 .26	
2.3.2 Ανάλυση δεδομένων επίτευξης των κοινών δεικτών εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων συμμετεχόντων του ΕΚΤ	33
2.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	34
3 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Β. ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΕΠ.....	38
3.1 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΟΥ 2018 - ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΕΥΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2018 ΚΑΙ ΤΟ 2023	38
3.2 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ.....	42
4 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Γ. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ	44
5 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Δ. ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ	45
5.1 ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΕΠ	45
5.1.1 Άξονας Προτεραιότητας 1	45
5.1.2 Άξονας Προτεραιότητας 2	55
5.1.3 Άξονας Προτεραιότητας 3	65
5.1.4 Άξονας Προτεραιότητας 4	70
5.1.5 Άξονας Προτεραιότητας 5	80
5.1.6 Άξονες Προτεραιότητας 6 και 7	82
6 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Ε. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΕΠ	84
6.1 ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ.....	84
6.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗ ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΠ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ 2 ^{ΗΣ} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ	84
6.3 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΕΠ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ 2 ^{ΗΣ} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ	89
6.4 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ	96
6.4.1 Οικονομικοί δείκτες	96
6.4.2 Δείκτες Εκροών / ΒΣΥ:	96
6.5 ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΝΕΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΑΝΑ ΆΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	99
6.6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ	102

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση αναθεωρημένου ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020 (1 ^η αναθεώρηση)	9
Πίνακας 2: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ – Θεματικοί Στόχοι, πηγή χρηματοδότησης, πόροι	10
Πίνακας 9: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 1.....	16
Πίνακας 10: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 2.....	17
Πίνακας 11: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 3.....	18
Πίνακας 12: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 4.....	19
Πίνακας 13: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 5.....	20
Πίνακας 14: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 6.....	20
Πίνακας 15: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 7.....	22
Πίνακας 16: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 9/ ΕΤΠΑ.....	24
Πίνακας 17: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 10.....	24
Πίνακας 18: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών ΑΠ7.....	25
Πίνακας 19: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 8.....	27
Πίνακας 20: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 9/ ΕΚΤ	27
Πίνακας 21: Πορεία επίτευξης δεικτών άμεσων αποτελεσμάτων Θεματικού Στόχου 9/ ΕΚΤ.....	31
Πίνακας 22: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών ΑΠ 7.....	32

Κατάλογος Σχημάτων

Σχήμα 1: Σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020.....	10
Σχήμα 2: Εκτίμηση Αποτελεσματικότητας σε επίπεδο Προγράμματος και ΑΠ.....	14

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Ορισμός
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΒΑΑ	Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη
Β.Ο	Βαθμός Ολοκλήρωσης
Δ.Δ.	Δημόσια Δαπάνη
ΔΕΔ-Μ	Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών
ΔΙΑΠ	Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού
Ε&Α	Έρευνα και Ανάπτυξη
ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ε.Π.	Επενδυτική Προτεραιότητα
ΕΠ ΑΝΑΔ ΔΒΜ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση»
ΕΠΑΝΕΚ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία»
ΕΣ	Ειδικός Στόχος
ΕΣΠΑ 2014-2020	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΥΔ ΕΠ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος
ΕΥΚΕ	Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων
ΕΥΣΕΚΤ	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου
ΕΦΔ	Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης
ΘΣ	Θεματικός Στόχος
ΚΔΑΠ	Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών

Συντομογραφία Ορισμός

ΚΔΗΦ	Κέντρο Δημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας
ΚΗΦΗ	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΚΣ	Κοινοτική Συμμετοχή
Μ.Ο.	Μέσος Όρος
ΝΟΔΕ	Νομικές Δεσμεύσεις
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
ΠΔΕ	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
ΠΕ	Πλαίσιο Επιδόσεων
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΣΔΔ	Συνολική Δημόσια Δαπάνη
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου
ΣΜΑ	Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων
ΤΠΕ	Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας
ΧΥΤΥ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων
RIS3	Research and Innovation Strategy for Smart Specialization

Εισαγωγή

Το παρόν Παραδοτέο εκπονείται στο πλαίσιο της «Αξιολόγησης της εφαρμογής του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»», σύμφωνα με την από 26/09/2017 Σύμβαση μεταξύ της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και της εταιρείας ΕΕΟ GROUP Α.Ε. (εφεξής και Σύμβουλος).

Η αξιολόγηση της εφαρμογής του Ε.Π. έχει ως στόχο να διαπιστώσει την απόδοση των υλοποιούμενων δράσεων, το βαθμό υλοποίησης των αρχικών στόχων και την αποτελεσματικότητα του Προγράμματος. Ως εκ τούτου η αξιολόγηση θα εστιάσει:

- Στην αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα του ΕΠ
- Στην επίτευξη των στόχων του Πλαισίου Επιδόσεων.
- Στην επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης ενόψει και των νέων πόρων που θα κατανεμηθούν στα ΕΠ

Επιπρόσθετα, θα διερευνήσει τις ανάγκες σε δεδομένα που θα απαιτηθούν στο πλαίσιο των Αξιολογήσεων για την επίπτωση των Προγραμμάτων.

Βάσει των ανωτέρω, το αντικείμενο του παρόντος 3^{ου} παραδοτέου της αξιολόγησης της εφαρμογής του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020», το οποίο αποτελεί την τελική έκθεση αξιολόγησης, περιλαμβάνει την εξέταση των κάτωθι ενοτήτων αξιολόγησης – ερωτημάτων:

- Ενότητα Αξιολόγησης Α. Αποτελεσματικότητα του ΕΠ
- Ενότητα Αξιολόγησης Β. Πλαίσιο Επιδόσεων του ΕΠ
- Ενότητα Αξιολόγησης Γ. Αποδοτικότητα του ΕΠ
- Ενότητα Αξιολόγησης Δ. Επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης στο πλαίσιο της Στρατηγικής του ΕΠ
- Ενότητα Αξιολόγησης Ε. Αναθεώρηση του ΕΠ
- Ενότητα Αξιολόγησης ΣΤ. Προετοιμασία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων

Επίσης θα ληφθούν υπόψη και οι ειδικές απαιτήσεις της αξιολόγησης για τις Δράσεις ΕΚΤ.

Στο πλαίσιο αυτό η διάρθρωση παραδοτέου περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Την **Επιτελική Σύνοψη** στην οποία παρουσιάζονται τα **συμπεράσματα και οι συστάσεις της Αξιολόγησης** στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.
- Την -παρούσα- **Εισαγωγή** στην οποία γίνεται συνοπτική παρουσίαση **του αντικειμένου, του σκοπού και των στόχων της Αξιολόγησης και του 1ου παραδοτέου** και παράλληλα έχει το ρόλο ενός σύντομου οδηγού στα περιεχόμενα του παραδοτέου για τη διευκόλυνση του αναγνώστη.
- Το **πρώτο κεφάλαιο** στο οποίο γίνεται **σύντομη παρουσίαση του εγκεκριμένου ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»** ως προς τη στοχοθεσία του, τη δομή του (Άξονες Προτεραιότητας, Θεματικοί Στόχοι, Επενδυτικές Προτεραιότητες κλπ.) καθώς και τους εγκεκριμένους πόρους. Επίσης, στο κεφάλαιο αυτό γίνεται και μια σύντομη αναφορά στην **αναθεώρηση του ΕΠ λόγω τεχνικής προσαρμογής** για την προσθήκη νέων πόρων, διαδικασία η οποία είναι σε εξέλιξη κατά το διάστημα εκπόνησης της παρούσας έκθεσης.

- Το **δεύτερο κεφάλαιο** στο οποίο εξετάζεται η **Αποτελεσματικότητα του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»** προχωρώντας σε αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του Ε.Π. σε όρους αποτελεσματικότητας ανά Άξονα Προτεραιότητας και επενδυτική προτεραιότητα και διατυπώνονται εκτιμήσεις με βάση τα στοιχεία υλοποίησης του ΕΠ. Επιπλέον εξετάζεται η επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΤΠΑ και ΕΚΤ του ΕΠ, γίνεται εντοπισμός των καθυστερήσεων στην υλοποίησή του και αναλύονται οι παράγοντες στους οποίους οφείλονται οι καθυστερήσεις αυτές. Στη συνέχεια γίνεται πρόβλεψη σχετικά με την επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΤΠΑ για το 2023 (με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία). Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 συγχρηματοδοτείται και από το ΕΚΤ, ο Ανάδοχος στο κεφάλαιο αυτό εκτός από την ανάλυση των στοχοθετημένων δεικτών εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων, με βάση την οποία αξιολογεί την αποτελεσματικότητα στις αντίστοιχες Επενδυτικές Προτεραιότητες/Ειδικούς Στόχους, αναλύει και τα δεδομένα τιμών επίτευξης όλων των κοινών δεικτών εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων συμμετεχόντων (δείκτες CO01 – CO19 και CR01 – CR05). Τέλος γίνεται πρόβλεψη για την επίτευξη ή μη επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΚΤ και σε επίπεδο δεικτών άμεσων αποτελεσμάτων ΕΚΤ για το 2023 και εξάγονται συμπεράσματα και προτάσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα του Ε.Π.
- Το **τρίτο κεφάλαιο** στο οποίο εξετάζεται το **Πλαίσιο Επιδόσεων του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»** και ειδικότερα η πρόοδος επίτευξης των στόχων των δεικτών του Πλαισίου Επιδόσεων ανά Άξονα Προτεραιότητας όσον αφορά στα ορόσημα του 2018 (Δείκτες εκροής, Βασικά Στάδια Εφαρμογής και οικονομικοί δείκτες), εντοπίζονται καθυστερήσεις καθώς και οι αιτίες που τις προκάλεσαν. Επίσης, εξετάζεται η επικαιρότητα των υποθέσεων εργασίας που χρησιμοποιήθηκαν ανά δείκτη στη διαμόρφωση του Πλαισίου Επιδόσεων και προσδιορίζονται πιθανές αλλαγές στις υποθέσεις εργασίας. Τέλος γίνεται πρόβλεψη για την επίτευξη ή μη των στόχων των δεικτών του Πλαισίου Επιδόσεων για το 2018 και το 2023 και εξάγονται συμπεράσματα και προτάσεις σχετικά με το Πλαίσιο Επιδόσεων του ΕΠ.
- Το **τέταρτο κεφάλαιο** στο οποίο εξετάζεται η **Αποδοτικότητα του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»** προχωρώντας σε αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ σε όρους αποδοτικότητας ανά Άξονα Προτεραιότητας και επενδυτική προτεραιότητα. Επίσης, εξετάζεται η επάρκεια του διαθέσιμου προϋπολογισμού για την υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΕΠ και εντοπίζονται τυχόν προβλήματα υπερβάσεων προϋπολογισμού, αποδοτικότητας και διαφοροποίησης του μοναδιαίου κόστους υλοποίησης των παρεμβάσεων σε σχέση με τα προβλεπόμενα κόστη κατά το σχεδιασμό του Προγράμματος. Τέλος, διατυπώνονται συμπεράσματα και προτάσεις από την ανάλυση της αποδοτικότητας του ΕΠ.
- Το **πέμπτο κεφάλαιο** στο οποίο εξετάζεται η **Επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης στο πλαίσιο της Στρατηγικής του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»** και ειδικότερα ο βαθμός στον οποίο η λογική της παρέμβασης και οι ειδικοί στόχοι του ΕΠ παραμένουν επίκαιροι, εάν επηρεάζεται η λογική παρέμβασης από ενδεχόμενες αλλαγές στην κατανομή των υφιστάμενων πόρων μεταξύ των επενδυτικών προτεραιοτήτων, όπως προκύπτει από την εξειδίκευση του Ε.Π., εάν έχουν διαμορφωθεί νέες ανάγκες που επηρεάζουν τη λογική παρέμβασης, λαμβάνοντας

υπόψη και το ευρύτερο μακροοικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο. Επίσης, εξετάζεται ο βαθμός στον οποίο παραμένουν επίκαιροι οι ειδικοί στόχοι του Ε.Π. και η σύνδεση τους με τους δείκτες εκροής και αποτελέσματος καθώς επίσης και τυχόν ανάγκη για δημιουργία νέων ειδικών στόχων ή/ και νέων δεικτών αποτελέσματος ή εκροής. Επίσης, εκτιμάται η πορεία επίτευξης των δεικτών αποτελέσματος του ΕΤΠΑ /ΕΚΤ σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα σχετικά Δελτία Ταυτότητας Δείκτη του Ε.Π. και γίνεται εκτίμηση της επίτευξης ή μη της στοχοθεσίας των δεικτών αποτελέσματος για το 2023. Εξετάζεται η συμβολή των δεικτών εκροής και αποτελέσματος στη λογική παρέμβασης του Προγράμματος και τέλος διατυπώνονται συμπεράσματα και οι προτάσεις από την ανάλυση της επικαιρότητας της λογικής της παρέμβασης.

- Το **έκτο κεφάλαιο** στο οποίο τεκμηριώνεται η ανάγκη **Αναθεώρησης του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020»** με στόχο να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα. Επίσης προσδιορίζονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις στη λογική παρέμβασης του ΕΠ και διερευνάται εάν επηρεάζονται οι ειδικοί στόχοι του Προγράμματος, οι δείκτες εκροής και αποτελέσματος, καθώς και η στοχοθεσία τους. Επίσης, διερευνάται η αναγκαιότητα προσθήκης νέων κωδικών παρέμβασης ανά Άξονα Προτεραιότητας. Τέλος, διατυπώνονται συμπεράσματα και οι προτάσεις όσον αναφορά στην ανάγκη αναθεώρησης του ΕΠ.
- Το **έβδομο κεφάλαιο**, το οποίο αφορά την **Προετοιμασία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων**
- Το **όγδοο κεφάλαιο** το οποίο αφορά το **Παράρτημα** της Τελικής Έκθεσης Αξιολόγησης και σε αυτό περιλαμβάνονται το **Πλάνο διάδοσης συμπερασμάτων και συστάσεων της Αξιολόγησης** και υλικό στο πλαίσιο της **τεκμηρίωσης της 2ης Αναθεώρησης** του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 (αναθεώρηση έτους 2018).

Ολοκληρώνοντας την εισαγωγική αυτή ενότητα, σημειώνεται ότι αναφορικά με την αποτίμηση της πορείας υλοποίησης του ΕΠ «Δυτική Ελλάδα 2014-2020» σε επίπεδο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία ΟΠΣ με σημείο αναφοράς 31/05/2018.

1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020»

1.1 Συνοπτική περιγραφή εγκεκριμένου Προγράμματος

Το ΕΠ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2014) 10161 final/18-12-2014. Η συνολική δημόσια δαπάνη του Προγράμματος ήταν 490.985.732 Ευρώ, εκ των οποίων 392.788.583 Ευρώ αφορούσαν την συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 98.197.149 Ευρώ την Εθνική συμμετοχή.

Το έτος 2017 έγινε η 1η αναθεώρηση του ΕΠ Δυτική Ελλάδα έγινε στο πλαίσιο της διαδικασίας τεχνικής προσαρμογής για το έτος 2017 σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ.3 του Καν 1303/2013. Στο πλαίσιο της εν λόγω Αναθεώρησης έγινε κατανομή πρόσθετων πόρων ύψους 13.396.091 Ευρώ Κοινοτικής Συνδρομής, εκ των οποίων 2.122.491 Ευρώ προήλθαν από το ΕΤΠΑ και 11.273.600 Ευρώ από το ΕΚΤ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στο τμήμα του Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, πέραν αυτών που ήταν αποτέλεσμα των πρόσθετων πόρων. Η εν λόγω αναθεώρηση εγκρίθηκε με βάση την απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2017) 8464 final/6-12-2017. Ως εκ τούτου η συνολική Δημόσια Δαπάνη του ΕΠ είναι πλέον **507.730.846 Ευρώ**, εκ των οποίων 406.184.674 Ευρώ αφορούσαν τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 101.546.172 Ευρώ την Εθνική συμμετοχή.

Αναλυτικά η χρηματοδότηση του ΕΠ έχει ως ακολούθως:

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση αναθεωρημένου ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020 (1^η αναθεώρηση)

Πηγή Χρηματοδότησης	Πόροι (€)
ΕΤΠΑ	328.391.892
ΕΚΤ	77.792.782
Εθνικοί Πόροι	101.546.172
Σύνολο	507.730.846

Το **Αναπτυξιακό Όραμα** της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 έχει ως ακολούθως:

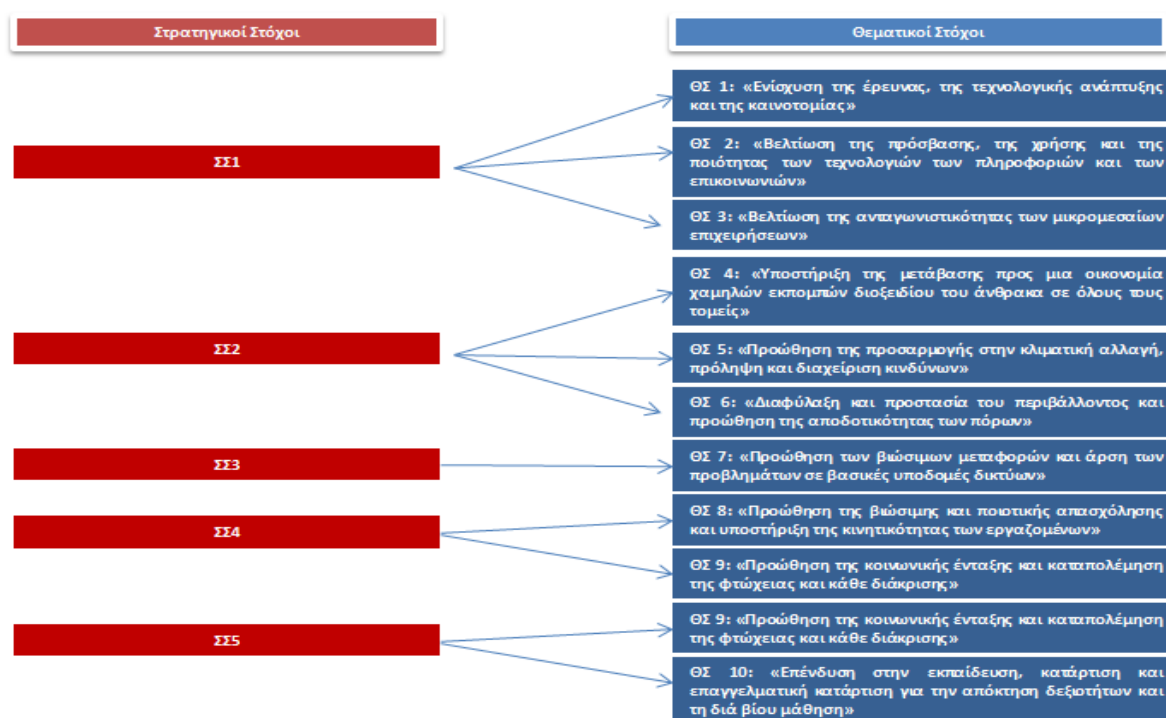
«Αυτοτροφοδοτούμενη, εξωστρεφής και αειφορική ανασυγκρότηση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εστιασμένη στην παγκόσμια ταυτότητά της, στις αξίες για τον άνθρωπο και το περιβάλλον»

Για την προαγωγή του αναπτυξιακού οράματος της Περιφέρειας επιλέχθηκαν για το ΕΠ Δυτική Ελλάδα **πέντε στρατηγικοί στόχοι (ΣΣ)**:

- ΣΣ 1: Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
- ΣΣ 2: Προστασία του Περιβάλλοντος - μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον
- ΣΣ 3: Ανάπτυξη - εκσυγχρονισμός - συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών

- ΣΣ 4: Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων
- ΣΣ 5: Ανάπτυξη - εκσυγχρονισμός - συμπλήρωση κοινωνικών υποδομών, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης

Κάθε Στρατηγικός Στόχος συνδέεται με συγκεκριμένους Θεματικούς Στόχους (ΘΣ) οι οποίοι ικανοποιούν την εθνική στρατηγική όπως αυτή εκφράζεται από το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 και την ευρωπαϊκή στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (Ευρώπη 2020). Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020.

Σχήμα 1: Σύνδεση των Στρατηγικών Στόχων του ΕΠ με τους Θεματικούς Στόχους της Ε2020

Επιπρόσθετα κάθε Στρατηγικός Στόχος αντιστοιχίζεται με έναν Άξονα Προτεραιότητας του Προγράμματος. Ως εκ τούτου το ΕΠ «ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020» έχει συνολικά επτά (7) Άξονες Προτεραιότητας, εκ των οποίων οι πέντε (5) εξυπηρετούν τους αντίστοιχους Στρατηγικούς Στόχους που προαναφέρθηκαν και οι δύο (2) αφορούν την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) του ΕΠ, οι Θεματικοί Στόχοι ανά ΑΠ, η πηγή χρηματοδότησης και η συνολική δημόσια δαπάνη αυτών.

Πίνακας 2: Παρουσίαση Αξόνων Προτεραιότητας ΕΠ – Θεματικοί Στόχοι, πηγή χρηματοδότησης, πόροι

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικοί Στόχοι	Πηγή Χρηματοδότησης	Δημόσια Δαπάνη (€)
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία	ΘΣ1, 2, 3	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	70.390.886

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικοί Στόχοι	Πηγή Χρηματοδότησης	Δημόσια Δαπάνη (€)
και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας			
2 - Προστασία του Περιβάλλοντος – Μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον	ΘΣ4, 5, 6	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	160.238.844
3 - Ανάπτυξη - Εκσυγχρονισμός – Συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών	ΘΣ7	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	131.460.848
4 - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και των Διακρίσεων	ΘΣ8, 9	ΕΚΤ Εθνικοί Πόροι	95.710.629
5 - Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση κοινωνικών υποδομών, υποδομών υγείας και εκπαίδευσης	ΘΣ9, 10	ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	40.893.093
6 - Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ		ΕΚΤ Εθνικοί Πόροι	1.530.349
7 - Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ		ΕΤΠΑ Εθνικοί Πόροι	7.506.197
Σύνολο			507.730.846

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι η στρατηγική του ΕΠ εξειδικεύεται περαιτέρω σε Επενδυτικές Προτεραιότητες ανά Θεματικό Στόχο και Ειδικούς Στόχους ανά Επενδυτική Προτεραιότητα, ενώ για την παρακολούθηση του ΕΠ έχουν διαμορφωθεί κατάλληλοι δείκτες εκρών και αποτελέσματος.

Συνοψίζοντας τη **διάρθρωση** του αναθεωρημένου ΕΠ ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2014-2020 (1^η αναθεώρηση), αυτή περιλαμβάνει:

- Επτά (7) μονοταμειακούς Άξονες Προτεραιότητας. Από αυτούς οι πέντε (5) χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και οι δύο (2) από το ΕΚΤ.
- Δέκα (10) Θεματικούς Στόχους.
- Τριάντα δύο (32) Επενδυτικές Προτεραιότητες.
- Τριάντα έξι (38) Ειδικούς Στόχους (ΕΣ). Οι τριάντα τρεις (36) ΕΣ εξειδικεύουν τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και οι δύο (2) αφορούν την Τεχνική Βοήθεια του ΕΠ.
- Εβδομήντα ένα (71) δείκτες εκρών. Από αυτούς οι οκτώ (8) αφορούν τους Άξονες Προτεραιότητας της Τεχνικής Βοήθειας.
- Σαράντα ένα (41) δείκτες αποτελεσμάτων.

1.2 Αναθεώρηση των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 έτους 2018

Η αναθεώρηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων προβλέπεται στον Κανονισμό ΕΕ 1303/2013 και ειδικότερα στο άρθρο 30 «Τροποποίηση των προγραμμάτων». Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω το 2017 ολοκληρώθηκε, για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, η διαδικασία τεχνικής προσαρμογής τους στη λογική της επανεξέτασης των κονδυλίων της Πολιτικής Συνοχής για το 2016. Το 2018 αποτελεί έτος για τη 2^η αναθεώρηση των ΕΠ των ΕΣΠΑ.

Η 2^η αναθεώρηση περιλαμβάνει γενικότερες τροποποιήσεις σε θέματα που άπτονται των μετακινήσεων πόρων μεταξύ των αξόνων, των επιχειρησιακών δεικτών, του πλαισίου επίδοσης, των ειδικών στόχων/επενδυτικών προτεραιοτήτων κλπ., σύμφωνα και με τα περιεχόμενα της με ΑΠ 55523/ΕΥΣΣΑ 963/23.5.2018 εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομίας

και Ανάπτυξης/ Γενική Γραμματεία Δημόσιων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με τίτλο «Οδηγίες για την «Αναθεώρηση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 για το έτος 2018».

Σημειώνεται ότι μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης, η διαδικασία της 2^{ης} αναθεώρησης των ΕΠ είναι σε εξέλιξη. Πιο συγκεκριμένα έχουν υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα αναθεωρημένα Επιχειρησιακά Προγράμματα προς έλεγχο και έγκριση.

Στο πλαίσιο της 2^{ης} αναθεώρησης του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 οι βασικές αλλαγές συνοψίζονται στα κάτωθι:

- Διαφοροποίηση της στρατηγικής σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό σε ότι αφορά την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της Περιφέρειας. Ειδικότερα, στην αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας περιλαμβάνεται πλέον η διείσδυση του Φυσικού Αερίου και συγκεκριμένα σε 3 πόλεις (Πάτρα, Αργίριο, Πύργος). Βασική πηγή χρηματοδότησης της εν λόγω παρέμβασης θα αποτελέσει το ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020. Ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η επικαιροποίηση της στρατηγικής του ΕΠ. Η εν λόγω διαφοροποίηση επηρεάζει τον Θ.Σ. 7 μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθεί η σχετική δράση.
- Διαγραφή δύο Επενδυτικών Προτεραιοτήτων (1α και 9νι) και αναδιαμόρφωση της στόχευσης και του περιεχομένου μιας Επενδυτικής Προτεραιότητας (7ε).
- Μεταφορά πόρων μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας / Θεματικών Στόχων και μεταφορά/ ανακατανομή πόρων μεταξύ Επενδυτικών Προτεραιοτήτων. Ειδικότερα:
 - ο Μεταφορά πόρων μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας: Από τον ΑΠ 3 μεταφέρονται πόροι ύψους 10εκ.€ Δ.Δ. στον ΑΠ 5.
 - ο Μεταφορά πόρων μεταξύ Θεματικών Στόχων:
 - Από τον Θ.Σ.1 μεταφέρεται 1εκ.€ Δ.Δ. στον Θ.Σ.2. Η μεταφορά αυτή είναι εντός του ίδιου Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ1).
 - Από τον Θ.Σ.5 μεταφέρονται 10.795.266€ Δ.Δ. στον Θ.Σ.6. Η μεταφορά αυτή είναι εντός του ίδιου Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ2).
 - Από τον Θ.Σ.9 μεταφέρονται 1.745.937€ Δ.Δ. στον Θ.Σ.8. Η μεταφορά αυτή είναι εντός του ίδιου Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ4).
 - Από τον Θ.Σ. 7 μεταφέρονται 4εκ.€ Δ.Δ. στον Θ.Σ. 9 (ΕΤΠΑ) και 6εκ.€ Δ.Δ. στον Θ.Σ. 10. Η μεταφορά αυτή είναι μεταξύ διαφορετικών Αξόνων Προτεραιότητας (ΑΠ3 και ΑΠ5).
 - ο Μεταφορά/ ανακατανομή πόρων μεταξύ Επενδυτικών Προτεραιοτήτων.

Συνολικά επηρεάζονται 19 Ε.Π. ως ακολούθως:

Επενδυτική Προτεραιότητα (α)	Δ.Δ. (€) εγκεκριμένου ΕΠ (β)	Νέα Δ.Δ. (€) υπό αναθεώρηση ΕΠ (γ)	Διαφορά (€) (δ) = (γ) – (β)
1α	2.000.000,00	0,0	-2.000.000,00
1β	9.735.113,00	10.735.113,00	1.000.000,00
2γ	2.000.000,00	3.000.000,00	1.000.000,00
5α	20.795.266,00	10.000.000,00	-10.795.266,00
6β	24.000.000,00	30.295.266,00	6.295.266,00
6δ	3.500.000,00	4.500.000,00	1.000.000,00
6ε	59.628.725,00	63.128.725,00	3.500.000,00
7α	34.300.000,00	31.300.000,00	-3.000.000,00
7β	85.660.848,00	64.660.848,00	-21.000.000,00
7γ	9.500.000,00	13.500.000,00	4.000.000,00
7ε	2.000.000,00	12.000.000,00	10.000.000,00
8.1	2.000.000,00	3.000.000,00	1.000.000,00

Επενδυτική Προτεραιότητα (α)	Δ.Δ. (€) εγκεκριμένου ΕΠ (β)	Νέα Δ.Δ. (€) υπό αναθεώρηση ΕΠ (γ)	Διαφορά (€) (δ) = (γ) – (β)
8.3	2.000.000,00	2.745.937,00	745.937,00
9.i	32.648.989,00	27.654.907,00	- 4.994.082,00
9.iii	6.840.624,00	12.337.141,00	5.496.517,00
9.iv	18.625.000,00	21.122.565,00	2.497.565,00
9.vi	4.745.937,00	0,0	-4.745.937,00
9.α	17.311.569,00	21.311.569,00	4.000.000,00
10.α	23.581.524,00	29.581.524,00	6.000.000,00

- Τροποποιήσεις στις κατηγορίες παρέμβασης του Προγράμματος και κυρίως στα πεδία παρέμβασης, αφενός λόγω των τροποποιήσεων στο χρηματοδοτικό σχέδιο, αφετέρου λόγω της εξειδίκευσης του προγραμματικού σχεδιασμού.
- Τροποποιήσεις σε δείκτες του Προγράμματος (κυρίως σε δείκτες εκροών) οι οποίες αφορούν είτε μετονομασία/ αντικατάσταση δεικτών, προσθήκη νέων δεικτών ή τροποποίηση της τιμής στόχου υφιστάμενων δεικτών ή διαγραφή δεικτών. Η αναγκαιότητα των εν λόγω τροποποιήσεων προέκυψε είτε για λόγους ομογενοποίησης δεικτών στα ΕΠ του ΕΣΠΑ, ή από την εξειδίκευση του Προγραμματικού σχεδιασμού, ή από αλλαγή στη Στρατηγική του ΕΠ, ή από τη μεταφορά πόρων μεταξύ Θ.Σ./ Ε.Π., ή από τροποποίηση της μεθοδολογίας υπολογισμού των δεικτών.
- Προσθήκη νέων δράσεων και επικαιροποίηση κειμένων του Προγράμματος αφενός λόγω των αλλαγών που προαναφέρθηκαν, αφετέρου λόγω της εξειδίκευσης του προγραμματικού σχεδιασμού.
- Επικαιροποίηση δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης (οικονομικοί δείκτες, δείκτες εκροών, βασικά στάδια υλοποίησης).

Βάσει των παραπάνω η παρούσα έκθεση αξιολόγησης αφορά το εγκεκριμένο Πρόγραμμα (μετά και την 1^η αναθεώρηση έτους 2017), ωστόσο όπου απαιτείται γίνεται σύνδεση και με την αναθεώρηση του έτους 2018.

2 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ

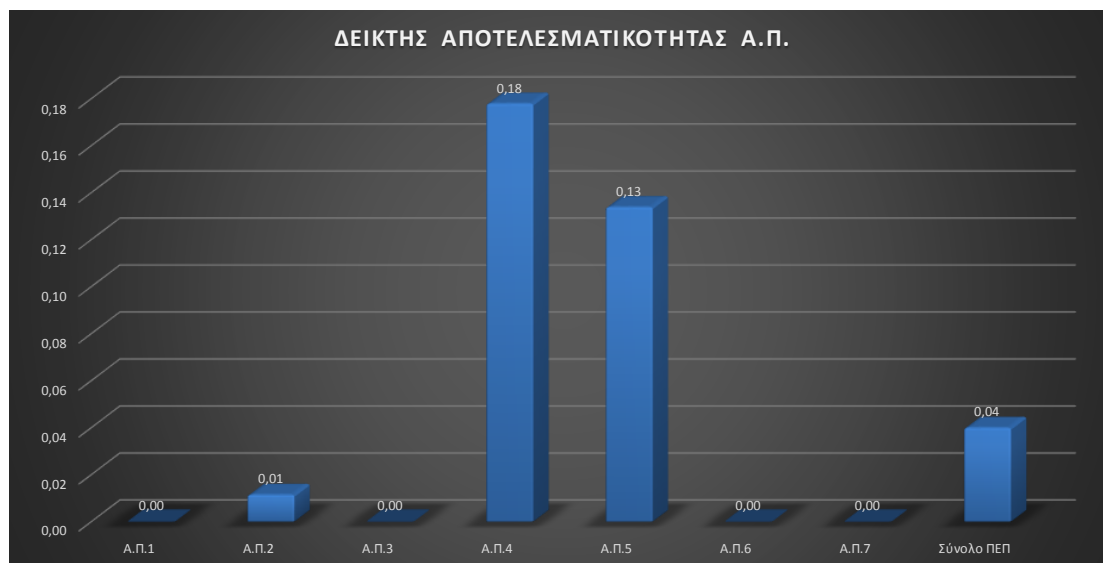
2.1 Αποτίμηση πορείας υλοποίησης ΕΠ σε όρους αποτελεσματικότητας

2.1.1 Αξιολόγηση της φυσικής προόδου υλοποίησης του ΠΕΠ και του τρέχοντος βαθμού επίτευξης των ποσοτικών και ποιοτικών του στόχων

Σε γενικές γραμμές η φυσική πρόοδος, όπως καταγράφεται από τα στοιχεία του ΟΠΣ είναι χαμηλή και σε συγκεκριμένους άξονες μηδενική. Ειδικότερα από την ανάλυση της φυσικής προόδου προκύπτει ότι αυτή είναι μηδενική για τον Άξονα Προτεραιότητας 1, καθώς δεν υπάρχουν ενταγμένα Έργα, ενώ στον Άξονα Προτεραιότητας 2, αν και υπάρχουν 26 ενταγμένα έργα ο δείκτης φυσικής ολοκλήρωσης εμφανίζεται εξαιρετικά χαμηλός, αφού μόνο σε 2 έργα καταγράφεται φυσική πρόοδος (βάσει των στοιχείων του ΟΠΣ). Την ίδια εικόνα παρουσιάζει και ο Α.Π. 3 καθώς από τα 9 ενταγμένα έργα κανένα δεν καταγράφει φυσική πρόοδο. Στον Άξονα 4 που είναι ενταγμένα και τα περισσότερα έργα η κατάσταση εμφανίζεται καλύτερη, ενώ στον Άξονα 5 μόνο 3 από τα 19 Έργα καταγράφουν φυσική πρόοδο. Όσον αφορά την φυσική πρόοδο της Τεχνικής Βοήθειας (ΕΚΤ και ΕΤΠΑ) καταγράφεται πολύ χαμηλή αφού μόνο σε 1 εκ των 22 ενταγμένων έργων, καταγράφεται φυσική πρόοδος. Αναλυτική αναφορά στα ζητήματα αυτά γίνεται στη συνέχεια, όπου παρουσιάζεται η φυσική πρόοδος ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Σε ό,τι αφορά την αποτελεσματικότητα του Ε.Π. «Δυτική Ελλάδα 2014-2020», μέχρι τις 31/5/18, ο σχετικός δείκτης αποτελεσματικότητας υπολογίζεται σε 0,04 (4% σταθμισμένη υλοποίηση του συνολικού φυσικού αντικείμενου του Προγράμματος), τιμή που δεν θεωρείται ικανοποιητική για το χρονικό σημείο αναφοράς.

Οι δείκτες αποτελεσματικότητας των Αξόνων Προτεραιότητας καταγράφουν τιμές από 0 έως 0,18. Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 παρουσιάζει τη μεγαλύτερη τιμή (0,18), ενώ οι Άξονες 1,3,6 και 7 παρουσιάζουν μηδενική τιμή.

Σχήμα 2: Εκτίμηση Αποτελεσματικότητας σε επίπεδο Προγράμματος και ΑΠ

Σημαντική εμφανίζεται η διαφοροποίηση μεταξύ των δεικτών αποτελεσματικότητας αφού δεύτερος σε αποτελεσματικότητα, μετά τον Άξονα Προτεραιότητας 4, κατατάσσεται ο Άξονας Προτεραιότητας 5, με σταθμισμένο δείκτη 0,13 και ακολουθεί ο ΑΠ 2 με τιμή 0,01.

Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω συμπεράσματα εξάγονται από καταγεγραμμένα στο ΟΠΣ στοιχεία με ημερομηνία 31/5/2018, τα οποία ωστόσο δεν απεικονίζουν την πραγματική εξέλιξη των έργων.

Συγκεκριμένα η υλοποίηση που καταγράφεται βάσει των στοιχείων του ΟΠΣ είναι μικρότερη από την πραγματική, καθώς:

- Οι δείκτες από τους οποίους αντλήθηκαν τα στοιχεία για τον υπολογισμό του Δείκτη Φυσικής Ολοκλήρωσης¹ κάθε (ενταγμένου) έργου έχουν μηδενική τιμή έως την ολοκλήρωση του Έργου (σε ότι αφορά το ΕΤΠΑ). Κατά συνέπεια μπορεί ένα έργο να είναι σε μεγάλο βαθμό ολοκληρωμένο αλλά η τιμή του δείκτη να είναι μηδενική.
- Οι Δικαιούχοι για τα Έργα ευθύνης τους έχουν υποχρέωση υποβολής Δελτίου Επίτευξης Δεικτών το πρώτο Δεκαήμερο του Ιανουαρίου του 2018 με αποτέλεσμα για έργα που έχουν ήδη ολοκληρωθεί, το ΟΠΣ θα ενημερωθεί τον Ιανουάριο του 2018.

Το ανωτέρω συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και από τις δαπάνες του Προγράμματος οι οποίες δεν συνάδουν με την καταγεγραμμένη υλοποίηση.

¹ Σε ότι αφορά την φυσική υλοποίηση των έργων, συγκεντρώνονται τα απαραίτητα στοιχεία από το ΟΠΣ τα οποία σχετίζονται με τους φυσικούς δείκτες όλων των Πράξεων του ΕΠ. Σε έργα στα οποία υπάρχουν περισσότεροι του ενός φυσικοί δείκτες, έγινε επιλογή του πλέον κατάλληλου δείκτη με βάση τα εξής κριτήρια:

- βαρύτητα στην εκπλήρωση των στόχων του έργου
- δείκτες που κρίνονται ως πλέον αντιπροσωπευτικοί του έργου
- δείκτες που είναι κοινοί σε περισσότερες κατηγορίες έργων ώστε να επιτρέπεται εύκολα η ομαδοποίηση και άθροιση
- δείκτες για τους οποίους υπάρχουν τιμές τόσο όσον αφορά στο φυσικό στόχο όσο και στη φυσική υλοποίηση.

2.2 Εξέταση της πορείας υλοποίησης των δεικτών εκροής ΕΤΠΑ

2.2.1 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΤΠΑ - Εκτίμηση της επιτευξιμότητας των στόχων για το 2023

Στο πλαίσιο της παρούσας υπο-ενότητας εξετάζονται οι δείκτες εκροών των Αξόνων Προτεραιότητας 1, 2, 3, 5 και 7 οι οποίοι χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται τόσο οι δείκτες του Προγράμματος, όσο και πρόσθετοι δείκτες που έχουν χρησιμοποιηθεί στις σχετικές προσκλήσεις και περιλαμβάνονται στα ενταγμένα έργα.

Πριν την αναλυτική παρουσίαση των σχετικών στοιχείων κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι στην παρούσα φάση αξιολόγησης του Προγράμματος:

- Δεν έχουν ενεργοποιηθεί όλες οι επενδυτικές προτεραιότητες, συνεπώς στους σχετικούς δείκτες εκροών αυτών δεν υπάρχει κάποια εξέλιξη.
- Από τα ενταγμένα έργα, τα περισσότερα βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης και ως εκ τούτου οι δείκτες εκροών δεν παρουσιάζουν κάποια πρόοδο υλοποίησης βάσει στοιχείων ΟΠΣ. Για το λόγο αυτό στην εξέταση των δεικτών εκροής του ΕΤΠΑ, εκτός από την τιμή υλοποίησης των δεικτών των ενταγμένων έργων λαμβάνεται υπόψη και η τιμή στόχος αυτών, προκειμένου να γίνει μια αρχική συσχέτιση με τους στόχους των δεικτών σε επίπεδο Προγράμματος.
- Για τους ανωτέρω λόγους, είναι δύσκολο να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις για την επιτευξιμότητα ή μη των στόχων των δεικτών εκροών του ΕΤΠΑ για το 2023.

Αναλυτικά ανά Άξονα Προτεραιότητας:

Άξονας Προτεραιότητας 1

Θεματικός Στόχος 1

Στο πλαίσιο του ΘΣ1 δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Σημειώνεται ωστόσο ότι στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 1b έχουν εκδοθεί δύο προσκλήσεις (η μια το γ' τρίμηνο του 2016 και η άλλη το β' τρίμηνο του 2017) και αναμένεται μέχρι τέλος του 2017 να γίνουν οι πρώτες εντάξεις έργων. Συνεπώς την παρούσα φάση δεν καταγράφεται πρόοδος στην υλοποίηση των δεικτών εκροών του ΘΣ1.

Πίνακας 3: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 1

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
1a	CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	ισοδύναμα πλήρους χρόνου	167	-	-	-
1b	CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα	επιχειρήσεις	32	-	-	-

Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ενεργοποίηση του θεματικού στόχου 1 επηρεάστηκε από θέματα όπως:

- Οι αιρεσιμότητες που είχε τεθεί αναφορικά με την ολοκλήρωση της Εθνικής και Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, η άρση των οποίων έγινε το 1^ο εξάμηνο του 2015.
- Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης που έπρεπε να ακολουθηθεί για την εξειδίκευση δράσεων στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, η οποία ξεκίνησε εντός του 2015.
- Η ολοκλήρωση του Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών, παράμετρος η οποία επηρέασε την Ε.Π. 1^α καθώς στο πλαίσιο του Προγράμματος θα χρηματοδοτηθούν ερευνητικές υποδομές που περιλαμβάνονται στον εν λόγω Χάρτη.
- Θεσμικά θέματα κρατικών ενισχύσεων τα οποία έπρεπε να επιλυθούν και για τα οποία η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ήταν σε συνεχή διαβούλευση και επικοινωνία με την ΕΥΚΕ.
- Ορισμός φορέων διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων. Αποτελεί ένα οριζόντιο θέμα για τις κρατικές ενισχύσεις του Προγράμματος. Σημειώνεται ότι τον Σεπτέμβριο του 2017 ορίστηκε η Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας ως Ενδιάμεσος Φορέας Κρατικών Ενισχύσεων για δράσεις στο πλαίσιο των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 1β, 3α, 3γ, 3δ, 8i, 8ii, 8ν, συνολικής προγραμματικής δημόσιας δαπάνης 28.605.279 ευρώ.

Θεματικός Στόχος 2

Στο πλαίσιο του ΘΣ2 δεν έχουν εκδοθεί σχετικές προσκλήσεις και ως εκ τούτου δεν καταγράφεται κάποια πρόοδος στην υλοποίηση των δεικτών εκροών.

Πίνακας 4: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 2

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
2b	CO28	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά	επιχειρήσεις	32	-	-	-
2b	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	32	-	-	-
2b	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	32	-	-	-
2c	T1801	Ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές που δημιουργούνται	αριθμός	5	-	-	-

Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ενεργοποίηση του θεματικού στόχου 2 επηρεάστηκε από παράγοντες όπως:

- Η ολοκλήρωση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και εν συνεχεία η εξειδίκευση σχετικών δράσεων, καθώς ο εν λόγω Θ.Σ. θα χρηματοδοτήσει δράσεις στο πλαίσιο αυτής.
- Θεσμικά θέματα κρατικών ενισχύσεων όπως αναφέρθηκε και παραπάνω.
- Η αιρεσιμότητα που είχε τεθεί σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο του εν λόγω Θ.Σ. (διαμόρφωση Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής και σύσταση Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής) η οποία εκπληρώθηκε αρχές του 2017.

Θεματικός Στόχος 3

Στο πλαίσιο του ΘΣ3 δεν έχουν εκδοθεί σχετικές προσκλήσεις και ως εκ τούτου δεν καταγράφεται πρόοδος στην υλοποίηση των δεικτών εκροών.

Πίνακας 5: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 3

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
3a	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	700	-	-	-
3a	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	700	-	-	-
3a	CO08	Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται	ισοδύναμα πλήρους χρόνου απασχόλησης	700	-	-	-
3c	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	20	-	-	-
3c	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	20	-	-	-
3d	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	33	-	-	-
3d	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	33	-	-	-
3d	CO04	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	επιχειρήσεις	33	-	-	-

Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ενεργοποίηση του θεματικού στόχου 3 επηρεάστηκε από παράγοντες όπως:

- Θέματα που σχετίζονται με την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, όπως αναφέρθηκαν και παραπάνω, καθώς ο εν λόγω Θ.Σ. θα χρηματοδοτήσει δράσεις στο πλαίσιο αυτής.

- Θεσμικά θέματα κρατικών ενισχύσεων όπως αναφέρθηκε και παραπάνω.
- Ορισμός φορέα Κρατικών Ενισχύσεων. Η ΔΙΑΠ, που προαναφέρθηκε, θα αναλάβει ένα μέρος των δράσεων του ΘΣ3 (π/υ 23,5 εκ.€), ενώ εκκρεμεί η επιλογή ΕΦΔ για τις λοιπές πράξεις κρατικών ενισχύσεων.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Θεματικός Στόχος 4

Στο πλαίσιο του ΘΣ4 δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα και ως εκ τούτου δεν καταγράφεται πρόοδος στην υλοποίηση των δεικτών εκροών.

Πίνακας 6: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 4

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
4b	CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	επιχειρήσεις	133	-	-	-
4b	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	33	-	-	-
4b	CO03	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχορηγήσεων	επιχειρήσεις	100	-	-	-
4c	T1811	Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας	Αριθμός	5	-	-	-
4c	CO31	Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	νοικοκυριά	143	-	-	-
4c	CO34	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	τόνοι ισοδυνάμου CO 2	99	-	-	-
4e	T1853	Μεταφορικά μέσα ήπιας κυκλοφορίας που αποκτούνται	Αριθμός	4	-	-	-

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για την ενεργοποίηση των παραπάνω επενδυτικών προτεραιοτήτων έπρεπε να προηγηθεί διαβούλευση και συνεργασία της ΕΥΔ ΕΠ με τα αρμόδια Υπουργεία/ Υπηρεσίες γεγονός που επέφερε καθυστερήσεις. Σημειώνεται ωστόσο ότι έχουν εκδοθεί προσκλήσεις στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 4e (για τις χωρικές επενδύσεις) και αναμένονται εντάξεις το επόμενο διάστημα.

Θεματικός Στόχος 5

Στο πλαίσιο του ΘΣ5 έχουν ενταχθεί δύο έργα (ένα ανά επενδυτική προτεραιότητα) ο στόχος των οποίων φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Βάσει στοιχείων ΟΠΣ (30.09.2017) δεν καταγράφεται τιμή υλοποίησης (τα έργα είναι σε εξέλιξη).

Πίνακας 7: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 5

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
5a	CO20	Πληθυσμός που ωφελείται από αντισυμβαλλόμενα έργα	Φυσικά πρόσωπα	103.976	7.000	6,73%	0
5b	CO21	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	Φυσικά πρόσωπα	203.939	203.939	100%	0

Βάσει των παραπάνω:

- **Ε.Π. 5a:** Σε ότι αφορά το δείκτη CO20 καταγράφεται χαμηλός βαθμός κάλυψης της τιμής στόχου του Προγράμματος βάσει των ενταγμένων έργων (6,73%).
- **Ε.Π. 5b:** Σε ότι αφορά το δείκτη CO21, με την ολοκλήρωση του ενταγμένου έργου φαίνεται ότι θα καλυφθεί πλήρως ο στόχος του Προγράμματος. Σημειώνεται δε ότι και χρηματοδοτικά το εν λόγω έργο καλύπτει το σύνολο της προγραμματικής δαπάνης της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας.

Θεματικός Στόχος 6

Στο πλαίσιο του ΘΣ6 έχουν ενταχθεί συνολικά εικοσιτέσσερα (24) έργα στο πλαίσιο των επενδυτικών προτεραιοτήτων 6a, 6b, 6c, 6e. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η εικόνα των δεικτών του ΘΣ6 με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ.

Πίνακας 8: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 6

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
6a	T1812	Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων	Αριθμός	475.857	203.298	42,72%	10.000
6b	CO18	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού	Φυσικά πρόσωπα	36.000	142.165	394,9%	0
6b	02101	Ενημερωμένες ταυτότητες παραλιών	Αριθμός	-	79	-	0
6b	CO19	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	Ισοδύναμου πληθυσμού	15.000	-	-	-
6c	T1813	Πολιτιστικά Μνημεία που	Αριθμός	3	-	-	-

αναβαθμίζονται							
6c	CO09	Αειφόρος Τουρισμός: Αριθμός επισκέψεων του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Αριθμός επισκέψεων κατ'έτος	-	200	-	0
6d	CO23	Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	εκτάρια	250	-	-	-
6e	CO37	Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με στρατηγικές ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	Φυσικά πρόσωπα	271.690	217.643	80,11%	13.250

Βάσει των παραπάνω:

- Ε.Π. 6a:** Σε ότι αφορά το δείκτη T1812 καταγράφεται μεν χαμηλή τιμή επίτευξης (2%) λόγω του ότι έχει ολοκληρωθεί ένα έργο («ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΤΩΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΚΤΙΟΥ-BONΙΤΣΑΣ» με τιμή στόχο – υλοποίησης 10.000), ωστόσο από τη συνολική τιμή στόχο των τριών ενταγμένων έργων ο δείκτης καλύπτεται κατά 42,7%. Λαμβάνοντας υπόψη τη Δημόσια Δαπάνη της επενδυτικής προτεραιότητας 6a (15,25εκ.€) και τον π/υ που δεσμεύουν τα ανωτέρω έργα (11,5εκ.€), εκτιμάται ότι υπάρχει διαθέσιμος π/υ για την ένταξη νέων έργων προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος του δείκτη. Σημειώνεται δε ότι το ενταγμένο έργο με MIS 5002956 «Κατασκευή Χώρου Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας» έχει προϋπολογισμό 9,7εκ.€ ωστόσο η τιμή αυτή σε καμία περίπτωση δεν αντιστοιχεί στο μέσο μοναδιαίο κόστος των έργων της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας.
- Ε.Π. 6b:**
 - Σε ότι αφορά το δείκτη CO18 τροφοδοτείται από 9 έργα. Η τιμή επίτευξης είναι μηδέν καθώς τα έργα είναι σε εξέλιξη, ωστόσο η τιμή στόχος αυτών οδηγεί σε υπερ-κάλυψη του δείκτη (περίπου 4πλάσια τιμή). Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να επαν-εξεταστεί η τιμή στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος.
 - Σε ότι αφορά το δείκτη 02101 πρόκειται για πρόσθετο δείκτη που έχει χρησιμοποιηθεί σε επίπεδο πρόσκλησης με τιμή στόχο 79. Στο δείκτη αυτό συνεισφέρει ένα έργο. Συνεπώς η τιμή στόχος της πρόσκλησης και του έργου ταυτίζονται. Στην παρούσα φάση η τιμή υλοποίησης είναι μηδέν καθώς το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη, με την ολοκλήρωσή του ωστόσο αναμένεται και η κάλυψη του δείκτη.
 - Σε ότι αφορά το δείκτη CO19 στην παρούσα φάση δεν καταγράφονται ενταγμένα έργα. Σημειώνεται ωστόσο ότι στον εν λόγω δείκτη θα συνεισφέρουν έργα στο πλαίσιο των στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, των οποίων οι σχετικές εντάξεις αναμένεται να ξεκινήσουν από το επόμενο διάστημα.
- Ε.Π. 6c:**
 - Σε ότι αφορά το δείκτη T1813 δεν υπάρχει ενταγμένο έργο που να τον τροφοδοτεί. Σημειώνεται ωστόσο ότι έχουν εκδοθεί σχετικές προσκλήσεις στο πλαίσιο των χωρικών επενδύσεων (Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής

Ανάπτυξης και τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις) με συνολική τιμή στόχο 3.

- Σε ότι αφορά το δείκτη CO09 πρόκειται για πρόσθετο δείκτη που έχει χρησιμοποιηθεί σε επίπεδο πρόσκλησης με τιμή στόχο 200. Στο δείκτη αυτό συνεισφέρει ένα έργο. Συνεπώς η τιμή στόχος της πρόσκλησης και του έργου ταυτίζονται. Στην παρούσα φάση η τιμή υλοποίησης είναι μηδέν καθώς το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη, με την ολοκλήρωσή του ωστόσο αναμένεται και η κάλυψη του δείκτη.
- **Ε.Π. 6d:** Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Ωστόσο η εν λόγω επενδυτική προτεραιότητα και ο δείκτης CO23 περιλαμβάνονται σε δύο προσκλήσεις των χωρικών επενδύσεων. Συνεπώς το επόμενο διάστημα αναμένεται η ενεργοποίηση της ΕΠ 6d και κατ' επέκταση του δείκτη.
- **Ε.Π. 6e:** Σε ότι αφορά το δείκτη CO37 τροφοδοτείται από 10 έργα, η τιμή στόχος των οποίων καλύπτει το 80% της τιμής στόχου του δείκτη. Από αυτά, ένα έχει ολοκληρωθεί («ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΣΤΡΟΠΟΛΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΜΕ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΤΕΡΥΓΩΝ»). Ωστόσο, όπως επισημαίνεται και στην ενότητα αξιολόγησης Δ (κεφ. 5), ο εν λόγω δείκτης δεν είναι κατάλληλος για τα έργα σε περιοχές εκτός στρατηγικών ΒΑΑ και ως εκ τούτου θα πρέπει να γίνουν κατάλληλες προσαρμογές στην επενδυτική προτεραιότητα. Συνεπώς οι παραπάνω τιμές δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματική εικόνα σε ότι αφορά την πορεία επίτευξης του CO37.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Θεματικός Στόχος 7

Στο πλαίσιο του ΘΣ7 έχουν ενταχθεί συνολικά δέκα (10) έργα στο πλαίσιο των επενδυτικών προτεραιοτήτων 7a, 7b, 7c. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η εικόνα των δεικτών του ΘΣ7 με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ.

Πίνακας 9: Πορεία επίτευξης δεικτών εκρών Θεματικού Στόχου 7

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
7a	CO14a	Εκ των οποίων ΔΕΔ-Μ	χιλιόμετρα	8	8,4	105%	0
7a	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χιλιόμετρα	8	8,4	105%	0
7a	T1825	Λιμενικές υποδομές ΔΕΔ-Μ που αναβαθμίζονται	Αριθμός	2	2	100%	0
7b	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χιλιόμετρα	22	27,9	126,82%	0
7c	CO12a	Εκ των οποίων ΔΕΔ-Μ	χιλιόμετρα	20	20	100%	0
7c	CO12	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων	χιλιόμετρα	20	20	100%	0

		ν ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών					
7c	T1826	Ευφυή συστήματα μεταφορών που τοποθετούνται	Αριθμός	2	2	100%	0
7e	CO33	Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα	χρήστες	8.000	-	-	-

Βάσει των παραπάνω:

- **Ε.Π. 7a:**
 - Σε ότι αφορά τους δείκτες CO14a και CO14 (χρησιμοποιούνται συνδυαστικά) τροφοδοτούνται από ένα έργο. Η τιμή επίτευξης του δείκτη είναι μηδέν, ωστόσο με βάση την τιμή στόχο του ενταγμένου έργου αναμένεται η υπερ-κάλυψη του δείκτη.
 - Σε ότι αφορά τον δείκτη T1825 τροφοδοτείται από δύο έργα (αφορούν και τα δύο τον λιμένα Πατρών) τα οποία είναι σε εξέλιξη. Επίσης, αναμένεται η ένταξη και άλλου έργου σχετικά με τα λιμενικές υποδομές. Συνεπώς, με βάση την τιμή στόχο των ενταγμένων έργων αλλά και την ένταξη νέου, αναμένεται η υπερ-κάλυψη του δείκτη.
- **Ε.Π. 7b:** Σε ότι αφορά το δείκτη CO14 τροφοδοτείται από τρία έργα τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη. Από την τιμή στόχο των ενταγμένων έργων αναμένεται η υπερ-κάλυψη του δείκτη (126,82%). Σημειώνεται δε ότι αναμένεται η ένταξη και άλλων έργων στο πλαίσιο της εν λόγω Επενδυτικής Προτεραιότητας.
- **Ε.Π. 7c:**
 - Σε ότι αφορά τους δείκτες CO12a και CO12 (χρησιμοποιούνται συνδυαστικά) τροφοδοτούνται από ένα έργο. Η τιμή επίτευξης του δείκτη είναι μηδέν, ωστόσο με βάση την τιμή στόχο του ενταγμένου έργου αναμένεται η κάλυψη του δείκτη. Σημειώνεται δε, ότι αναμένεται η ένταξη και άλλου έργου που αφορά αναβάθμιση σιδηροδρομικής γραμμής (για λεπτομέρειες βλ. κεφ.5) και ως εκ τούτου αναμένεται να επηρεαστεί τόσο η τιμή στόχος όσο και τη τιμή υλοποίησης του δείκτη CO12.
 - Σε ότι αφορά το δείκτη T1826 τροφοδοτείται από δύο έργα τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη. Με την ολοκλήρωση των έργων αυτών αναμένεται η πλήρης επίτευξη του δείκτη.
- **Ε.Π. 7e:** στο πλαίσιο της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας δεν έχει εκδοθεί κάποια πρόσκληση. Σημειώνεται ωστόσο ότι για την ενεργοποίηση της δράσης 7.ε.1.1.«Ανάπτυξη ευφυών συστημάτων στον ενεργειακό τομέα», είναι προαπαιτούμενο να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα πιλοτικού έργου εγκατάστασης έξυπνων μετρητών σε οικιακούς καταναλωτές που πρόκειται να χρηματοδοτηθεί από το τομεακό ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020. Μέχρι σήμερα δεν έχει ξεκινήσει η υλοποίηση της προαναφερθείσας δράσης στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος.

Άξονας Προτεραιότητας 5**Θεματικός Στόχος 9**

Στο πλαίσιο του ΘΣ9 και ειδικότερα στην επενδυτική προτεραιότητα 9α έχουν ενταχθεί συνολικά οκτώ (8) έργα. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η εικόνα των δεικτών του ΕΤΠΑ για τον ΘΣ9 με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ.

Πίνακας 10: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 9/ ΕΤΠΑ

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
9a	CO36	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	φυσικά πρόσωπα	203.939	680.000	333,43%	0
9a	T1840	Υποδομές μονάδων κοινωνικής φροντίδας που ενισχύονται	αριθμός	4	8	200%	1

Βάσει των παραπάνω:

- **Ε.Π. 9a:**
 - Σε ότι αφορά το δείκτη CO36 τροφοδοτείται από ένα έργο (αφορά το Νοσοκομείο «Άγιος Ανδρέας» στην Πάτρα) το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη. Βάσει της τιμής στόχου του εν λόγω έργου αναμένεται η υπερ-κάλυψη του δείκτη. Προτείνεται να επαν-εξεταστεί η τιμή στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος.
 - Σε ότι αφορά το δείκτη T1840 τροφοδοτείται από επτά (7) έργα εκ των οποίων το ένα έχει ολοκληρωθεί («Κατασκευή Νέας μονάδας Σπαστικών Παίδων - Κέντρο ημερήσιας Φροντίδας Πατρών»). Με την ολοκλήρωση των παραπάνω έργων αναμένεται η υπερ-κάλυψη του δείκτη (διπλάσια τιμή σε σχέση με τον στόχο). Προτείνεται να επαν-εξεταστεί η τιμή στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος.

Θεματικός Στόχος 10

Στο πλαίσιο του ΘΣ10 και ειδικότερα στην επενδυτική προτεραιότητα 10a έχουν ενταχθεί συνολικά έντεκα (11) έργα. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η εικόνα των δεικτών του ΘΣ10 με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ

Πίνακας 11: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 10

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
1a	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών παιδικής φροντίδας ή	φυσικά πρόσωπα	1.200	1.518	126,5%	158

εκπαίδευσης
που ενισχύονται

- **Ε.Π. 10α:** Σε ότι αφορά το δείκτη CO35, στην παρούσα φάση έχουν ολοκληρωθεί δύο έργα («ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΕΡΜΟΥ» και «Ειδικό Δημοτικό Σχολείο στο Φάσμα του Αυτισμού στην Πάτρα – οικοδομικές εργασίες & Η/Μ εγκαταστάσεις») τα οποία αντιστοιχούν στο 13% της τιμής του δείκτη. Ωστόσο με βάση τη συνολική τιμή στόχο των ενταγμένων έργων αναμένεται η υπερ-κάλυψη του δείκτη. Προτείνεται να επαν-εξεταστεί η τιμή στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος.

Άξονας Προτεραιότητας 7

Στο πλαίσιο του ΑΠ7 έχουν ενταχθεί συνολικά δεκαεννέα (19) έργα. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η εικόνα των δεικτών του Άξονα με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ.

Πίνακας 12: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών ΑΠ7

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
T1848	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται.	Αριθμός	2	-	-	-
12305	Αριθμός εκδηλώσεων (ενεργειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης)	Αριθμός		20	-	0
T1849	Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης.	Αριθμός	1	-	-	-
T1850	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις.	Αριθμός	25	11	44%	0
T1851	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	10	26	260%	1

Βάσει των παραπάνω:

- Σε ότι αφορά το δείκτη T1848 δεν υπάρχει ενταγμένο έργο που να τον τροφοδοτεί.
- Σε ότι αφορά το δείκτη 12305 πρόκειται για πρόσθετο δείκτη σε επίπεδο πρόσκλησης και έχει τιμή στόχο 20. Στο πλαίσιο αυτό έχει ενταχθεί ένα έργο το οποίο είναι σε εξέλιξη, ωστόσο από την τιμή στόχο αυτού αναμένεται να καλυφθεί πλήρως ο δείκτης.
- Σε ότι αφορά το δείκτη T1849 δεν υπάρχει ενταγμένο έργο που να τον τροφοδοτεί. Γενικά όπως αναφέρεται και στην ενότητα αξιολόγησης Δ (κεφ. 5) εκφράζεται επιφύλαξη για την καταλληλότητα του δείκτη, με βάση το αντικείμενο των έργων δημοσιότητας που υλοποιούνται.
- Σε ότι αφορά το δείκτη T1850 συνδέεται με τέσσερα (4) ενταγμένα έργα, τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη. Από την τιμή στόχο των ενταγμένων έργων καλύπτεται το

44% του στόχου του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος. Λαμβάνοντας υπόψη τα αδιάθετα ποσά του ΑΠ7 εκτιμάται ότι ο στόχος του δείκτη μπορεί να επιτευχθεί.

- Σε ότι αφορά το δείκτη T1851 συνδέεται με δεκατρία (13) ενταγμένα έργα. Επίσης, εκτιμάται ότι συνδέεται και με το ενταγμένο έργο «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΦΔ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ» στο οποίο ωστόσο δεν έχει αποτυπωθεί ο δείκτης (περιλαμβάνεται μόνο ο αντίστοιχος δείκτης του ΑΠ6 –T1846- δεδομένου ότι χρηματοδοτείται και από το ΕΚΤ). Στην παρούσα φάση έχει ολοκληρωθεί ένα έργο «ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΥΔΕΠ 2014-2020». Με βάση την τιμή στόχο των ενταγμένων έργων αναμένεται η υπερ-κάλυψη του δείκτη. Προτείνεται να επανεξεταστεί η τιμή στόχος του δείκτη σε επίπεδο Προγράμματος.

2.3 Εξέταση της πορείας υλοποίησης των δεικτών εκροής ΕΚΤ και δεικτών άμεσου αποτελέσματος ΕΚΤ

2.3.1 Βαθμός επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών εκροής ΕΚΤ και δεικτών άμεσου αποτελέσματος ΕΚΤ - εκτίμηση της επιτευξιμότητας των στόχων για το 2023

Στο πλαίσιο της παρούσας υπο-ενότητας εξετάζονται οι δείκτες εκροών των Αξόνων Προτεραιότητας 4 και 6 οι οποίοι χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και οι δείκτες άμεσου αποτελέσματος ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΑΠ4. Στην υποενότητα αυτή εξετάζονται τόσο οι δείκτες του Προγράμματος, όσο και πρόσθετοι δείκτες που έχουν χρησιμοποιηθεί στις σχετικές προσκλήσεις και κατ' επέκταση στα ενταγμένα έργα.

Γενικά ισχύουν οι διαπιστώσεις που έγιναν για τους Άξονες Προτεραιότητας του ΕΤΠΑ και επιπρόσθετα σημειώνονται τα εξής:

- Όπως αναφέρεται και στην ενότητα αξιολόγησης 4 (κεφ. 5) επίκειται τροποποίηση των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΚΤ κυρίως στο πλαίσιο του ΘΣ9.
- Ως εκ τούτου στην παρούσα φάση η εικόνα των δεικτών του Προγράμματος βάσει στοιχείων ΟΠΣ δεν είναι αντιπροσωπευτική.

Αναλυτικά ανά Άξονα Προτεραιότητας:

Άξονας Προτεραιότητας 4

Θεματικός Στόχος 8

Στο πλαίσιο του ΘΣ8 δεν έχει εκδοθεί σχετική πρόσκληση και ως εκ τούτου δεν καταγράφεται κάποια εξέλιξη στους δείκτες. Σημειώνεται ότι υπήρξε καθυστέρηση στην εξειδίκευση του συγκεκριμένου Θ.Σ. κυρίως λόγω αποσαφήνισης θεμάτων κρατικών ενισχύσεων και επιλογής ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων για τις δράσεις του ΕΚΤ.

Δείκτες εκροών**Πίνακας 13: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 8**

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
8.ι	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	αριθμός	1.000	-	-	-
8.iii	T1832	Επιχειρηματικά σχέδια για νέες επιχειρήσεις στους τομείς της RIS3	αριθμός	80	-	-	-
8.v	CO23	Αριθμός υποστηριζόμενων ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας).	αριθμός	163	-	-	-

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της Ε.Π. 8.ι περιλαμβάνεται ο δείκτης άμεσου αποτελέσματος CR03, ο οποίος ωστόσο λόγω της μη ενεργοποίησης της εν λόγω ΕΠ δεν παρουσιάζει εξέλιξη.

Θεματικός Στόχος 9

Στο πλαίσιο του ΘΣ9 του ΕΚΤ έχουν ενταχθεί συνολικά σαράντα εννέα (49) έργα. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η εικόνα των δεικτών εκροών του Άξονα με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ.

Σημειώνεται ότι οι δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί και κατ' επέκταση και οι δείκτες αυτών είναι: η Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής, η Εκπαιδευτική Υποστήριξη και η ενίσχυση δομών (Κέντρα Κοινότητας, Συμβουλευτικές δομές υποστήριξης κακοποιημένων γυναικών, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Δομές παροχής βασικών αγαθών, Δομές Αστέρων).

Για τις λοιπές δράσεις απαιτείται διαβούλευση και συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία και Υπηρεσίες (πχ. για τον τομέα της Υγείας, την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία κλπ.) προκειμένου να εξειδικευθούν.

Δείκτες εκροών**Πίνακας 14: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών Θεματικού Στόχου 9/ ΕΚΤ**

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
9.ι	CO17	άλλα μειονεκτούντα άτομα	αριθμός	6.857	4.699	68,53%	0
9.ι	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	αριθμός	-	6.242	-	5.101
9.ι	CO21	Αριθμός έργων	αριθμός	-	2	-	1

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
		αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση					
9.ii	CO15	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι ΡΟΜΑ)	αριθμός	1.850	6.913	373,68%	0
9.ii	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	-	22	-	0
9.ii	05503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	-	17.904	-	0
9.ii	CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	αριθμός	-	21	-	0
9.iii	CO16	Συμμετέχοντες με αναπηρία	αριθμός	739	478	64,68%	0
9.iii	CO15	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι ΡΟΜΑ)	αριθμός	211	88	41,71%	0
9.iii	CO17	άλλα μειονεκτούντα άτομα	αριθμός	106	1.277	1204,72%	0
9.iii	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων	αριθμός	-	645	-	268
9.iii	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	-	3	-	2
9.iii	05503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	-	875	-	203
9.iii	11501	Αριθμός Σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις	αριθμός	-	63	-	17
9.iii	11502	Αριθμός μαθητών που επωφελούνται	αριθμός	-	68	-	17
9.iii	CO21	Αριθμός έργων αφιερωμένων στη βιώσιμη συμμετοχή	αριθμός	-	305	-	3

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
		και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση					
9.iii	CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	αριθμός	-	5	-	2
9.iv	T1834	Λήπτες υπηρεσιών κοινής ωφελείας που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας	αριθμός	650	5.017	771,85%	1.066
9.iv	05502	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	-	17	-	4
9.iv	05503	Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών	αριθμός	-	5.917	-	1.066
9.iv	CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	αριθμός	-	15	-	1
9.iv	T1835	Λήπτες υπηρεσιών υγείας που ζουν κάτω από το όριο ή σε κίνδυνο φτώχειας	αριθμός	27.143	-	-	-
9.v	CO23	Αριθμός υποστηριζόμενων ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συνεταφιστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας).	αριθμός	138	-	-	-
9.v	T1852	Αριθμός νέων ΚΟΙΣΠΕ από άτομα που αντιμετωπίζουν θέματα Ψυχικής Υγείας	αριθμός	1	-	-	-
9.vi	CO01	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	αριθμός	1.356	-	-	-

Βάσει των παραπάνω σημειώνονται τα εξής:

- **Ε.Π. 9.i:**
 - Σε ότι αφορά το δείκτη CO17 - όπως αναφέρεται στο κεφ.5 - πρόκειται να αντικατασταθεί. Σε κάθε περίπτωση οι τιμές που έχει λάβει δεν θεωρούνται αντιπροσωπευτικές.
 - Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 10501 συνδέεται με τρία (3) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 6.242. Η τιμή επίτευξης του

δείκτη μέχρι 30.09.2017 ανέρχεται σε 5.101 ήτοι στο 81,72% της τιμής στόχου των ενταγμένων έργων.

- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη CO21 συνδέεται με δύο (2) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 2. Η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 1 ήτοι στο 50% της τιμής στόχου των ενταγμένων έργων.

- **Ε.Π. 9.ii:**

- Σε ότι αφορά το δείκτη CO15 - όπως αναφέρεται στο κεφ.5 - πρόκειται να τροποποιηθεί ο στόχος και οι παρεμβάσεις που συνδέονται με αυτόν. Σε κάθε περίπτωση οι τιμές που έχει λάβει δεν θεωρούνται αντιπροσωπευτικές.
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 05502 συνδέεται με είκοσι δύο (22) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 22. Στην παρούσα φάση δεν καταγράφεται τιμή επίτευξης.
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 05503 συνδέεται με είκοσι δύο (22) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 17.904. Στην παρούσα φάση δεν καταγράφεται τιμή επίτευξης.
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη CO22 συνδέεται με είκοσι ένα (21) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 21. Στην παρούσα φάση δεν καταγράφεται τιμή επίτευξης.

- **Ε.Π. 9.iii:**

- Σε ότι αφορά τους δείκτες CO15, CO16 και CO17 - όπως αναφέρεται στο κεφ.5 - πρόκειται να αντικατασταθούν. Σε κάθε περίπτωση οι τιμές που έχουν λάβει δεν θεωρούνται αντιπροσωπευτικές.
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 05502 συνδέεται με τρία (3) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 3. Στην παρούσα φάση η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 2, ήτοι 66,67%. Σημειώνεται ωστόσο ότι κανονικά ο εν λόγω δείκτης θα έπρεπε να συνδέεται με τέσσερα (4) έργα (ο δείκτης δεν περιλαμβάνεται στο έργο με MIS 5000738 «Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας-Λειτουργία ξενώνων φιλοξενίας»).
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 05503 συνδέεται με τέσσερα (4) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 875. Στην παρούσα φάση η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 203, ήτοι 23,2%.
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 10501 συνδέεται με τρία (3) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 645. Στην παρούσα φάση η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 268, ήτοι 41,55%.
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 11501 συνδέεται με δύο (2) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 63. Στην παρούσα φάση η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 17, ήτοι 27%. Σημειώνεται ωστόσο ότι κανονικά ο εν λόγω δείκτης θα έπρεπε να συνδέεται με τρία (3) έργα (ο δείκτης δεν περιλαμβάνεται στο έργο με MIS 5001773 «Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για το σχολικό έτος 2016-2017»).
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 11502 συνδέεται με δύο (2) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 68. Στην παρούσα φάση η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 17, ήτοι 25%. Ισχύει η ίδια παρατήρηση

με τον 11501 (ο δείκτης θα έπρεπε να συνδέεται και με το έργο με MIS 5001773).

- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη CO21 συνδέεται με έξι (6) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 305 (το έργο με MIS 5001004 έχει τιμή στόχο 300). Η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 3 ήτοι στο 0,98% της τιμής στόχου των ενταγμένων έργων.
- Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη CO22 συνδέεται με πέντε (5) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 5. Η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 2 ήτοι στο 40% της τιμής στόχου των ενταγμένων έργων.
- **Ε.Π. 9.iv:**
 - Σε ότι αφορά τον δείκτη T1834 πρόκειται να αντικατασταθεί (βλ. κεφ. 5). Σε κάθε περίπτωση η τιμή στόχος και υλοποίησης που έχει λάβει δεν θεωρείται αντιπροσωπευτική.
 - Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 05502 συνδέεται με δεκατέσσερα (14) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 17. Στην παρούσα φάση η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 4, ήτοι 23,5%.
 - Σε ότι αφορά τον πρόσθετο δείκτη 05503 συνδέεται με δεκατέσσερα (14) ενταγμένα έργα τα οποία έχουν συνολική τιμή στόχο 5.917. Στην παρούσα φάση η τιμή επίτευξης του δείκτη ανέρχεται σε 1.066, ήτοι 18%.
- Στο πλαίσιο των **ΕΠ 9.v και ΕΠ 9.vi** δεν έχουν εκδοθεί σχετικές προσκλήσεις για την ένταξη έργων.

Δείκτες αποτελεσμάτων

Το σύνολο σχεδόν των δεικτών του ΘΣ9 τελεί υπό αντικατάσταση (συμπεριλαμβανομένου και αυτών των άμεσων αποτελεσμάτων). Στα ενταγμένα έργα έχουν χρησιμοποιηθεί πρόσθετοι δείκτες αποτελεσμάτων. Εξ αυτών, δείκτης άμεσων αποτελεσμάτων είναι ο 10502. Βάσει των ανωτέρω, γίνεται μια παρουσίαση της πορείας επίτευξης των δεικτών άμεσων αποτελεσμάτων του ΕΚΤ με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ (30.09.2017).

Πίνακας 15: Πορεία επίτευξης δεικτών άμεσων αποτελεσμάτων Θεματικού Στόχου 9/ ΕΚΤ

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
9.i	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	αριθμός	-	217	-	0
9.ii	CR05	Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε	φυσικά πρόσωπα	550	-	-	-

Ε.Π.	ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
		αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».					
9.iii	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	αριθμός	-	20	-	0
9.iii	CR05	Μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».	φυσικά πρόσωπα	105	20	19%	0

Άξονας Προτεραιότητας 6

Στο πλαίσιο του ΑΠ6 έχουν ενταχθεί συνολικά τρία (3) έργα. Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνεται η εικόνα των δεικτών του Άξονα με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣ.

Πίνακας 16: Πορεία επίτευξης δεικτών εκροών ΑΠ 7

ΚΩΔ. ΔΕΙΚΤΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ (2023)	ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ (ΟΠΣ 30.09.2017)	% ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ	ΤΙΜΗ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ (ΟΠΣ 30.09.2017)
T1843	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται.	Αριθμός	1	-	-	-
12305	Αριθμός εκδηλώσεων (ενεργειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης)	Αριθμός	-	2	-	0

T1844	Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης.	Αριθμός	1	-	-	-
T1845	Μελέτες, εμπειρογνομosύνες, έρευνες, αξιολογήσεις.	Αριθμός	5	-	-	-
T1846	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	15	11	73,33%	0

Βάσει των παραπάνω:

- Σε ότι αφορά το δείκτη T1843 δεν υπάρχει ενταγμένο έργο που να τον τροφοδοτεί.
- Σε ότι αφορά το δείκτη 12305 πρόκειται για πρόσθετο δείκτη σε επίπεδο πρόσκλησης και έχει τιμή στόχο 2. Στο πλαίσιο αυτό έχει ενταχθεί ένα έργο το οποίο είναι σε εξέλιξη, ωστόσο από την τιμή στόχο αυτού αναμένεται να καλυφθεί πλήρως ο δείκτης.
- Σε ότι αφορά το δείκτη T1844 δεν υπάρχει ενταγμένο έργο που να τον τροφοδοτεί. Γενικά όπως αναφέρεται και στην ενότητα αξιολόγησης Δ (κεφ. 5) εκφράζεται επιφύλαξη για την καταλληλότητα του δείκτη, με βάση το αντικείμενο των έργων δημοσιότητας που υλοποιούνται.
- Σε ότι αφορά το δείκτη T1845 δεν υπάρχει ενταγμένο έργο που να τον τροφοδοτεί.
- Σε ότι αφορά το δείκτη T1846 συνδέεται με τρία (3) ενταγμένα έργα (ένα εν των οποίων είναι το «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΦΔ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ» που χρηματοδοτείται και από το ΕΤΠΑ). Η συνολική τιμή στόχος των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 11 (εκφράζεται ωστόσο επιφύλαξη για την ορθή τιμή στόχο (2) του δείκτη στο πλαίσιο του προαναφερθέντος έργου), ήτοι σε ποσοστό 73,33% του στόχου σε επίπεδο Προγράμματος.

2.3.2 Ανάλυση δεδομένων επίτευξης των κοινών δεικτών εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων συμμετεχόντων του ΕΚΤ

Οι κοινοί δείκτες εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας ενότητας περιλαμβάνονται στις κάτωθι επενδυτικές προτεραιότητες:

❖ Ε.Π.8.ι: CO01, CR03

Στο πλαίσιο της εν λόγω Ε.Π. δεν υπάρχει ενταγμένο έργο, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, συνεπώς δεν υπάρχουν σχετικά δεδομένα προς ανάλυση.

❖ Ε.Π.9.ι: CO17, 10501, 10502

CO17: Ο σχετικός δείκτης αναμένεται να αντικατασταθεί. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω δεν καταγράφονται στο ΟΠΣ στοιχεία επίτευξης του δείκτη.

10501: Πρόκειται για πρόσθετο δείκτη εκροών. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, 5.101 άτομα αποδεσμεύτηκαν από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων στο πλαίσιο των ενταγμένων έργων. Από αυτά, τα 5.095 είναι γυναίκες και τα 6 άνδρες.

10502: Πρόκειται για πρόσθετο δείκτη άμεσων αποτελεσμάτων. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την πορεία επίτευξης του εν λόγω δείκτη.

❖ **Ε.Π.9.ii: CO15, CR05**

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, επίκειται τροποποίηση των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων. Σε κάποιες από τις ενταγμένες πράξεις περιλαμβάνεται ο CO15, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν σχετικά δεδομένα προς ανάλυση.

❖ **Ε.Π.9.iii: CO15, CO16, CO17, CR05, 10501, 10502**

CO15, CO16, CO17, CR05: Οι εν λόγω δείκτες αναμένεται να αντικατασταθούν. Στις ενταγμένες πράξεις όπου έχουν ενσωματωθεί οι εν λόγω δείκτες, δεν υπάρχουν σχετικά δεδομένα προς ανάλυση.

10501: Πρόκειται για πρόσθετο δείκτη εκροών. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, 268 άτομα αποδεσμεύτηκαν από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων στο πλαίσιο των ενταγμένων έργων. Από αυτά τα 259 είναι γυναίκες και τα 9 άνδρες.

10502: Πρόκειται για πρόσθετο δείκτη άμεσων αποτελεσμάτων. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την πορεία επίτευξης του εν λόγω δείκτη.

❖ **Ε.Π.9.vi: CO01**

Στο πλαίσιο της εν λόγω Ε.Π. δεν υπάρχει ενταγμένο έργο, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, συνεπώς δεν υπάρχουν σχετικά δεδομένα προς ανάλυση.

Βάσει των ανωτέρω, στην παρούσα φάση της αξιολόγησης είναι περιορισμένη η δυνατότητα ανάλυσης δεδομένων (προφίλ, άμεσα αποτελέσματα μετά τις πράξεις κλπ.) σχετικά με τους κοινούς δείκτες εκροών και άμεσων αποτελεσμάτων του ΕΚΤ που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα.

2.4 Συμπεράσματα και προτάσεις από την ανάλυση της αποτελεσματικότητας

Από την ανάλυση που προηγήθηκε στις παραπάνω υπο-ενότητες συμπεραίνονται τα εξής:

- Με βάση τα στοιχεία ΟΠΣ (30.09.2017) καταγράφεται χαμηλή φυσική πρόοδος του Προγράμματος.
- Η παραπάνω εικόνα αποτυπώνει εν μέρει την πραγματική πρόοδο του Προγράμματος, καθώς στη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των δεικτών αποτελεσματικότητας λαμβάνεται υπόψη η φυσική πρόοδος σε επίπεδο έργων, η οποία αποτυπώνεται μέσω της τιμής υλοποίησης των δεικτών εκροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ενταγμένα έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, ελάχιστα εξ αυτών έχουν ολοκληρωθεί στην παρούσα φάση αναφοράς της έκθεσης, ο σχετικός δείκτης εκροών έχει τιμή μηδέν στο ΟΠΣ.
- Σε κάθε περίπτωση, σημειώνεται ότι σε σύνολο 32 επενδυτικών προτεραιοτήτων:
 - Οι 14 επενδυτικές προτεραιότητες δεν έχουν ενεργοποιηθεί, με την έννοια ότι δεν έχουν εκδοθεί σχετικές προσκλήσεις.

- Από τις 18 επενδυτικές προτεραιότητες που έχουν ενεργοποιηθεί, οι 15 εξ αυτών έχουν ενταγμένα έργα.
- Στη συνέχεια αναφέρονται κάποιοι βασικοί παράγοντες που καθυστέρησαν την ενεργοποίηση του Προγράμματος. Ειδικότερα:
 - Υπήρχαν μια σειρά από αιρεσιμότητες που έπρεπε να εκπληρωθούν προκειμένου να ενεργοποιηθούν θεματικοί στόχοι ή επενδυτικές προτεραιότητες του Προγράμματος. Οι σημαντικότερες εξ αυτών που αποτέλεσαν και αιτία καθυστερήσεων ήταν: η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, η ολοκλήρωση του Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών, η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική και η σύσταση Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής.
 - Υπήρξαν θεσμικά θέματα για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων που έπρεπε να επιλυθούν και για το λόγο αυτό η διαχειριστική αρχή του Προγράμματος είχε συνεχή συνεργασία με την αρμόδια Υπηρεσία (ΕΥΚΕ).
 - Για την προκήρυξη των δράσεων κρατικών ενισχύσεων του Προγράμματος έπρεπε να επιλεγούν κατάλληλοι φορείς διαχείρισης. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, εντός του Σεπτεμβρίου 2017 ορίστηκε η ΔΙΑΠ Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ως ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων για μέρος των σχετικών δράσεων, εκκρεμεί ωστόσο η επιλογή του φορέα που θα διαχειριστεί το μεγαλύτερο μέρος των πόρων για κρατικές ενισχύσεις του Προγράμματος και ειδικά του ΘΣ3.
 - Η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης η οποία έπρεπε να προηγηθεί προκειμένου να εξειδικευθούν δράσεις στο πλαίσιο της Περιφερειακής RIS3 και να χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα.
 - Τα ανωτέρω επηρέασαν κυρίως τον Άξονα Προτεραιότητας 1 ο οποίος περιλαμβάνει τους θεματικούς στόχους 1, 2 και 3. Ο σοβαρότερος ωστόσο παράγοντας που μπορεί να επιφέρει περαιτέρω καθυστερήσεις είναι η επιλογή του φορέα διαχείρισης κρατικών ενισχύσεων (πέραν της ΔΙΑΠ).
 - Επίσης, ειδικά σε ότι αφορά το ΕΚΤ και ειδικά τους θεματικούς στόχους 8 και 9:
 - Στον ΘΣ8 υπήρχαν θέματα που έπρεπε να επιλυθούν σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις του ΕΚΤ, όπως επίσης να επιλεγεί και ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων.
 - Στον ΘΣ9 ενεργοποιήθηκαν παρεμβάσεις σχετικά με την Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής, την Εκπαιδευτική Υποστήριξη και την ενίσχυση δομών (Κέντρα Κοινότητας, Συμβουλευτικές δομές υποστήριξης κακοποιημένων γυναικών, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Δομές παροχής βασικών αγαθών, Δομές Αστέγων). Για τις λοιπές δράσεις απαιτείται διαβούλευση και συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία και Υπηρεσίες (πχ. για τον τομέα της Υγείας, την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία κλπ.).
- Σε ότι αφορά την εικόνα των δεικτών εκροών του ΕΤΠΑ σημειώνονται τα κάτωθι:
 - Στους περισσότερους δείκτες εκροών δεν καταγράφεται τιμή υλοποίησης στο ΟΠΣ λόγω του ότι τα έργα είναι σε εξέλιξη. Ωστόσο από τις τιμές στόχου που έχουν τεθεί σε γενικές γραμμές διαμορφώνεται μια καταρχήν ευνοϊκή

εικόνα για επιτευξιμότητα των στόχων των δεικτών σε επίπεδο Προγράμματος.

- Ωστόσο υπήρξαν και περιπτώσεις έργων στα οποία:
 - Χρησιμοποιήθηκαν δείκτες άλλοι εκτός του Προγράμματος (πρόκειται για τους «02101. Ενημερωμένες ταυτότητες παραλιών» στο πλαίσιο της Ε.Π. 6b, «CO09. Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών» στο πλαίσιο της ΕΠ 6c). Οι εν λόγω δείκτες εξετάζονται στο πλαίσιο της ενότητας Δ (κεφ. 5) για το εάν κρίνεται σκόπιμο να αποτελέσουν και δείκτες του Προγράμματος.
 - Χρησιμοποιήθηκε δείκτης του Προγράμματος, ο οποίος ενδέχεται να μην είναι κατάλληλος για τις εν λόγω παρεμβάσεις, οπότε οι τιμές που εμφανίζει δεν είναι αντιπροσωπευτικές (πρόκειται για τον CO37 που έχει χρησιμοποιηθεί στα ενταγμένα έργα της ΕΠ 6e). Για τον εν λόγω δείκτη γίνεται αναφορά και στην ενότητας Δ (κεφ. 5) της έκθεσης.
- Σε ότι αφορά την εικόνα των δεικτών του ΕΚΤ σημειώνονται τα κάτωθι:
 - Το γεγονός ότι τελεί υπό αντικατάσταση το μεγαλύτερο μέρος των δεικτών του ΕΚΤ και δη του ΘΣ9 (περισσότερες λεπτομέρειες δίνονται στην ενότητα Δ) λόγω ακαταλληλότητας των υφιστάμενων δεικτών του Προγράμματος, δεν διευκολύνει τη διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.
 - Στο πλαίσιο αυτό, μεγαλύτερη βαρύτητα έχουν οι πρόσθετοι δείκτες που έχουν χρησιμοποιηθεί και οι οποίοι θα αποτελέσουν και δείκτες του Προγράμματος. Πρόκειται για τους:
 - 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» οι οποίοι συνδέονται με την παρέμβαση της Εναρμόνισης Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής.
 - 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» και 05503 «Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών» που συνδέονται με τις παρεμβάσεις ενίσχυσης δομών.
 - 11501 «Αριθμός Σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις» και 11502 «Αριθμός μαθητών που επωφελούνται» που συνδέονται με τις δράσεις εκπαιδευτικής υποστήριξης.
 - Από τους παραπάνω, οι δείκτες που εμφανίζουν σχετικά χαμηλή τιμή υλοποίησης είναι αυτοί που σχετίζονται με τις δομές (05502 και 05503). Αυτό εν μέρει μπορεί να οφείλεται και στο γεγονός ότι οι Δικαιούχοι δεν είχαν ενημερώσει τα στοιχεία στο ΟΠΣ (κάτι που αναμένεται να γίνει αρχές του 2018).
 - Σημειώνεται ωστόσο ότι το γεγονός ότι για τους εν λόγω δείκτες δεν έχουν ακόμα τεθεί στόχοι σε επίπεδο Προγράμματος, δεν βοηθά στην αποτίμηση των στοιχείων που αντλήθηκαν από το ΟΠΣ.
 - Επίσης, δυσκολία υπάρχει στη μέτρηση και αποτίμηση των δεικτών άμεσων αποτελεσμάτων του ΕΚΤ, καθώς είτε δεν έχουν ενεργοποιηθεί οι σχετικές

επενδυτικές προτεραιότητες στις οποίες εντάσσονται, είτε τελούν υπό αντικατάσταση.

Τέλος, διατυπώνονται κάποιες προτάσεις με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και εν γένει της προόδου υλοποίησης του Προγράμματος:

- Ανάγκη ενεργοποίησης του συνόλου των επενδυτικών προτεραιοτήτων εντός του 2018. Ως ενεργοποίηση εννοείται η έκδοση τουλάχιστον μιας πρόσκλησης.
- Επίσπευση των διαδικασιών ένταξης πράξεων σε προσκλήσεις που έχουν μεν εκδοθεί ωστόσο δεν εμφανίζουν εντάξεις. Για τις περιπτώσεις δε που εμφανίζεται μειωμένο ενδιαφέρον από δυνητικούς Δικαιούχους, προτείνεται η διεξαγωγή τεχνικών συναντήσεων μαζί τους.
- Επίσπευση των διαδικασιών ωρίμανσης έργων Δικαιούχων του Προγράμματος.
- Συστηματική ενημέρωση του ΟΠΣ από τους Δικαιούχους (τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων που ορίζει το ΣΔΕ).
- Έμφαση στην ενεργοποίηση των Δικαιούχων των Δομών των Κέντρων Κοινότητας αλλά και των δομών Καταπολέμησης της φτώχειας καθώς το όφελος από την έναρξη λειτουργίας τους εντός του έτους για το Πρόγραμμα θα είναι πολλαπλό. Συγκεκριμένα με την έναρξη λειτουργίας (αποστολή βεβαίωσης έναρξης) ο Δείκτης της κάθε Πράξης (Αριθμός υποστηριζόμενων δομών) μπορεί να πάρει τιμή 1 βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα του Α.Π.4 και του Προγράμματος γενικότερα. Επιπλέον, με την έναρξη λειτουργίας των δομών δύναται να λάβουν προκαταβολή βελτιώνοντας την απορροφητικότητα του Προγράμματος. Τα ανωτέρω έχουν επιπλέον άμεση επίπτωση και στο Πλαίσιο Επίδοσης.

3 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Β. ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΕΠ

3.1 Εξέταση της προόδου επίτευξης των στόχων των δεικτών του Πλαισίου Επιδόσεων όσον αφορά στα ορόσημα του 2018 - Εκτίμηση της επιτευξιμότητας των στόχων για το 2018 και το 2023

Στην παρούσα ενότητα εξετάζεται η πορεία υλοποίησης του Πλαισίου Επιδόσεων (ΠΕ) σε ότι αφορά τα ορόσημα του 2018 και δίνεται μια εκτίμηση για τη δυνατότητα επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί τόσο για το 2018 όσο και για το 2023.

Στο πλαίσιο αυτό για την αποτύπωση της πορείας υλοποίησης εξετάζονται οι Δείκτες εκροών που περιλαμβάνονται στο ΠΕ σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας, τα Βασικά (ή Κύρια) Στάδια Εφαρμογής που έχουν χρησιμοποιηθεί για τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ και οι οικονομικοί δείκτες. Η αποτύπωση της πορείας υλοποίησης των δεικτών βασίζεται στα στοιχεία ΟΠΣ μέχρι 31/5/2018 (δαπάνες, ενταγμένα έργα για τα βασικά στάδια υλοποίησης, τιμή υλοποίησης για τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ).

Για την πρόβλεψη της επίτευξης των στόχων λαμβάνονται υπόψη παράμετροι όπως: χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης ενταγμένων πράξεων, προσκλήσεις που έχουν εκδοθεί και στις οποίες αναμένονται εντάξεις έργων, αναμενόμενες προσκλήσεις και εξειδίκευση επόμενων δράσεων του Προγράμματος.

Αναλυτικά ανά Άξονα Προτεραιότητας η εικόνα για το πλαίσιο επίδοσης έχει ως ακολούθως:

Άξονας Προτεραιότητας 1

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης/ Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο 2018	Στόχος 2023	Τιμή επίτευξης (ΟΠΣ 30.09.17)
Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K250	Ενταγμένα έργα κρατικών ενισχύσεων	αριθμός	450		0
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO02	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις		753	
Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	19.406.717	70.390.886	0

Στο πλαίσιο του ΑΠ1 και ειδικά στον Θεματικό Στόχο 3, με τον οποίο συνδέεται ο δείκτης εκροών CO02, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω δεν υπάρχουν ενταγμένα έργα. Ως εκ τούτου δεν καταγράφεται πρόοδος στους σχετικούς δείκτες. Οι βασικές αιτίες που καθυστέρησαν την ενεργοποίηση του Άξονα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα και γενικά περιλαμβάνουν αιρεσιμότητες που έπρεπε να εκπληρωθούν, θέματα κρατικών ενισχύσεων που έπρεπε να επιλυθούν και επιλογή φορέων διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων (το τελευταίο δεν έχει επιλυθεί ακόμα).

Σημειώνονται ωστόσο τα κάτωθι:

- Βάσει της εξειδίκευσης του Προγράμματος αναμένεται εντός του 2018 η έκδοση σχετικών προσκλήσεων στο πλαίσιο του ΘΣ3. Οι πρώτες εντάξεις έργων στο πλαίσιο των προσκλήσεων αυτών εκτιμάται ότι θα γίνουν τέλος του 2018.
- Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη τις υποθέσεις εργασίας που είχαν γίνει κατά το σχεδιασμό του Προγράμματος για τη θέσπιση των στόχων, σημειώνονται τα εξής:
 - ο Οι παραδοχές που είχαν γίνει βασίζονταν στην εμπειρία από συναφείς παρεμβάσεις της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.
 - ο Ωστόσο η έναρξη της νέας προγραμματικής σε συνδυασμό με την εξειδίκευση των δράσεων αλλά και την ενεργοποίηση σχετικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 -2020 δημιουργούν νέα δεδομένα.
 - ο Για το σκοπό αυτό συνιστάται η επικαιροποίηση του μέσου μοναδιαίου κόστους των δράσεων κρατικών ενισχύσεων με βάση στοιχεία που προκύπτουν αφενός από την εξειδίκευση των δράσεων, αφετέρου από την προκήρυξη συναφών παρεμβάσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Τέλος, σε ότι αφορά το ορόσημο του οικονομικού δείκτη για το 2018, κρίνεται δύσκολο να επιτευχθεί.

Άξονας Προτεραιότητας 2

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης/ Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο 2018	Στόχος 2023	Τιμή επίτευξης (ΟΠΣ 30.09.17)
Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K251	Ενταγμένα έργα σχεδίων ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	αριθμός	4		10
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO37	Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με στρατηγικές ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης	φυσικά πρόσωπα		271.690	
Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K252	Ενταγμένα αντυπλημμυρικά έργα	αριθμός	2		1
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO20	Πληθυσμός που ωφελείται από αντυπλημμυρικά έργα	φυσικά πρόσωπα		103.976	
Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K253	Ενταγμένα έργα Ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτηρίων/ υπηρεσιών	αριθμός	3		0
Ειδικοί Δείκτες Εκροής	T1811	Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας	Αριθμός		5	
Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	43.446.272	157.585.730	24.067.892,76

Στο πλαίσιο του ΑΠ2 σημειώνονται τα εξής:

- Ο δείκτης δείκτη CO37 συνδέεται με την Ε.Π. 6ε. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω υπάρχουν επιφυλάξεις κατά πόσο ο εν λόγω δείκτης (CO37) είναι κατάλληλος για έργα εκτός περιοχών με στρατηγικές BAA. Ως εκ τούτου θα πρέπει να γίνουν κατάλληλες προσαρμογές στην επενδυτική προτεραιότητα 6ε οι οποίες λογικά θα επηρεάσουν και το πλαίσιο επίδοσης του ΑΠ2 και δη τον δείκτη CO37. Σε κάθε

περίπτωση τα 10 ενταγμένα έργα μπορεί να μην σχετίζονται με περιοχές με στρατηγικές ΒΑΑ, αφορούν ωστόσο σχέδια ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης. Συνεπώς εκτιμάται ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στην επίτευξη του οροσήμου. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζεται υπερ-επίτευξη του οροσήμου του 2018 για τον Κ251.

- Ο δείκτης Τ1811 συνδέεται με την Ε.Π. 4c, στο πλαίσιο της οποίας δεν έχει εκδοθεί σχετική πρόσκληση. Συνεπώς στην παρούσα φάση ο Κ253 δεν εμφανίζει πρόοδο επίτευξης. Σημειώνεται ωστόσο ότι βάσει της εξειδίκευσης του Προγράμματος αναμένεται η έκδοση σχετικής πρόσκλησης στο πλαίσιο της Ε.Π. 4c. Σε κάθε περίπτωση προκειμένου να επιτευχθεί το ορόσημο για το 2018 η έκδοση της εν λόγω πρόσκλησης θα πρέπει να γίνει έγκαιρα ώστε μέχρι τέλος του 2018 να καταστεί εφικτό να γίνουν οι απαιτούμενες εντάξεις έργων.
- Ο δείκτης CO20 συνδέεται με την Ε.Π. 5a στο πλαίσιο της οποίας έχει γίνει ένταξη μιας πράξης. Σε ότι αφορά το ορόσημο του Κ252, εκτιμάται ότι μπορεί να γίνει ένταξη μιας ακόμα πράξης μέχρι τέλος του 2018 οπότε να επιτευχθεί ο στόχος των δύο (2) ενταγμένων έργων. Αυτό προϋποθέτει την έγκαιρη έκδοση σχετικής πρόσκλησης (εντός του α' τριμήνου 2018). Σε ότι αφορά το δείκτη CO20 η τιμή στόχος του ενταγμένου έργου είναι 7.000 δηλ. 6,73% του στόχου. Χρηματοδοτικά το εν λόγω έργο καλύπτει το 17% της προγραμματικής δαπάνης της Ε.Π.5a συνεπώς υπάρχει διαθέσιμος π/υ για την ένταξη ικανού αριθμού έργων προκειμένου να επιτευχθεί το στόχος του δείκτη CO20 για το 2023.
- Τέλος, σε ότι αφορά το ορόσημο του οικονομικού δείκτη για το 2018 στην παρούσα φάση έχει επιτευχθεί το 55% του στόχου. Εκτιμάται ότι είναι εφικτό να επιτευχθεί το 85% του οροσήμου μέχρι τέλος του 2018 (δηλ. οι δαπάνες να ανέλθουν σε 36,9εκ.€). Σε ότι αφορά τον στόχο του οικονομικού δείκτη για το 2023 επηρεάζεται από την τεχνική προσαρμογή έτους 2017 όπου λόγω των πρόσθετων πόρων που κατανέμονται στην Ε.Π. θα γίνει 160.238.844€.

Άξονας Προτεραιότητας 3

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης/ Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο 2018	Στόχος 2023	Τιμή επίτευξης (ΟΠΣ 30.09.17)
Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K254	Ενταγμένα έργα μεταφορών	αριθμός	4		4
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO14	Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων	χιλιόμετρα		30	
Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	36.243.661	131.460.848	642.592,78 €

Στο πλαίσιο του ΑΠ3:

- Ο δείκτης CO14 και κατ' επέκταση και το Βασικό Στάδιο K254 συνδέονται με τις επενδυτικές προτεραιότητες 7α και 7β. Στο πλαίσιο αυτών έχουν ενταχθεί 4 πράξεις συνεπώς το ορόσημο του 2018 έχει επιτευχθεί. Σε ότι αφορά τον δείκτη CO14 η συνολική τιμή στόχος των ενταγμένων έργων στο πλαίσιο των Ε.Π. 7α και 7β ανέρχεται σε 36,3 χιλιόμετρα τιμή που υπερ-καλύπτει το στόχο του 2023 (30

χιλιόμετρα). Συνεπώς με την ολοκλήρωση των 4 έργων αναμένεται να επιτευχθεί και ο στόχος του CO14 σε ότι αφορά το πλαίσιο επιδόσεων του ΑΠ7.

- Τέλος, σε ότι αφορά το ορόσημο του οικονομικού δείκτη για το 2018, στην παρούσα φάση καταγράφεται πολύ χαμηλός βαθμός κάλυψης του στόχου (1,77%). Με βάση τον ρυθμό απορρόφησης των έργων μεταφορικών υποδομών εκτιμάται ότι το ποσοστό επίτευξης του οικονομικού δείκτη μέχρι τέλος 2018 θα είναι μικρότερο του 75% σε σχέση με τον στόχο.

Άξονας Προτεραιότητας 4

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης/ Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο 2018	Στόχος 2023	Τιμή επίτευξης (ΟΠΣ 30.09.17)
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO15	Συμμετέχοντες μετανάστες, αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι ROMA)	αριθμός	1.031	2.061	7.001
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO17	άλλα μειονεκτούντα άτομα	αριθμός	3.481	6.963	5.976
Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	25.847.059	81.618.629	8.929.579,08 €

Στο πλαίσιο του ΑΠ4, λόγω του ότι επίκειται τροποποίηση των δεικτών του ΘΣ9, θα υπάρξουν σχετικές τροποποιήσεις και στους δείκτες στο πλαίσιο επιδόσεων του ΑΠ9. Συνεπώς η παραπάνω εικόνα των δεικτών εκροών δεν θεωρείται αντιπροσωπευτική του πλαισίου επιδόσεων του ΑΠ4.

Επίσης, σε ότι αφορά τον οικονομικό δείκτη στην παρούσα φάση έχει καλυφθεί το 35% του στόχου για το ορόσημο του 2018. Με βάση τον ρυθμό απορρόφησης εκτιμάται ότι ο εν λόγω δείκτης δύσκολα θα καταφέρει να επιτύχει το 75% του στόχου για το 2018.

Άξονας Προτεραιότητας 5

Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης/ Βασικό Στάδιο Υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο 2018	Στόχος 2023	Τιμή επίτευξης (ΟΠΣ 30.09.17)
Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K255	Ενταγμένα έργα υγείας	αριθμός	3		1
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO36	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	φυσικά πρόσωπα		203.939	
Κύριο Στάδιο Υλοποίησης	K256	Ενταγμένα έργα εκπαίδευσης	αριθμός	4		11
Κοινοί Δείκτες Εκροής	CO35	Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται	φυσικά πρόσωπα		1.200	
Οικονομικός	F100	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	ευρώ	11.274.196	40.893.093	25.424.473,59 €

Στο πλαίσιο του ΑΠ5 σημειώνονται τα εξής:

- Σε ότι αφορά το ορόσημο K255 στο πλαίσιο της ΕΠ 9α έχει ενταχθεί μεν ένα έργο, ωστόσο μέσω του έργου αυτού υπερ-καλύπτεται ο δείκτης CO36 για το στόχο του 2023 (το έργο έχει τιμή στόχο 680.000). Για την επίτευξη ωστόσο του οροσήμου θα πρέπει εντός του 2018 να γίνουν εντάξεις 2 ακόμα έργων.
- Σε ότι αφορά το ορόσημο K256 στο πλαίσιο της ΕΠ 10α, έχουν ενταχθεί 11 έργα (υπερ-κάλυψη του οροσήμου) και βάσει της τιμή στόχου αυτών για τον δείκτη CO35 (1.518), με την ολοκλήρωσή τους αναμένεται η υπερκάλυψη και του στόχου αυτού για το 2023.
- Επίσης, ο οικονομικός δείκτης ήδη έχει επιτευχθεί (υπερ-κάλυψη) για το ορόσημο του 2018.

3.2 Συμπεράσματα και προτάσεις από την ανάλυση του Πλαισίου Επιδόσεων

Από την ανάλυση που προηγήθηκε συνοψίζονται τα εξής:

- Γενικά παρατηρείται υστέρηση στην πρόοδο του Οικονομικού Δείκτη για το ορόσημο του 2018 με εξαίρεση αυτόν του Άξονα Προτεραιότητας 5.
- Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 είναι αυτός που αντιμετωπίζει τη μεγαλύτερη πιθανότητα αστοχίας των δεικτών του Πλαισίου Επιδόσεων, καθώς δεν καταγράφεται πρόοδος σε κάποιον από τους δύο (2) δείκτες για το ορόσημο του 2018. Σημειώνεται ωστόσο ότι υπήρξαν διάφοροι παράγοντες που καθυστέρησαν την ενεργοποίηση του Άξονα με σημαντικότερους την επίλυση των θεμάτων κρατικών ενισχύσεων (με σοβαρότερο την επιλογή Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης) και την άρση των αιρεσιμοτήτων που είχαν τεθεί.
- Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 περιλαμβάνει 3 Βασικά Στάδια Υλοποίησης (ΒΣΥ), εκ των οποίων το ένα παρουσιάζει υπερ-επίτευξη (2,5 φορές του στόχου για το 2018), το άλλο επίτευξη 50% σε σχέση με το στόχο του 2018 και στο τρίτο δεν καταγράφεται πρόοδος. Τέλος ο οικονομικός δείκτης παρουσιάζει πρόοδο της τάξης του 55% σε σχέση με το στόχο για το 2018. Σε κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους των οροσίων των ΒΣΥ εκτιμάται ότι θα μπορούσαν – υπό προϋποθέσεις - να επιτευχθούν εντός του 2018, ενώ ο οικονομικός δείκτης δύναται να ανέλθει στο 85% του στόχου του οροσίου.
- Ο Άξονας Προτεραιότητας 3 περιλαμβάνει ένα Βασικό Στάδιο Υλοποίησης το οποίο έχει επιτευχθεί (100%) και τον οικονομικό δείκτη ο οποίος παρουσιάζει χαμηλή πρόοδο (1,77% του στόχου για το 2018). Για τον οικονομικό δείκτη εκτιμάται ότι η επίτευξη θα είναι μικρότερη του 75% του οροσίου για το 2018. Τέλος σε ότι αφορά τον δείκτη εκροών με τον οποίο συνδέεται το ΒΣΥ, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους των σχετικών έργων εκτιμάται ότι θα υπερ-καλύψει το στόχο του 2023.
- Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 έχει την ιδιαιτερότητα ότι οι δείκτες εκροών που περιλαμβάνονται στο ορόσημο είναι σε στάδιο αντικατάστασης. Ως εκ τούτου δεν μπορούν να διεξαχθούν αξιόπιστα συμπεράσματα για την πορεία επίτευξης των σχετικών δεικτών. Σε ότι αφορά τον οικονομικό δείκτη στην παρούσα φάση καλύπτει το 35% του στόχου του οροσίου και εκτιμάται ότι μέχρι τέλος του 2018 δύσκολα θα επιτύχει το 75% του στόχου.

- Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 περιλαμβάνει 2 Βασικά Στάδια Υλοποίησης εκ των οποίων: α) το ένα καταγράφει πρόοδο 33%, ωστόσο από το ένα ενταγμένο έργο καλύπτεται ο στόχος του σχετικού δείκτη εκροών για το 2023, και β) το άλλο παρουσιάζει υπερ-επίτευξη (2,5 φορές του στόχου για το 2018) και βάσει των στόχων των ενταγμένων έργων αναμένεται και η υπερ-επίτευξη του σχετικού δείκτη εκροών για το 2023. Τέλος σε ότι αφορά τον οικονομικό δείκτη, παρουσιάζει υπερ- κάλυψη του στόχου για το 2018 (2πλάσια σχεδόν τιμή).

Τέλος, διατυπώνονται κάποιες προτάσεις σε ότι αφορά το Πλαίσιο Επιδόσεων του Προγράμματος:

- Αναφορικά με τον Άξονα Προτεραιότητας 1 και τους στόχους που έχουν τεθεί για το ορόσημο και τον δείκτη εκροών CO2 για το 2023, προτείνεται να επαν-εξεταστούν τα μοναδιαία κόστη στη βάση των οποίων είχαν υπολογιστεί, λαμβάνοντας υπόψη την εξειδίκευση του Προγράμματος αλλά και συναφείς παρεμβάσεις της περιόδου 2014-2020. Έτσι οι στόχοι που θα διαμορφωθούν θα βασίζονται σε ρεαλιστικά δεδομένα της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.
- Αναφορικά με τον Άξονα Προτεραιότητας 2 θα πρέπει να επισπευτούν οι διαδικασίες έκδοσης προσκλήσεων και ένταξης έργων εντός του 2018 στο πλαίσιο των Ε.Π. 4c και 5a προκειμένου να επιτευχθεί το ορόσημο των ΒΣΥ που συνδέεται με τις εν λόγω Επενδυτικές Προτεραιότητες. Επίσης, στο πλαίσιο των ενταγμένων πράξεων θα πρέπει να επισπευτούν οι διαδικασίες πληρωμών και δήλωσης δαπανών στο ΟΠΣ από τους Δικαιούχους προκειμένου να καλυφθεί το 85% του στόχου για το ορόσημο 2018.
- Αναφορικά με τον Άξονα Προτεραιότητας 3 ο οποίος αντιμετωπίζει πρόβλημα μόνο σε ότι αφορά τον οικονομικό δείκτη εκτιμάται ότι θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια σε συνεργασία με τους Δικαιούχους ώστε να πραγματοποιηθούν εντός του 2018 πληρωμές που δύναται να γίνουν βάσει φυσικού αντικειμένου και να δηλωθούν έγκαιρα στο ΟΠΣ.
- Στο Άξονα Προτεραιότητας 4 σε ότι αφορά τον οικονομικό δείκτη, θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία με του Δικαιούχους που σχετίζονται με τις δράσεις ενίσχυσης δομών, προκειμένου να επισπευτούν και να συστηματοποιηθούν οι διαδικασίες πραγματοποίησης δαπανών και δήλωσής τους στο ΟΠΣ.
- Στο Άξονα Προτεραιότητας 5 θα πρέπει να πραγματοποιηθεί ένταξη δύο (2) ακόμα έργων σχετικών με υποδομές Υγείας προκειμένου να επιτευχθεί το σχετικό ορόσημο.
- Τέλος σε ότι αφορά τα ορόσημα των οικονομικών δεικτών προτείνεται να αυξηθεί αυτό για τον ΑΠ5 και να μειωθεί αναλογικά ο στόχος των οικονομικών δεικτών από Άξονες που παρουσιάζουν χαμηλή πρόοδο (ήτοι ΑΠ 1 και ΑΠ3).

4 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Γ. ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠ

Μέχρι 31/5/18 στο πλαίσιο του Προγράμματος είχαν εκδοθεί προσκλήσεις ύψους 455,7Μ€ ποσό που αντιπροσωπεύει το 92,83% της Προγραμματικής Δημόσιας Δαπάνης. Όσον αφορά το προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων, ανέρχεται στα 243,6Μ€ (49,2% της Προγραμματικής Δημόσιας Δαπάνης) ενώ οι Νομικές Δεσμεύσεις ανέρχονται σε 101,3Μ€ αποτελώντας το 20,63% της Προγραμματικής Δημόσιας Δαπάνης και το 41,57% των εντάξεων. Τέλος όσον αφορά την απορρόφηση, ανέρχεται στα 59,4Μ€ (12,10% επί της Προγραμματικής Δημόσιας Δαπάνης, 24,37 επί του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων και 58,63% επί των συμβασιοποιημένων πράξεων.

5 ΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Δ. ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΠ

5.1 Επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης και των ειδικών στόχων του ΕΠ

Στην παρούσα ενότητα αξιολογείται η επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης και των Ειδικών Στόχων του ΕΠ. Η αποτίμηση γίνεται σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ) όπου παρουσιάζονται ανά θεματικό στόχο του Άξονα οι ανάγκες που καλύπτονται, οι επενδυτικές προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί, οι Ειδικοί Στόχοι που έχουν τεθεί και εν συνεχεία οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων που έχουν θεσπιστεί.

5.1.1 Άξονας Προτεραιότητας 1

Ο εν λόγω Άξονας είναι συνδεδεμένος κατά κύριο λόγο με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (RIS3). Το «καινοτομικό» όραμα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας όπως αποτυπώνεται στην Περιφερειακή RIS3 είναι να αποτελέσει περιφερειακό πόλο έρευνας και καινοτομίας για νέους επιστήμονες, ερευνητές και επιχειρήσεις αξιοποιώντας την γεωγραφική της θέση αλλά και το πλήθος των καινοτομικών περιουσιακών της στοιχείων που την χαρακτηρίζουν με κυριότερο τις σημαντικές εκπαιδευτικές και ερευνητικές υποδομές που έχουν ως αποτέλεσμα την διαρκή παραγωγή νέων επιστημόνων και ερευνητών.

Για την επίτευξη του οράματος στρατηγικό μέλημα αποτελεί η περαιτέρω αναβάθμιση & διατήρηση του ανθρώπινου κεφαλαίου, η δημιουργία κρίσιμων μαζών και η αύξηση της συνδεσιμότητας της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας. Η υποστήριξη της οικονομίας της γνώσης θα αναζητηθεί στη διαρκή βελτίωση της παραγωγής γνώσης από το σύνολο του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας, με έμφαση στη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και στον προσανατολισμό στην αριστεία και στην Κοινωνία της Γνώσης.

Στα πλαίσια αυτό θα προωθηθεί η επιχειρηματικότητα υψηλών δυνατοτήτων και η υποστήριξη των ΜΜΕ που αντιμετωπίζουν πρόβλημα επέκτασης καθώς και η διεύρυνση της αναπτυξιακής προσπάθειας προς συσσωματώσεις (clusters) ή κατηγορίες επιχειρήσεων που εμφανίζουν θετικές προοπτικές και παρουσιάζουν σημαντικές δυνατότητες. Έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη των τομέων όπου κατά κύριο λόγο η καινοτομία μετατρέπεται κατά την παραγωγή σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό και στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της ΠΔΕ και θα μειώσει το υψηλό κόστος συναλλαγής των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης η αξιοποίηση γνώσεων και εργαλείων άλλων Βασικών Τεχνολογιών Γενικής Εφαρμογής όπως π.χ. η νανοτεχνολογία, η βιοτεχνολογία κ.α. μπορεί να ανοίξει νέες, για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, προοπτικές στην ανάπτυξη καινοτομιών.

Οι ανωτέρω στόχοι και προτεραιότητες εξυπηρετούνται κυρίως μέσω των Θεματικών Στόχων 1, 2 και 3 οι οποίοι καλύπτονται από τον Άξονα Προτεραιότητας 1 του ΕΠ.

Σημειώνεται επίσης ότι ο εν λόγω Άξονας χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του ΕΠ (2014) και τις βασικές αλλαγές που έχουν επέλθει σημειώνονται τα εξής:

Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

Εντός του 2015 ολοκληρώθηκε και υιοθετήθηκε από τα αρμόδια όργανα η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης. Επίσης, το ίδιο έτος ολοκληρώθηκε και υιοθετήθηκε από τα αρμόδια όργανα και η Εθνική Στρατηγική για την Έρευνα, Καινοτομία, Έξυπνη Εξειδίκευση (RIS3) 2014-2020.

Σημειώνεται ότι η ολοκλήρωση των ανωτέρω Στρατηγικών αποτελούσε προϋπόθεση για την προκήρυξη δράσεων στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 1 (εξαίρεση αποτελούσαν οι πιλοτικές δράσεις, οι προδημοσιεύσεις προσκλήσεων και τα εμπροσθοβαρή έργα - frontloading projects).

Επιπρόσθετα, προκειμένου να προχωρήσει η εξειδίκευση της Περιφερειακής RIS3 και να διαμορφωθούν δράσεις οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν μεταξύ άλλων και από το ΠΕΠ Δυτική Ελλάδα, το 2015 ξεκίνησε από την Περιφέρεια η διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης στους τομείς προτεραιότητας που είχαν αναδειχθεί στο πλαίσιο της RIS3. Στην εν λόγω διαδικασία συμμετείχαν εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου, εκπρόσωποι του ακαδημαϊκού χώρου, ερευνητές, οργανώσεις φορέων και επιχειρήσεων κλπ..

Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016-2021

Τον Δεκέμβριο 2016 ολοκληρώθηκε η Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική (ΕΨΣ) 2016-2021 η οποία αποτελεί τον οδικό χάρτη και το πλαίσιο για την ψηφιακή ανάπτυξη της χώρας. Στο πλαίσιο της εν λόγω στρατηγικής προσδιορίζεται η συσχέτισή της με επιμέρους στρατηγικές και πόρους χρηματοδότησης. Ειδικότερα, η ΕΨΣ συνδέεται με την Εθνική και τις Περιφερειακές RIS3 δεδομένου ότι οι ΤΠΕ περιλαμβάνονται σε αυτές είτε ως αυθύπαρκτο θεματικό πεδίο έρευνας και καινοτομίας είτε ως υποστηρικτικές της καινοτομίας. Η ΕΨΣ περιλαμβάνει όλες τις δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το Θεματικό Στόχο 2 του ΕΣΠΑ και επιπλέον περιλαμβάνει και άλλους τομείς παρέμβασης/προτεραιότητες/δράσεις. Το ρόλο της κεντρικής δομής για τη χάραξη της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής καθώς επίσης και για τον σχεδιασμό, την εποπτεία, το συντονισμό, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των έργων και δράσεων ΤΠΕ του Δημοσίου για την υλοποίηση της ΕΨΣ αρχικά τον είχε αναλάβει η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής η οποία συστάθηκε το 2016. Ωστόσο το 2017 συστάθηκε Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, στο οποίο υπάγεται η Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Πολιτικής και το οποίο έχει την αρμοδιότητα της χάραξης εθνικής πολιτικής μεταξύ άλλων και για την ψηφιακή πολιτική.

Σημειώνεται ότι η σύσταση της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Πολιτικής και η διαμόρφωση Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής αποτελούσε εθνική αιρεσιμότητα η οποία ωστόσο επηρέασε την ενεργοποίηση παρεμβάσεων στο πλαίσιο του ΘΣ2 του ΠΕΠ.

Αλλαγή του μίγματος δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο των ΘΣ1,2,3

Σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (2014) έχουν επέλθει αλλαγές στις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο του ΑΠ1. Ειδικότερα η εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού επέφερε τις κάτωθι αλλαγές:

- Διαφοροποιήθηκε το μέσο μοναδιαίο κόστος (ΜΜΚ) σε σχέση με αυτό που είχε ληφθεί υπόψη για τη διαμόρφωση των στόχων του Προγράμματος κατά τον αρχικό σχεδιασμό. Ειδικότερα, προκειμένου να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία των δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας στη Δυτική Ελλάδα, σχεδιάστηκαν δράσεις οι οποίες χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένη στόχευση και συνδυάζουν πόρους από διαφορετικές επενδυτικές προτεραιότητες. Ως εκ τούτου το ΜΜΚ προσαρμόστηκε στο αντικείμενο και τη στόχευση της εκάστοτε δράσης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, όχι μόνο τη διαφοροποίηση του ΜΜΚ σε σχέση με τον προγραμματικό σχεδιασμό², αλλά και το γεγονός ότι σε μια επενδυτική προτεραιότητα δεν χρησιμοποιείται απαραίτητα το ίδιο ΜΜΚ για όλες τις επιμέρους δράσεις αυτής.
- Επιπρόσθετα, με την εξειδίκευση των δράσεων επιχειρηματικότητας, προσδιορίστηκε και η μορφή ενίσχυσης/ υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις (επιχορήγηση, οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων, μη οικονομική στήριξη κλπ.). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τον επαναπροσδιορισμό των δεικτών εκρών του ΕΠ, οι οποίοι συνδέονται με την στήριξη των επιχειρήσεων.
- Επίσης, κρίθηκε σκόπιμο, στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται οικονομική στήριξη των επιχειρήσεων με τη μορφή χρηματοδοτικής ενίσχυσης και έχει χρησιμοποιηθεί άλλος δείκτης πλην του κοινού δείκτη CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» να συμπεριληφθεί και ο δείκτης αυτός, προκειμένου να καταστεί εφικτό να διεξαχθούν συμπεράσματα για το σύνολο των επιχειρήσεων που θα λάβουν αυτής της μορφής τη στήριξη από το Πρόγραμμα. Η περίπτωση αυτή αφορά την ΕΠ 1β όπου στο πλαίσιο αυτής έχει τεθεί ο δείκτης CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα» και την ΕΠ 2β στην οποία περιλαμβάνεται ο δείκτης CO28 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά». Πλέον προτείνεται (όπως παρουσιάζεται και παρακάτω) και η προσθήκη του CO02.

Η παραπάνω αλλαγή είχε ως αποτέλεσμα την ανάγκη ανασχεδιασμού των δεικτών που συνδέονται με την επιχειρηματικότητα, τόσο ως προς το είδος του δείκτη όσο και ως προς την τιμή στόχο.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η λογική της παρέμβασης του Άξονα, διακριτά ανά Θεματικό Στόχο.

² Σημειώνεται ότι κατά τον σχεδιασμό του Προγράμματος, σε κάθε επενδυτική προτεραιότητα είχαν ληφθεί υπόψη κοστολογικά στοιχεία από συναφείς παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

Θεματικός Στόχος 01 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες για τη κάλυψη των αναγκών ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας στη Δυτική Ελλάδα και την σύνδεση αυτής με τις επιχειρήσεις.

Ειδικότερα:

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 1a - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 1a αντιμετωπίζονται οι ανάγκες για ενίσχυση των φορέων έρευνας και καινοτομίας της ΠΔΕ για τη βελτίωση των κέντρων αριστείας σε κρίσιμους τομείς αλλά και τη συγκράτηση ανθρώπινου δυναμικού, υψηλού μορφωτικού επιπέδου εντός της Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 1a τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 1.α.1 «Αύξηση της παραγωγικότητας των φορέων έρευνας και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης»**, μέσω του οποίου αναμένεται η αύξηση του αριθμού δημοσιεύσεων και αναφορών από Ερευνητικούς Φορείς της Περιφέρειας.

Σημειώνεται ωστόσο, ότι από την επικαιροποίηση του αρχικού σχεδιασμού προέκυψε ότι η σχετική ανάγκη για την ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας στη Δυτική Ελλάδα θα καλυφθεί από το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ).

Βάσει των ανωτέρω:

- Προτείνεται να καταργηθεί από το ΕΠ Δυτική Ελλάδα η επενδυτική προτεραιότητα 1a, δεδομένου ότι ως ανάγκη καλύπτεται από άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και επιπρόσθετα οι πόροι της δύναται να καλύψουν πρόσθετες ανάγκες που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο των άλλων Επ.Προτ. 1b και 2c.
 - Από την προτεινόμενη αυτή ενέργεια δεν επηρεάζεται η Στρατηγική του Προγράμματος, καθώς η σχετική ανάγκη (όπως προαναφέρθηκε) καλύπτεται από άλλο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ.
- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 1b - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής**

Στο πλαίσιο της **Ε.Π. 1b** αντιμετωπίζονται ανάγκες που αφορούν τη χαμηλή συμμετοχή του επιχειρηματικού τομέα στην ερευνητική δραστηριότητα, την ενίσχυση της συνδεσιμότητας της έρευνας με τον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας καθώς και την αναχαίτιση του μεταναστευτικού ρεύματος κυρίως νέου επιστημονικού δυναμικού.

Στο πλαίσιο αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 1.β.1 «Αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα και καινοτομία»**, μέσω του οποίου αναμένεται να επιτευχθεί η περαιτέρω ενσωμάτωση της έρευνας και της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία με αποτέλεσμα να αυξηθεί και η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε αυτήν. Σημειώνεται ότι με βάση νεότερα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης³, για το έτος 2013 σε ότι αφορά τις «Δαπάνες Ε&Α των επιχειρήσεων, ως ποσοστό (%) του ΑΕΠ κάθε Περιφέρειας» για την Δυτική Ελλάδα ανέρχονται σε 0,14%.

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν περιλαμβάνουν: ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας σε επιχειρήσεις και συνεργατικούς σχηματισμούς τους, ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης & καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3 (αφορά στην ανάπτυξη συνεργασιών επιχειρήσεων της Περιφέρειας με ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα), Προώθηση Διεθνικών ερευνητικών έργων για MME.

Ωστόσο η εν λόγω Ε.Π. επηρεάζεται από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού σε ότι αφορά τις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας (όπως αναφέρθηκε και παραπάνω).

Επίσης, η εν λόγω Ε.Π. ενισχύεται χρηματοδοτικά κατά ένα (1) εκ. € από την προτεινόμενη κατάργηση της Ε.Π. 1a.

Βάσει των ανωτέρω:

- Τεκμηριώνεται η επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης, ο δε ειδικός στόχος παραμένει επίκαιρος, όπως και η σύνδεσή του με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1804 «Δαπάνες των επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία (% επί του περιφερειακού ΑΕΠ)»
- Σε ότι αφορά τις εκροές:
 - Ο δείκτης εκρών CO26 «Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα» κρίνεται επίκαιρος. Επιπρόσθετα κρίνεται αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός (αύξηση) της τιμής στόχου αφενός λόγω της εξειδίκευσης του αρχικού σχεδιασμού, αφετέρου λόγω της χρηματοδοτικής ενίσχυσης της Ε.Π..
 - Κρίνεται αναγκαία η προσθήκη του δείκτη εκρών CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» αφενός λόγω της επικαιροποίησης του αρχικού σχεδιασμού, αφετέρου για να καλύψει το σύνολο των περιπτώσεων των επιχειρήσεων που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση στο πλαίσιο της δράσης, καθώς δεν αναμένεται όλες οι δράσεις να αφορούν απαραίτητα συνεργασία των επιχειρήσεων με ερευνητικά ινστιτούτα. Σημειώνεται δε ότι ο εν λόγω δείκτης στον στόχο του θα περιλαμβάνει και τις επιχειρήσεις που θα ωφεληθούν στο πλαίσιο του CO26 δεδομένου ότι η ενίσχυση που θα λάβουν θα αφορά επιχορήγηση.

³ ΕΚΤ (2015), Περιφερειακή διάσταση των δραστηριοτήτων έντασης γνώσης στην Ελλάδα, Επισκόπηση 2015 [Σελ. 6, Διάγραμμα 1.4)

- Λόγω της προσθήκης του δείκτη εκροών CO02 θα πρέπει να συμπεριληφθεί και ο CO01 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη», ο οποίος χρησιμοποιείται συνδυαστικά με τον CO02.

Θεματικός Στόχος 02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες σχετικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Περιφέρεια.

Ειδικότερα:

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 2b - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ

Στο πλαίσιο της **Ε.Π. 2b** αντιμετωπίζονται ανάγκες που σχετίζονται το χαμηλό ποσοστό των επιχειρήσεων της Περιφέρειας που επενδύουν σε ΤΠΕ αλλά και την αξιοποίηση των ΤΠΕ για την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών σε σημαντικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας.

Στο πλαίσιο αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 2.β.1 «Αύξηση των επιχειρήσεων που εκσυγχρονίζονται ως προς την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η ενίσχυση της ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών για την ψηφιακή οικονομία, η ανάπτυξη νέων καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και η ενίσχυση εφαρμογών ΤΠΕ στις περιοχές προτεραιότητας για την έξυπνη εξειδίκευση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν περιλαμβάνουν (ενδεικτικά): ανάπτυξη υπηρεσιών και εφαρμογών για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας και ανάδειξη των τουριστικών πόρων, ανάπτυξη Ψηφιακής Σήμανσης - ψηφιακές εφαρμογές αγορών, ψηφιακές ξεναγήσεις, εφαρμογές για έξυπνα κινητά τηλέφωνα, e-ticketing, ηλεκτρονικές υπηρεσίες τουριστικού προϊόντος κλπ..

Ωστόσο η εν λόγω Ε.Π. επηρεάζεται από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού σε ότι αφορά τις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας (όπως αναφέρθηκε και παραπάνω).

Βάσει των ανωτέρω:

- Τεκμηριώνεται η επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης.
- Επίσης, διαπιστώνεται συνάφεια με την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική και κυρίως με τον τομέα παρέμβασης 3 «Ωθηση του κλάδου ΤΠΕ για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας και της απασχόλησης».
- Ο Ειδικός Στόχος παραμένει κατάλληλος και επίκαιρος και με υψηλό βαθμό σύνδεσης με τον δείκτη αποτελεσμάτων που έχει τεθεί.
- Σε ότι αφορά τις εκροές:
 - Από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού κρίνεται αναγκαία η επικαιροποίηση (αύξηση) της τιμής στόχου του υφιστάμενου δείκτη CO28 «Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση για να εισάγουν νέα προϊόντα στην αγορά».

- Από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού κρίνεται αναγκαία η προσθήκη του δείκτη CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» προκειμένου να αποτυπωθεί το σύνολο των επιχειρήσεων που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση από το Πρόγραμμα προκειμένου να επενδύσουν σε ΤΠΕ. Σημειώνεται ωστόσο ότι ο εν λόγω δείκτης θα μετρά τις ίδιες επιχειρήσεις με τον CO28.
- Για τον υφιστάμενο δείκτη CO01 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη» ο οποίος χρησιμοποιείται συνδυαστικά με τους CO02 και CO28, θα πρέπει να τροποποιηθεί η τιμή στόχος δεδομένου ότι θα αλλάξει και η αντίστοιχη τιμή στον δείκτη CO28. Διευκρινίζεται ότι επειδή οι CO02 και CO28 μετρούν ίδιες επιχειρήσεις, μια φορά θα συμπεριληφθούν αυτές στον CO01.
- Για τον υφιστάμενο δείκτη CO08 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση», ο οποίος ενισχύει την λογική της παρέμβασης στο πλαίσιο της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας, κρίνεται αναγκαία η επικαιροποίηση (αύξηση) της τιμής στόχου. Η ανάγκη αυτή έγκειται στην εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 2c - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας**

Στο πλαίσιο της **Ε.Π. 2c** αντιμετωπίζονται ανάγκες που αφορούν τη βελτίωση των χαμηλών επιδόσεων της Περιφέρειας στην χρήση Η/Υ και Διαδικτύου καθώς και των παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 2.γ.1 «Αύξηση των προσφερόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ σε επιχειρήσεις και πολίτες»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η βελτίωση των επιδόσεων της Περιφέρειας σε ότι αφορά την αξιοποίηση των ΤΠΕ και την μετατροπή της σε μια ψηφιακά «έξυπνη» Περιφέρεια.

Για το σκοπό αυτό προβλέπεται η χρηματοδότηση δράσεων για τη δημιουργία ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών για ανταλλαγή πληροφοριών και ενημέρωσης προς όφελος των δημοσίων φορέων, των ιδιωτών - επιχειρηματιών, των πολιτών και επισκεπτών της Περιφέρειας.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Επίσης, διαπιστώνεται συνάφεια με την Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική και κυρίως με τον τομέα παρέμβασης 5 «Ριζική αναθεώρηση του τρόπου παροχής Ψηφιακών Υπηρεσιών του Δημοσίου» και ειδικότερα την προτεραιότητα 5.6 Ολοκληρωμένες υπηρεσίες προς πολίτες και επιχειρήσεις.
- Ο ειδικός στόχος παραμένει επίκαιρος και με υψηλό βαθμό σύνδεσης με τους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων που έχουν τεθεί.
- Σε ότι αφορά τις εκροές:

- Κρίνεται αναγκαία η αντικατάσταση του ειδικού δείκτη εκροών T1801 «Ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές που δημιουργούνται» με τον δείκτη SO007 «Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται/αναβαθμίζονται». Η αλλαγή αυτή οφείλεται σε λόγους ομογενοποίησης των δεικτών των ΕΠ του ΕΣΠΑ.
- Κρίνεται αναγκαία η επικαιροποίηση (αύξηση) της τιμής στόχου του παραπάνω δείκτη, αφενός λόγω χρηματοδοτική ενίσχυση της εν λόγω Ε.Π. (κατά 1εκ.€ Δ.Δ.), αφετέρου λόγω της εξειδίκευσης των δράσεων χωρικής ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑΑ) με τις οποίες συνδέεται η εν λόγω Ε.Π..

Θεματικός Στόχος 03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν τρεις Επενδυτικές Προτεραιότητες.

Πρόκειται για τον θεματικό στόχο μέσω του οποίου θα επιδιωχθεί η τόνωση της επιχειρηματικότητας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας και ειδικά αυτών που δραστηριοποιούνται στους σε τομείς προτεραιότητας για την Περιφέρεια.

Ειδικότερα:

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 3α - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 3α αντιμετωπίζονται ανάγκες που σχετίζονται με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, τον εκσυγχρονισμό και οικονομική διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας, καθώς και το πρόβλημα πρόσβασης στην εξασφάλιση κεφαλαίων για την διατήρηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ανεξαρτήτου του είδους της ΜΜΕ.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 3.α.1 «Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΜΜΕ σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ενίσχυση και ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης καθώς και η άμβλυνση του προβλήματος πρόσβασης των επιχειρήσεων στην εξασφάλιση κεφαλαίων.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται δράσεις για τη στήριξη επιχειρήσεων (υφιστάμενων και νέων) καθώς και ειδικών μορφών επιχειρηματικότητας. Επίσης περιλαμβάνεται και η δημιουργία θερμοκοιτίδων υψηλής προστιθέμενης αξίας και εξαγωγικού χαρακτήρα προϊόντων.

Ωστόσο η εν λόγω Ε.Π. επηρεάζεται από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού σε ότι αφορά τις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας (όπως αναφέρθηκε και παραπάνω).

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.

- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται κατάλληλος και επίκαιρος και συνδέεται με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1807 «Κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης».
- Σε ότι αφορά τις εκροές:
 - Οι υφιστάμενοι δείκτες «CO01: Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη», «CO02: Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» και «CO08: Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση» κρίνονται κατάλληλοι και εξυπηρετούν τη λογική της παρέμβασης.
 - Ωστόσο από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προκύπτει ανάγκη για τις κάτωθι αλλαγές:
 - Προσθήκη του κοινού δείκτη CO28 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά» ο οποίος συνδέεται με δράση αναφορικά με την ενίσχυση των δημιουργικών επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν είναι διαφορετικές από αυτές του CO02.
 - Προσθήκη του κοινού δείκτη CO03 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων» ο οποίος συνδέεται με νέα δράση στο Πρόγραμμα που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο της δράσης αυτής προβλέπεται η στήριξη των επιχειρήσεων όχι όμως με τη μορφή επιχορηγήσεων (άρα ο CO02 είναι ακατάλληλος για τη δράση αυτή).
 - Τροποποίηση (μείωση) της τιμής στόχου των υφιστάμενων δεικτών CO01, CO02, CO03. Σε ότι αφορά τον CO01 διευκρινίζεται ότι η τιμή του επηρεάζεται από τις τιμές των δεικτών CO03 και CO02, καθώς ο CO28 αφορά τις ίδιες επιχειρήσεις με τον CO02.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 3c - Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 3c αντιμετωπίζονται προκλήσεις που αφορούν την ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών και την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων για τον μετασχηματισμό της μεταποιητικής παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας προς νέα ή διαφοροποιημένα διεθνώς ανταγωνιστικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 3.γ.1 «Αύξηση των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε επιχειρηματικούς σχηματισμούς»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η αύξηση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας που συμμετέχουν σε επιχειρηματικούς σχηματισμούς προκειμένου να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματα των συνεργασιών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται παρεμβάσεις ενίσχυσης υφιστάμενων και νέων συνεργατικών σχηματισμών.

Ωστόσο η εν λόγω Ε.Π. επηρεάζεται από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού σε ότι αφορά τις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας (όπως αναφέρθηκε και παραπάνω).

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται κατάλληλος και επίκαιρος και συνδέεται με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1808 «Μέλη συνεργατικών σχηματισμών».
- Σε ότι αφορά τις εκροές, από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προκύπτει η ανάγκη για τις κάτωθι αλλαγές:
 - Προσθήκη του κοινού δείκτη εκρών CO04 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη» ο οποίος συνδέεται με δράση που αφορά την ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών και δικτυώσεων. Στο πλαίσιο αυτής προβλέπεται μη οικονομική στήριξη για τα μέλη των επιχειρηματικών σχηματισμών.
 - Τροποποίηση (μείωση) της τιμής στόχου του υφιστάμενου δείκτη εκρών CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις». Η μείωση οφείλεται στην εξειδίκευση της σχετικής δράσης και τον προσδιορισμό του είδους της ενίσχυσης που θα λάβουν οι επιχειρήσεις για τη συμμετοχή σε συνεργατικούς σχηματισμούς (ήτοι μη οικονομική στήριξη).
 - Τροποποίηση (αύξηση) της τιμής στόχου του υφιστάμενου (υποχρεωτικού) δείκτη εκρών CO01 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη», καθώς η τιμή του επηρεάζεται από την τιμή των δεικτών CO02 και CO04.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 3d - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 3d αντιμετωπίζεται η αδυναμία των επιχειρήσεων που ανήκουν σε δυναμικούς τομείς της περιφερειακής οικονομίας για συστηματική προώθηση των προϊόντων τους, γεγονός που αποτελεί κύριο εμπόδιο για την ανάπτυξή τους.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 3.δ.1 «Αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ που συνδέονται με τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής Έξυπνης εξειδίκευσης»** μέσω του οποίου αναμένεται η αύξηση των εξαγωγών των επιχειρήσεων και γενικότερα η αναβάθμιση της θέσης της Περιφέρειας στη διεθνή αγορά στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται δράσεις για την ενίσχυση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και διεθνοποίησης των επιχειρήσεων.

Ωστόσο η εν λόγω Ε.Π. επηρεάζεται από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού σε ότι αφορά τις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας (όπως αναφέρθηκε και παραπάνω).

Βάσει των παραπάνω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται κατάλληλος και επίκαιρος και συνδέεται με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1809: Αξία εξαγωγών των ΜΜΕ στους τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης.

- Σε ότι αφορά τις εκροές, από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προκύπτει η ανάγκη για τις κάτωθι αλλαγές:
 - Διαγραφή του υφιστάμενου δείκτη εκρών CO04 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη», ο οποίος κρίνεται ως μη κατάλληλος λαμβάνοντας υπόψη το είδος της ενίσχυσης (οικονομική στήριξη) που θα λάβουν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο της δράσης που εξειδικεύθηκε.
 - Τροποποίηση (μείωση) της τιμής στόχου των υφιστάμενων δεικτών CO01 και CO02. Σε ότι αφορά τον CO01 διευκρινίζεται ότι η τιμή του πλέον επηρεάζεται μόνο από τον δείκτη CO02, καθώς ο CO04 κρίνεται σκόπιμο να διαγραφεί από το Πρόγραμμα.

5.1.2 Άξονας Προτεραιότητας 2

Η ολοκληρωμένη μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Αυτό προϋποθέτει την προώθηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας, την ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων υποδομών και του οικιακού τομέα, την προώθηση εναλλακτικών μορφών αστικών μεταφορών φιλικών στο περιβάλλον, την προστασία του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας, την προώθηση της προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή και τον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής. Επίσης, η κατάλληλη αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος ως πόρων, μέσω της προστασίας τους και της αποτελεσματικής διαχείρισής τους, θα αποτελέσει πεδίο που θα συμβάλλει στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας και εν γένει στην οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Επιπρόσθετα, μέσω του συγκεκριμένου Άξονα θα καλυφθούν βασικές απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον.

Οι ανωτέρω προτεραιότητες αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο του παρόντος Άξονα Προτεραιότητας μέσω των Θεματικών Στόχων 4, 5 και 6. Σημειώνεται δε, ότι ο εν λόγω ΑΠ είναι σύμφωνος με την 3η χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΕΣΠΑ 2014-2020 «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον», ενώ συνεισφέρει και στην εξυπηρέτηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (δηλ. ο ΑΠ2 παρουσιάζει συμπληρωματικότητα με τον ΑΠ1 μέσω του οποίου θα υλοποιηθεί η εν λόγω Στρατηγική).

Σε ότι αφορά τα χρηματοδοτικά στοιχεία του Άξονα, σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της αναθεώρησης του 2018, κρίνεται αναγκαία η μεταφορά πόρων μεταξύ των ΘΣ5 και 6 για την κάλυψη αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών στον ΘΣ6 σε ότι αφορά τις Ε.Π. 6.β, 6.δ, 6.ε.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η λογική της παρέμβασης του Άξονα, διακριτά ανά Θεματικό Στόχο.

Θεματικός Στόχος 04 - Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν τρεις Επενδυτικές Προτεραιότητες. Ειδικότερα:

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 4b - Προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 4b καλύπτεται η ανάγκη βελτίωσης του ενεργειακού αποτυπώματος των επιχειρήσεων της Περιφέρειας και η περαιτέρω αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από αυτές, λαμβάνοντας υπόψη τη μειονεκτική θέση των εταιρειών οι οποίες δεν διαθέτουν φθηνές μορφές ενέργειας.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 4.β.1 «Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων»**, στο πλαίσιο του οποίου πρόκειται να υποστηριχθούν επιχειρήσεις για ενεργειακή αναβάθμιση και την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επιπλέον καταγράφεται σύνδεση με τη περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, μέσω της αξιοποίησης ενεργειακών συστημάτων και με διττό στόχο, αφενός μεν τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας μεταποιητικών επιχειρήσεων που συνδέονται με την αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή, αφετέρου δε τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του «τουριστικού προϊόντος» της περιφέρειας μέσω της υιοθέτησης καινοτομικών ενεργειακών συστημάτων και εφαρμογών. Τέλος προωθείται η εναρμόνιση των κτιριακών εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες Ενεργειακής Απόδοσης και τους στόχους της ΕΕ για το 2020.

Η εν λόγω Ε.Π. επηρεάζεται από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού σε ότι αφορά τις δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας (περιλαμβάνεται και ο ενεργειακός εκσυγχρονισμός τους) που αναφέρθηκε στο πλαίσιο του ΑΠ1.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και η σύνδεσή του με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1814 «Μερίδιο των ΑΠΕ στην Ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας» κρίνεται επαρκής.
- Σε ότι αφορά τις εκροές, από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προκύπτει η ανάγκη για τις κάτωθι αλλαγές:
 - Διαγραφή του υφιστάμενου δείκτη εκροών CO03 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχορηγήσεων», ο οποίος κρίνεται ως μη κατάλληλος λαμβάνοντας υπόψη το είδος της ενίσχυσης (επιχορήγηση) που θα λάβουν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο δράσης που αφορά ενίσχυση των «πράσινων επιχειρήσεων – επιχειρήσεις ανακύκλωσης».
 - Τροποποίηση (μείωση) της τιμής στόχου των υφιστάμενων δεικτών CO01 και CO02. Σε ότι αφορά τον CO01 διευκρινίζεται ότι η τιμή του πλέον επηρεάζεται μόνο από τον δείκτη CO02, καθώς ο CO03 κρίνεται σκόπιμο να διαγραφεί από το Πρόγραμμα.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 4c - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 4c καλύπτονται ανάγκες για τη βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος των ενεργοβόρων κτιρίων στην Περιφέρεια καθώς και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από τις δημόσιες υποδομές (συμπεριλαμβανομένου των δημοσίων κτιρίων) και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στον τομέα της στέγασης.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 4.γ.1 «Αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημοσίων υποδομών και των κατοικιών»**.

Οι βασικές δράσεις που θα υλοποιηθούν περιλαμβάνουν: α) Επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές για ενεργειακή αναβάθμιση και την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων εξυπηρετεί τη περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, καθώς θέτει στο επίκεντρο την δημιουργία ενεργειακά έξυπνων πόλεων, β) Ενεργειακή αναβάθμιση στον οικιακό τομέα με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και η σύνδεσή του με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1815 «Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας» κρίνεται επαρκής.
- Σε ότι αφορά τους δείκτες εκρών, διαπιστώνεται κατάλληλη σύνδεση με τις παρεμβάσεις και εξυπηρετούν τη λογική της παρέμβασης. Συνοπτικά αναφέρεται ότι:
 - Για τη δράση της ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων έχει θεσπιστεί ειδικός δείκτης, ο T1811 «Αριθμός Δημοσίων κτιρίων που ενισχύονται για εξοικονόμηση ενέργειας»
 - Για τη δράση της ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων στον οικιακό τομέα έχουν τεθεί οι κοινοί δείκτες CO31 «Ενεργειακή απόδοση: Αριθμός νοικοκυριών που κατατάσσονται σε καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης» και CO34 «Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου» (ο CO34 χρησιμοποιείται συνδυαστικά με τον CO31).
 - Ωστόσο σε ότι αφορά τις τιμές στόχου των κοινών δεικτών CO31, CO34 κρίνεται αναγκαία η τροποποίησή τους στο πλαίσιο της αναθεώρησης του 2018 καθώς τροποποιήθηκε η μεθοδολογία υπολογισμού του, σύμφωνα με στοιχεία του αρμόδιου φορέα (Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Τομέας Ενέργειας). Η εν λόγω αλλαγή προέκυψε από την ανάγκη για ομογενοποίηση όλων των διαφορετικών προσεγγίσεων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό τόσο της εξοικονόμησης ενέργειας, όσο και της παραγωγής ΑΠΕ σύμφωνα με τις αντίστοιχες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοσης και τις ΑΠΕ για το σύνολο των μέτρων πολιτικής.

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 4e - Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 4e αντιμετωπίζεται η ανάγκη ενσωμάτωσης μέσων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον και αποσυμφόρησης των αστικών κέντρων.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 4.ε.1 «Ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η καλλιέργεια κουλτούρας χρήσης μεταφορικών μέσων φιλικών προς το περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων για την αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών αστικών μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον. Στόχος είναι η μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον (εκπομπές CO₂, αέριοι ρύποι, θόρυβος) που προκαλείται από τους συμβατικούς τρόπους μετακίνησης (αστικές μεταφορές, αυτοκίνητα κλπ.). Επιπλέον καταγράφεται σύνδεση των παρεμβάσεων με την περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΕ, καθώς θέτει στο επίκεντρο τη δημιουργία ενεργειακά έξυπνων πόλεων.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και η σύνδεσή του με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1816 «Μέση μηνιαία χρήση βιώσιμων αστικών μεταφορών» επαρκής.
- Σε ότι αφορά τον ειδικό δείκτη εκροών T1853 «Μεταφορικά μέσα ήπιας κυκλοφορίας που αποκτούνται» κρίνεται κατάλληλος. Ωστόσο στο πλαίσιο της αναθεώρησης του 2018 κρίνεται σκόπιμη η αντικατάσταση του δείκτη με τον SO024 «Μεταφορικά μέσα ήπιας κυκλοφορίας». Η αλλαγή αυτή οφείλεται σε λόγους ομογενοποίησης των δεικτών των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

Θεματικός Στόχος 05 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες. Ειδικότερα:

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 5a - Στήριξη των επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς και των τεχνικών που βασίζονται στο οικοσύστημα**

Στο πλαίσιο της ΕΠ 5a αντιμετωπίζονται ανάγκες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 5.α.1 «Μείωση των πλημμυρών και της διάβρωσης των ακτών»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της περιφέρειας σε καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών με

βασικό στόχο τη άμβλυνση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Μέσω της συγκεκριμένης Επενδυτικής Προτεραιότητας θα χρηματοδοτηθούν έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και προστασίας ακτών, λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών καθώς και τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας που προβλέπονται στην Οδηγία 2007/60/ΕΚ για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας.

Σημειώνεται επίσης, ότι στην εν λόγω Ε.Π. υπήρξε μείωση της Δ.Δ. κατά 10,8εκ.€.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και η σύνδεσή του με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1817 «Ετήσιος αριθμός πλημμυρικών συμβάντων» επαρκής.
- Σε ότι αφορά τον δείκτη εκροών «CO20: Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα» κρίνεται κατάλληλος. Ωστόσο λόγω της μείωσης της δημόσιας δαπάνης της Ε.Π. κρίνεται αναγκαία και η μείωση της τιμής στόχου του δείκτη.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 5b - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 5b καλύπτεται η ανάγκη συστηματοποίησης της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη τις καταστροφές που έχουν πλήξει την Περιφέρεια στο παρελθόν (κυρίως λόγω πυρκαγιών και σεισμών)

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 5.β.1 «Ενίσχυση της ικανότητας πρόληψης και αντιμετώπισης των κινδύνων πυρκαγιών και των φυσικών καταστροφών»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η ενίσχυση του βαθμού ετοιμότητας του Περιφερειακού μηχανισμού έναντι κινδύνων και φυσικών καταστροφών με έμφαση στις δασικές πυρκαγιές.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται να ενισχυθούν επενδύσεις σε μέσα και συστήματα πρόληψης και αντιμετώπισης καταστροφών (όπως προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών με στόχο την ενίσχυση των αρμόδιων φορέων και Υπηρεσιών).

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη όπως και ο ειδικός στόχος.
- Σε ότι αφορά τις εκροές έχουν τεθεί δείκτες που συνδέονται με μέτρα προστασίας έναντι δασικών πυρκαγιών. Πρόκειται για τους δείκτες εκροών CO21 «Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας» και αποτελέσματος T1818 «Ετήσιες καμένες εκτάσεις» οι οποίοι κρίνονται κατάλληλοι.

Θεματικός Στόχος 06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν πέντε Επενδυτικές Προτεραιότητες. Ειδικότερα:

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6a - Επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6a επιδιώκεται η ικανοποίηση των απαιτήσεων του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου σε ότι αφορά τις συστάσεις στον τομέα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 6.α.1 «Αύξηση της αποτελεσματικότητας διαχείρισης των στερεών αποβλήτων»**.

Μέσω του συγκεκριμένου ειδικού στόχου θα πραγματοποιηθεί η ολοκλήρωση έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια με στόχο την κάλυψη ανειλημμένων υποχρεώσεων βάσει των Κοινοτικών Οδηγιών. Ειδικότερα λαμβάνοντας υπόψη την εξειδίκευση του προγράμματος προβλέπονται παρεμβάσεις σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ), σε Σταθμούς Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) της Περιφέρειας, σε Μονάδες Επεξεργασίες Βιοαποβλήτων (ΜΕΒ) καθώς και σε Μονάδες Επεξεργασίας Αστικών Αποβλήτων (ΜΕΑ) κλπ.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και η σύνδεσή του με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1819 «Ποσότητα Στερεών Αποβλήτων που διαχειρίζονται» κρίνεται επαρκής.
- Σε ότι αφορά τον δείκτη εκροών T1812 «Εξυπηρετούμενος πληθυσμός από έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων» κρίνεται κατάλληλος.

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6b - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6b θα καλυφθούν οι ανάγκες της Περιφέρειας για την αποτελεσματική διαχείριση των υδάτων και την αποφυγή διαρροών του δικτύου μεγάλων αστικών κέντρων, την ικανοποίηση του συνόλου των απαιτήσεων του Ευρωπαϊκού περιβαλλοντικού κεκτημένου σε ότι αφορά τις συστάσεις στον τομέα του νερού καθώς και την κάλυψη των απαιτήσεων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 6.β.1 «Αύξηση της αποδοτικής χρήσης των υδατικών πόρων»** μέσω του οποίου αναμένεται η μείωση των διαρροών ύδατος και η ορθολογική διαχείριση στη συλλογή και επεξεργασία λυμάτων.

Μέσω της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας προβλέπεται η χρηματοδότησης δύο βασικών τύπων δράσεων: α) παρεμβάσεις στον τομέα της διαχείρισης ύδατος σε υφιστάμενα δίκτυα και εφαρμογής σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών σύμφωνα και με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ και β) Επενδύσεις στη διαχείριση υγρών αποβλήτων εντός περιοχών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω Ε.Π. ενισχύθηκε χρηματοδοτικά κατά 6.295.266€ για την κάλυψη αυξημένων αναγκών στον τομέα της ύδρευσης.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος.
- Για κάθε τύπο δράσης έχουν τεθεί διακριτοί δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων ως ακολούθως:

Α) Για τη δράση που αφορά τη διαχείριση ύδατος

- Δείκτης εκροών: CO18 «Υδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που Εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης»
- Δείκτης αποτελεσμάτων: T1820 «Διαρροές πόσιμου νερού»

Οι παραπάνω δείκτες κρίνονται κατάλληλοι σε ότι αφορούν τις παρεμβάσεις που συνδέονται με την ύδρευση. Ωστόσο, δεν καλύπτουν λοιπές παρεμβάσεις όπως είναι η παρακολούθηση των υδάτων κολύμβησης. Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμη η προσθήκη του δείκτη εκροών T2217 «Αριθμός δράσεων βελτίωσης ποιότητας και επάρκειας των νερών» ο οποίος είναι στατιστικά επικυρωμένος.

Επίσης σε αφορά τον υφιστάμενο δείκτη εκροών CO18 κρίνεται αναγκαία η επικαιροποίηση (αύξηση) της τιμής στόχου, λόγω αύξησης των πόρων της Ε.Π. για την κάλυψη αυξημένων αναγκών που συνδέονται με τα ύδατα.

Β) Για τη δράση που αφορά τη διαχείριση υγρών αποβλήτων

- Δείκτης εκροών: CO19 «Επεξεργασία λυμάτων: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων»
- Δείκτης αποτελεσμάτων: T1821 «Πρόσθετος όγκος αστικών λυμάτων που αποχετεύονται προς ΕΕΛ»

Η δράση συνδέεται με παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, οι οποίες θα εφαρμοστούν τις πόλεις της Πάτρας και του Αγρινίου.

Ο δείκτης εκροών κρίνεται κατάλληλος και συνδέεται με τον ειδικό στόχο.

Σε ότι αφορά τον δείκτη αποτελεσμάτων, κρίνεται αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός της μεθοδολογικής προσέγγισής του, ώστε να συνδεθεί με την επιδιωκόμενη αλλαγή στις δύο προαναφερθείσες πόλεις που θα εφαρμοστούν Στρατηγικές ΒΑΑ.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6c - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6c θα αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της στρατηγικής της Περιφέρειας για ανάδειξη του τουρισμού και της πολιτιστικής ταυτότητας σε σημαντικό πόλο έλξης.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 6.γ.1 «Αύξηση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών περιοχών»**.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται ο τύπος δράσης «Επενδύσεις για τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών με την προστασία και την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των φυσικών τοπίων». Ενδεικτικά έργα που περιλαμβάνονται αφορούν την ανάδειξη – προστασία – διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, την αξιοποίηση των δυνατοτήτων ειδικών μορφών τουρισμού (πχ. θεραπευτικός, ιαματικός κλπ.), την ανάδειξη, προβολή και δικτύωση των πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας όπως Μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι. Επίσης, ο τύπος δράσης συμβάλλει και στο Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική, όπως επίκαιρος κρίνεται και ο ειδικός στόχος.
- Σε ότι αφορά τις εκροές σημειώνονται τα εξής:
 - Ο δείκτης εκροών T1813 «Πολιτιστικά Μνημεία που αναβαθμίζονται» κρίνεται κατάλληλος για έργα σχετίζονται με αρχαιολογικούς χώρους, πολιτιστικά μνημεία κλπ.
 - Ωστόσο για λόγους ομογενοποίησης των δεικτών στα ΕΠ του ΕΣΠΑ ο υφιστάμενος δείκτης εκροών T1813 «Πολιτιστικά Μνημεία που αναβαθμίζονται» αντικαθίσταται από τον SO008 «Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».
 - Ο νέος δείκτης ενισχύει τη λογική της παρέμβασης της Ε.Π. καθώς μπορεί να καλύψει παρεμβάσεις που αφορούν φυσικούς πόρους της Περιφέρειας (πέραν των πολιτιστικών πόρων).
- Σε ότι αφορά τον δείκτη αποτελεσμάτων T1822 «Επισκεψιμότητα πολιτιστικών χώρων» αυτός συνδέεται με παρεμβάσεις σε πολιτιστικούς χώρους και εξυπηρετεί τη λογική της παρέμβασης της επενδυτικής προτεραιότητας. Δεν κρίνεται αναγκαία η προσθήκη νέου δείκτη αποτελεσμάτων.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6d - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6d βασική ανάγκη που αντιμετωπίζεται είναι αυτή της προστασίας περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και αισθητικής αξίας που αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης για την Περιφέρεια. Σημειώνεται δε ότι η Περιφέρεια διαθέτει πλούσια βιοποικιλότητα και μεγάλο αριθμό προστατευόμενων περιοχών.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 6.δ.1 «Προστασία και ανάδειξη των περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και αισθητικής αξίας»**, μέσω του οποίου επιδιώκεται η

υποστήριξη της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης μέσω παρεμβάσεων σε περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και αισθητικής αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό ο τύπος δράσης «Επενδύσεις για την προστασία εθνικά προστατευόμενων περιοχών» που προβλέπεται στο Πρόγραμμα αποσκοπεί στη διατήρηση και διαχείριση των προστατευόμενων ειδών και περιοχών λαμβάνοντας υπόψη το Πλαίσιο Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο Natura 2000 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 του ΥΠΕΚΑ.

Από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού κρίνεται αναγκαία η χρηματοδότηση:

- Δράσεων εκτός προστατευόμενων περιοχών, οι οποίες ωστόσο αφορούν περιοχές με ιδιαίτερη περιβαλλοντική και αισθητική αξία.
- Δράσεων των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών σχετικά με τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας (πχ. ενημέρωση-πληροφόρηση).

Σημειώνεται ότι η εν λόγω Ε.Π. ενισχύθηκε χρηματοδοτικά κατά 1.000.000€ για την κάλυψη των δράσεων των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών σχετικά με τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και η σύνδεσή του με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1823 «Επισκεψιμότητα προστατευόμενων περιοχών» κρίνεται ικανοποιητική.
- Επίσης ο δείκτης εκροών CO23 «Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης» κρίνεται κατάλληλος.
- Τέλος, σημειώνεται ότι οι πρόσθετοι πόροι της Ε.Π. αφορούν δράσεις των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, οι οποίες λόγω της χαμηλής χρηματοδοτικής βαρύτητας των εν λόγω δράσεων (1εκ.€Δ.Δ.) αλλά και της φύσης αυτών (πχ. κάποιες αφορούν ενημέρωση-πληροφόρηση), δεν επηρεάζουν τους δείκτες της εν λόγω Επ. Προτεραιότητας.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπτυξη των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6ε πρόκειται να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της στρατηγικής της Περιφέρειας για ανάδειξη του τουρισμού και της πολιτιστικής ταυτότητας σε σημαντικό πόλο έλξης, η αναγνώριση των αστικών κέντρων ως "κινητήρες" της ανάπτυξης της Περιφέρειας καθώς και η ανάγκη αναβάθμισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 6.ε.1 «Στήριξη για ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η αύξηση της ελκυστικότητας των πόλεων. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται δύο τύποι δράσεων:

α) Παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης. Τμήμα των δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν θα αποτελέσουν μέρος στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Προγράμματος. Επίσης, καταγράφεται σύνδεση με την περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης της και την στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου.

β) Επενδύσεις για την προστασία της βιοποικιλότητας εντός ή πλησίον πολεοδομικών συγκροτημάτων. Ειδικότερα θα χρηματοδοτηθούν δράσεις που προβλέπονται από υφιστάμενα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια και αφορούν στην ανάδειξη και προστασία υγροτόπων και αστικών περιαστικών δασών, σε έργα φύτευσης πρασίνου σε κοινόχρηστους χώρους και σε έργα ανάπλασης που συνοδεύονται με την αύξηση της αστικής βιοποικιλότητας με τη δημιουργία κήπων. Ο συγκεκριμένος τύπος δράσης εξυπηρετεί την περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης της.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω Ε.Π. ενισχύθηκε χρηματοδοτικά κατά 3.500.000€.

Από την εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού προέκυψε ότι:

- Οι δύο παραπάνω τύποι δράσεων δύναται να ενοποιηθούν σε έναν (τον 6.ε.1.1. «Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης»). Ειδικότερα ο (β) τύπος δράσης δύναται να αποτελέσει μέρος των παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης.
- Σημαντικός αριθμός παρεμβάσεων αφορούν αστικές αναπλάσεις αλλά δεν συνδέονται με στρατηγικές ΒΑΑ. Ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η προσθήκη νέου δείκτη εκροών που να συνδέεται με τις παρεμβάσεις αυτές.
- Από την οριστικοποίηση των Στρατηγικών ΒΑΑ, κρίθηκε σκόπιμο να επικαιροποιηθεί ο στόχος του δείκτη εκροών CO37 με βάση τον πληθυσμό των πόλεων όπου θα εφαρμοστούν οι εν λόγω στρατηγικές.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος.
- Σε ότι αφορά τις εκροές, από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προκύπτει η ανάγκη για τις κάτωθι αλλαγές:
 - Τροποποίηση της τιμής στόχου του υφιστάμενου δείκτη εκροών CO37 «Αστική ανάπτυξη: Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης», ο οποίος συνδέεται με παρεμβάσεις σε περιοχές με στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Πλέον έχουν επιλεγεί οι Στρατηγικές ΒΑΑ του Προγράμματος, οι οποίες θα εφαρμοστούν στις πόλεις του Αργινίου και Πατρών. Συνεπώς η νέα τιμή στόχος του δείκτη θα πρέπει να συνδέεται με τον πληθυσμό των πόλεων αυτών.
 - Προσθήκη νέου δείκτη εκροών του CO38 «Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές» προκειμένου να καλύψει τις παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης εκτός στρατηγικών ΒΑΑ, οι οποίες υλοποιούνται ή θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της Ε.Π..

5.1.3 Άξονας Προτεραιότητας 3

Μέσω του συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας καλύπτονται οι ανάγκες της Περιφέρειας για την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και τη συμπλήρωση μεταφορικών υποδομών. Ειδικότερα στον τομέα των οδικών μεταφορών απαιτείται η ολοκλήρωση των βασικών οδικών αξόνων ΔΕΔ-Μ προκειμένου να ενισχυθεί η «συνεκτικότητα» του συνολικού συστήματος μεταφορών και να ενισχυθεί ο ρόλος της ΠΔΕ ως Νότια - Δυτική πύλη της χώρας. Επιπρόσθετα, θεωρείται αναγκαία η λειτουργική αναβάθμιση των ενδοπεριφερειακών μεταφορικών συνδέσεων που υποστηρίζουν τα ΔΕΔ-Μ και περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ). Στον τομέα των λιμενικών υποδομών απαιτείται η περαιτέρω ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών στους ήδη υπάρχοντες λιμένες ΔΕΔ-Μ με σκοπό την επαρκή σύνδεση αυτών με το σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο καθώς και δημιουργία αναβαθμισμένων υποδομών και σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης του μεταφορικού έργου. Σε ότι αφορά τις σιδηροδρομικές μεταφορές οι υπάρχουσες υποδομές δεν μπορούν να υποστηρίξουν την δυναμική της Περιφέρειας ως διαμετακομιστικό κέντρο ανθρώπων και εμπορευμάτων συνεπώς απαιτείται αναβάθμισή τους. Τέλος περιλαμβάνεται και η αξιοποίηση συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας.

Τα ανωτέρω θα επιτευχθούν μέσω του Θεματικού Στόχου (ΘΣ7), η στρατηγική του οποίου παρουσιάζει υψηλό βαθμό συνέργειας με το ΕΠ «Υποδομές μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020».

Η σημαντική διαφοροποίηση που έχει επέλθει σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος και επηρεάζει τον συγκεκριμένο Άξονα Προτεραιότητας είναι η σύνδεση της Δυτικής Ελλάδας με το φυσικό αέριο. Ειδικότερα, εντός του 2015 υπογράφηκε προγραμματική σύμβαση μεταξύ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (τμήματα Δυτικής Ελλάδας και Αιτωλοακαρνανίας) και της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου (ΔΕΠΑ Α.Ε.) για τη δημιουργία δικτύων Φυσικού Αερίου στην Περιφέρεια. Το 2017 η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εντάχθηκε στο 5ετές πρόγραμμα της Δημόσιας Επιχείρησης Δικτύων Διανομής Αερίου ΑΕ (ΔΕΔΑ ΑΕ, θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.). Η έλευση του Φυσικού Αερίου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει ένα διαφορετικό αναπτυξιακό περιβάλλον και θα συμβάλει στην προσπάθεια για ανασυγκρότηση του παραγωγικού μοντέλου της περιοχής. Βάσει των ανωτέρω η διείσδυση του φυσικού αερίου στην Δυτική Ελλάδα αποτελεί πλέον μέρος της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας για τα επόμενα έτη.

Σε ότι αφορά τα χρηματοδοτικά στοιχεία του Άξονα κρίνονται αναγκαίες οι κάτωθι αλλαγές:

- Χρηματοδοτική ενίσχυση Επενδυτικών Προτεραιοτήτων για την εκτέλεση δράσεων που προέκυψαν από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού.
- Μεταφορά πόρων από τον ΑΠ3 στον ΑΠ5 για την κάλυψη αυξημένων αναγκών σε κοινωνικές υποδομές και υποδομές υγείας.

Σημειώνεται ωστόσο ότι από την μείωση των πόρων του ΑΠ3 δεν επηρεάζεται η λογική της παρέμβασης και δη οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν, καθώς οι πόροι αυτοί εξοικονομήθηκαν από εκπτώσεις στο πλαίσιο διαγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης έργων μεταφορικών υποδομών.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η λογική της παρέμβασης του Άξονα Προτεραιότητας 3 και δη του Θεματικού Στόχου 07.

Θεματικός Στόχος 07 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν τέσσερις Επενδυτικές Προτεραιότητες. Ειδικότερα:

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 7α θα αντιμετωπιστούν ανάγκες σχετικά με την ολοκλήρωση σημαντικών έργων που εντάσσονται στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ.

Για το σκοπό αυτό έχουν τεθεί δύο ειδικοί στόχοι:

α) Ο Ειδικός Στόχος 7.α.1 «Αναβάθμιση και συμπλήρωση τμημάτων του περιφερειακού του οδικού δικτύου ΔΕΔ-Μ» μέσω του οποίου επιδιώκεται η βελτίωση του επιπέδου της συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης, τόσο διαπεριφερειακά όσο και ενδοπεριφερειακά και θα δράσει ως αναπτυξιακό εργαλείο οικονομικής αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού.

β) Ο Ειδικός Στόχος 7.α.2 «Βελτίωση υφιστάμενων λιμένων του ΔΕΔ-Μ και αναβάθμιση/εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών» μέσω του οποίου επιδιώκεται η ολοκλήρωση του δικτύου των κυρίων λιμένων και λιμενικών υποδομών και η διασύνδεσή τους με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα.

Για κάθε έναν ΕΣ διαμορφώθηκε διακριτός τύπος δράσης.

Από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προέκυψε η ανάγκη μεταφοράς πόρων από την εν λόγω Ε.Π. και τον Ειδικό Στόχο 7α.2 ύψους 3εκ.€ Δ.Δ. στην Ε.Π. 7.γ λόγω αύξησης των αναγκών αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου της Περιφέρειας.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Κάθε Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και συνδέεται επαρκώς με τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων.
- Ειδικότερα:
 - Ο ΕΣ 7.α.1 συνδέεται με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1827 «Χρονοαπόσταση» (αφορά τη μείωση του χρόνου μετακίνησης στο περιφερειακό οδικό άξονα Αγρινίου – Καρπενησίου) και με τους δείκτες εκροών CO14a «Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών, εκ των οποίων: ΔΕΔ-Μ» και CO14 «Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών» οι οποίοι χρησιμοποιούνται συνδυαστικά.
 - Ο ΕΣ 7.α.2 συνδέεται με τον δείκτη αποτελεσμάτων T1828 «Εξυπηρετούμενος επιβατικός πληθυσμός» και με τον δείκτη εκροών T1825 «Λιμενικές υποδομές ΔΕΔ-Μ που αναβαθμίζονται». Σημειώνεται ωστόσο ότι για λόγους ομογενοποίησης των δεικτών στα ΕΠ του ΕΣΠΑ, κρίνεται

αναγκαία η αντικατάσταση του δείκτη εκρών T1825 με τον δείκτη SO034 «Λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται».

- Τέλος, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η μείωση της Δ.Δ. της εν λόγω επενδυτικής δεν επηρεάζει το φυσικό αντικείμενο αυτής (γίνεται εξοικονόμηση πόρων μέσω των εκπτώσεων στις διαγωνιστικές διαδικασίες που ακολουθούνται για την ανάθεση έργων).

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 7b - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 7b θα αντιμετωπιστούν ανάγκες σχετικά με την ολοκλήρωση σημαντικών οδικών έργων που συνδέουν ΔΕΔ-Μ αλλά και την επέκταση του οδικού δικτύου και σύνδεση οικονομικών κέντρων που δεν καλύπτονται από σιδηροδρομική πρόσβαση με δίκτυο ΔΕΔΜ, σε συνδυασμό με την αξιοποίηση συμπληρωματικών μέσων για συνδυασμένες μεταφορές.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο Ειδικός Στόχος 7.β.1 «Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος» μέσω του οποίου αναμένεται να επιτευχθεί η αναβάθμιση των ενδοπεριφερειακών συνδέσεων με σκοπό αφενός μεν την διασύνδεση των υποδομών ΔΕΔ-Μ στα πλαίσια των συνδυασμένων μεταφορών την διασύνδεση των υποδομών ΔΕΔ-Μ, αφετέρου δε την σύνδεση αστικών, εμπορευματικών - παραγωγικών - τουριστικών και πολιτιστικών κέντρων με τα ΔΕΔ-Μ.

Για την επίτευξη του ΕΣ, προβλέπεται η υλοποίηση έργων συμπλήρωσης ή / και αναβάθμισης του οδικού δικτύου της Περιφέρειας, που συνδέουν κόμβους του δικτύου ΔΕΔ-Μ και έργων που υποστηρίζουν τις υποδομές, που εντάσσονται στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών με την σύνδεση αυτών με αστικά, παραγωγικά, τουριστικά και πολιτιστικά κέντρα.

Επίσης, από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προέκυψε η ανάγκη να χρηματοδοτηθούν δράσεις για την ενίσχυση της ασφάλειας των μετακινήσεων στο οδικό δίκτυο της Περιφέρειας (προμήθεια εξοπλισμού τροχαίας, συμπεριλαμβανομένων οχημάτων κλπ.). Η εν λόγω προσθήκη εξυπηρετεί και ενισχύει τον ειδικό στόχο ΕΣ 7β.1., ενώ δεν κρίνεται αναγκαία η προσθήκη στο Πρόγραμμα νέου δείκτη εκρών.

Σημειώνεται επίσης ότι λόγω της ανάγκης χρηματοδοτικής ενίσχυσης λοιπών επενδυτικών προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του ΑΠ3 αλλά και του ΑΠ5, κρίνεται αναγκαία η μείωση της δημόσιας δαπάνης της εν λόγω Ε.Π. κατά 21εκ.€, εκ των οποίων ύψους 1εκ.€ Δ.Δ. μεταφέρονται στην Ε.Π. 7.γ λόγω αύξησης των αναγκών αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου της Περιφέρειας, 10 εκ.€ στην Ε.Π. 7.ε για τη χρηματοδότηση της δράσης του Φυσικού Αερίου.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και συνδέεται επαρκώς με τους δείκτες εκρών CO14 «Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών» και αποτελεσμάτων T1827 «Χρονοαπόσταση» (ο δείκτης αφορά τη μείωση του χρόνου μετακίνησης του οδικού άξονα Λευκάδας).

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 7c - Ανάπτυξη και βελτίωση φιλικών προς το περιβάλλον και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα συστημάτων μεταφορών (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συστήματα χαμηλού θορύβου), συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των αερολιμενικών υποδομών, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 7c επιδιώκεται η κάλυψη αναγκών ανάπτυξης των σιδηροδρομικών μεταφορών καθώς και ευφύων συστημάτων μεταφορών.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο Ειδικός Στόχος 7.γ.1 «Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας» μέσω του οποίου επιδιώκεται η διασφάλιση της αξιοπιστίας, γρήγορης, ασφαλούς και οικονομικής συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση των κατοίκων και των επισκεπτών της ΠΔΕ, με σωστή δρομολόγηση (ωράρια, συχνότητα) και παράλληλη βελτίωση της κυκλοφοριακής λειτουργίας.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται η υλοποίηση δύο τύπων δράσεων: α) Αναβάθμιση υφιστάμενων γραμμών προαστιακού σιδηρόδρομου Πάτρας (αφορά το τμήμα: Πάτρα - Κάτω Αχαΐα με την παράλληλη κατασκευή ενδιάμεσων στάσεων), β) Εφαρμογή ευφύων συστημάτων ελέγχου μεταφορών (τόσο στις οδικές όσο και στις θαλάσσιες μεταφορές).

Οστόσο σε ότι αφορά τον (α) τύπο δράσης σημειώνεται ότι από την εξειδίκευση του Προγράμματος, δημιουργήθηκε η ανάγκη αναβάθμισης της σιδηροδρομικής γραμμής «Κατάκολο – Πύργος - Αρχαία Ολυμπία» στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων και επιπρόσθετα καταγράφονται λοιπές ανάγκες της Περιφέρειας σε ότι αφορά την αναβάθμιση γραμμών του σιδηροδρομικού της δικτύου.

Σημειώνεται επίσης ότι για την κάλυψη των ανωτέρω αυξημένων αναγκών κρίνεται απαραίτητη η χρηματοδοτική ενίσχυση της Ε.Π. πόρους ύψους 4εκ.€.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος και συνδέεται με το δείκτη αποτελεσμάτων T1830 «Επιβατική κίνηση στα μέσα σταθερής τροχιάς».
- Σε ότι αφορά τις παρεμβάσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν, προτείνεται η μετονομασία του τύπου δράσης (α) σε «Αναβάθμιση υφιστάμενων γραμμών σιδηρόδρομου» ώστε να συμπεριληφθούν και λοιπές ανάγκες της Περιφέρειας σε ότι αφορά την αναβάθμιση γραμμών του σιδηροδρομικού της δικτύου.
- Σε ότι αφορά τους δείκτες εκροών:
 - Ο τύπος δράσης (α) συνδέεται με τους δείκτες CO12: Σιδηροδρομικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών και CO12a «Σιδηροδρομικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών, εκ των οποίων: ΔΕΔ-Μ» (χρησιμοποιούνται συνδυαστικά). Δεδομένου ότι αυξάνεται το φυσικό αντικείμενο του εν λόγω τύπου δράσης θα πρέπει να τροποποιηθεί κατάλληλα ο στόχος του δείκτη CO12 (αύξησης της υφιστάμενης τιμής στόχου κατά 30 χιλιόμετρα που αφορά τη σιδηροδρομική γραμμή «Κατάκολο – Πύργος

- Αρχαία Ολυμπία»). Η τιμή στόχος του CO12a δεν επηρεάζεται καθώς το πρόσθετο φυσικό αντικείμενο δεν αφορά ΔΕΔ-Μ.
- ο Ο τύπος δράσης (β) συνδέεται με τον δείκτη εκρών T1826 «Ευφυή συστήματα μεταφορών που τοποθετούνται» ο οποίος κρίνεται κατάλληλος. Ωστόσο για λόγους ομογενοποίησης των δεικτών στα ΕΠ του ΕΣΠΑ, κρίνεται αναγκαία η αντικατάσταση του δείκτη εκρών T1826 με τον SO023 «Ευφυή συστήματα μεταφορών».

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 7e - Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές**

Στο πλαίσιο της ΕΠ 7e επιδιώκεται η κάλυψη της απαίτησης, σύμφωνα με την υπ' αριθ. Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04.02.2013 (ΦΕΚ Β' 297, 13.02.2013), μέχρι τις 31-12-2020 να έχει αντικατασταθεί τουλάχιστον του 80% του συνόλου των 7.200.000 μετρητών της χώρας. Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 7.ε.1 «Βελτίωση των συστημάτων κατανάλωσης ενέργειας μικρών καταναλωτών»** στο πλαίσιο του οποίου προβλέπεται η ανάπτυξη ευφυών συστημάτων μέτρησης ενέργειας που περιλαμβάνει την αντικατάσταση υφιστάμενων μετρητών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας με αντίστοιχα ευφυή συστήματα μέτρησης, σε οικιακούς και μικρούς εμπορικούς και βιομηχανικούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας. Πρόκειται για δράση η οποία υλοποιείται σε εθνικό επίπεδο μέσω του ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020. Για την ενεργοποίηση της δράσης από το ΕΠ Δυτική Ελλάδα έχει τεθεί ως προαπαιτούμενο να ληφθούν υπόψη τα αποτελέσματα του πιλοτικού έργου εγκατάστασης έξυπνων μετρητών σε οικιακούς καταναλωτές από το τομεακό ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020.

Ωστόσο η δράση δεν έχει ξεκινήσει να υλοποιείται σε επίπεδο τομεακού Προγράμματος, ενώ επανεξετάζεται ο τρόπος υλοποίησης και χρηματοδότησής της. Ως εκ τούτου κρίνεται σκόπιμη η διαγραφή της από την εν λόγω Ε.Π. και την εξοικονόμηση πόρων για τη χρηματοδότηση της δράσης του Φυσικού Αερίου που αναφέρεται παρακάτω.

Σε ότι αφορά το Φυσικό Αέριο, όπως προαναφέρθηκε και στην εισαγωγή του ΑΠ7, από το 2015 διαμορφώθηκε ένα νέο τοπίο για τη Δυτική Ελλάδα. Ειδικότερα η Περιφέρεια συμπεριέλαβε στην αναπτυξιακή της στρατηγική τη διείσδυση του φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα. Μάλιστα με βάση το 5ετές πλάνο της ΔΕΔΑ Α.Ε. προβλέπεται η κατασκευή εσωτερικών δικτύων διανομής φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα και ειδικότερα στις πόλεις Πάτρα, Αργίνο και Πύργος. Για το σκοπό αυτό προτεραιότητα της Περιφέρειας είναι να συνεισφέρει με πόρους της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 στο έργο αυτό. Ως εκ τούτου στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα συμπεριληφθεί σχετική δράση.

Για τη χρηματοδότηση της παρέμβασης που αφορά τη διείσδυση του φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα απαιτείται η χρηματοδοτική ενίσχυση της Ε.Π.. Στο πλαίσιο αυτό, όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω μεταφέρονται 10εκ.€ Δ.Δ..

Βάσει των ανωτέρω σημειώνονται τα εξής:

- Η λογική της παρέμβασης στην εν λόγω επενδυτική προτεραιότητα θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί. Ειδικότερα:
 - Λόγω επανασχεδιασμού της δράσης των έξυπνων μετρητών προτείνεται η απαλοιφή της σχετικής δράσης από την Ε.Π.7ε και το Πρόγραμμα συνολικά.
 - Δημιουργείται νέα ανάγκη που σχετίζεται με τη διείσδυση του φυσικού αερίου στη Δυτική Ελλάδα.
- Ως εκ τούτου κρίνονται αναγκαίες οι κάτωθι αλλαγές στο Πρόγραμμα:
 - Διαγραφή του ΕΣ 7.ε.1 «Βελτίωση των συστημάτων κατανάλωσης ενέργειας μικρών καταναλωτών» και οι δείκτες εκροών CO33 «Ενεργειακή απόδοση: Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέθηκαν σε ευφυή δίκτυα» και αποτελεσμάτων T1815 «Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας»
 - Διαμόρφωση νέου Ειδικού Στόχου που θα σχετίζεται με την διείσδυση του φυσικού αερίου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. Προτείνεται: «Διείσδυση του φυσικού αερίου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας»
 - Διαμόρφωση κατάλληλου τύπου δράσης που θα αφορά την ανάπτυξη δικτύων διανομής φυσικού αερίου στις 3 πόλεις της Δυτικής Ελλάδας που προαναφέρθηκαν.
 - Διαμόρφωση κατάλληλων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, ως ακολούθως:
 - Δείκτης εκροών: SO010 «Δίκτυο φυσικού αερίου»
 - Δείκτης αποτελέσματος: T2224 «Πληθυσμός που καλύπτεται από το δίκτυο ΦΑ».

5.1.4 Άξονας Προτεραιότητας 4

Μέσω του συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας αντιμετωπίζονται συνολικά οι ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας είτε αυτές αφορούν θέματα της αγοράς εργασίας ή κοινωνικές υπηρεσίες (υγεία, πρόνοια). Επίσης μέσω του εν λόγω άξονα θα υποστηριχθεί η εφαρμογή στρατηγικών της περιφέρειας για το ανθρώπινο δυναμικό είτε αυτές αφορούν την μείωση της φτώχειας και προώθηση της κοινωνικής ένταξης, είτε γενικότερα θέματα της αγοράς εργασίας. Πρόκειται για Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει δύο (2) Θεματικούς Στόχους (ΘΣ8,9) και χρηματοδοτείται από ένα Ταμείο (ΕΚΤ).

Σε σχέση με τον Προγραμματικό σχεδιασμό έχουν επέλθει οι κάτωθι αλλαγές:

- Εκπονήθηκε ειδική μελέτη για τη Διαμόρφωση Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση αναγκών της Αγοράς Εργασίας, η οποία και υιοθετήθηκε από τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας.
- Εκπονήθηκε η Περιφερειακή Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη, η οποία και υιοθετήθηκε από τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας.
- Εξειδικεύθηκαν δράσεις για Ρομά σύμφωνα με το σχεδιασμό της Ειδικής Γραμματείας για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (βλ. επενδυτική προτεραιότητα 9ii).
- Εξειδικεύθηκαν οι δράσεις αρμοδιότητας πολιτικής Υπουργείου Υγείας (βλ. επενδυτική προτεραιότητα 9iv).
- Εξειδικεύθηκε ο σχεδιασμός για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (βλ. επενδυτική προτεραιότητα 9v).

- Δεν αναμένεται να ενεργοποιηθούν παρεμβάσεις στο ΕΚΤ με την αξιοποίηση του εργαλείου «Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων» (βλ. επενδυτική προτεραιότητα 9νι). Ως εκ τούτου προτείνεται η κατάργηση της Ε.Π. 9νι και η μεταφορά πόρων σε άλλες Ε.Π. στις οποίες καταγράφεται σχετική ανάγκη.

Επιπρόσθετα, από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού αλλά και την ενεργοποίηση διαφόρων παρεμβάσεων κρίνεται αναγκαία η χρηματοδοτική ενίσχυση κάποιων επενδυτικών προτεραιοτήτων. Οι πόροι αυτοί θα εξασφαλιστούν από άλλες επενδυτικές προτεραιότητες εντός του ίδιου Άξονα.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η λογική της παρέμβασης του Άξονα, διακριτά ανά Θεματικό Στόχο.

Θεματικός Στόχος 08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

Ο εν λόγω Θεματικός Στόχος συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία του Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Ως εκ τούτου κρίνεται σκόπιμο μέσω του ΕΠ και δη του ΘΣ8 να συμπεριληφθεί η χρηματοδότηση της λειτουργίας του εν λόγω Μηχανισμού, οι εκροές του οποίου θα συμβάλλουν στην εξειδίκευση δράσεων εκπαίδευσης, κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων στο πλαίσιο του Προγράμματος. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι ο ΘΣ8 συμβάλλει στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν τρεις Επενδυτικές Προτεραιότητες. Ειδικότερα:

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 8i θα αντιμετωπιστούν ανάγκες της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανεργία και την δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας λαμβάνοντας υπόψη της παρατεταμένη οικονομική κρίση. Επίσης θα καλυφθούν ανάγκες της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε ότι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, ενώ επιδιώκεται και η ενίσχυση της εκπαίδευσης και Ε&Α με τις επιχειρήσεις και γενικά την αγορά εργασίας.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 8.1.1 «Αύξηση των ευκαιριών πρόσβασης στην απασχόληση ανέργων της Περιφέρειας με έμφαση σε αυτούς με υψηλά τυπικά προσόντα»** μέσω του οποίου επιδιώκεται αφενός να δοθεί η δυνατότητα στους άνεργους της Περιφέρειας να αναβαθμίσουν τα προσόντα τους βελτιώνοντας έτσι τις πιθανότητες εύρεσης εργασίας και αφετέρου να παραμείνει στη Δυτική Ελλάδα το επιστημονικό δυναμικό της.

Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται δράσεις βελτίωσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων κατάρτισης καθώς και δράσεις για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για ανέργους με έμφαση σε αυτούς με υψηλά τυπικά προσόντα σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς με συγκριτικό πλεονέκτημα για την Περιφέρεια.

Επίσης, μέσω της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας θα χρηματοδοτηθεί και η λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού για τη διάγνωση αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η χρηματοδοτική ενίσχυση της εν λόγω Ε.Π. με 1εκ.€ Δ.Δ.. Οι πόροι αυτοί προτείνεται να μεταφερθούν από την Ε.Π. 9νι που καταργείται.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ως εκ τούτου ο Ειδικός Στόχος κρίνεται επίκαιρος, όπως και η σύνδεσή του με τους δείκτες εκρών CO01 «άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων», 10801 «Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης αναγκών αγοράς εργασίας» και αποτελεσμάτων CR03 «συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».
- Σημειώνεται ότι σε αφορά τον δείκτη αποτελεσμάτων αυτός συνδέεται μόνο με τον τύπο δράσης «Δράσεις βελτίωσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού μέσω προγραμμάτων κατάρτισης».

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 8iii αντιμετωπίζεται η ανάγκη τόνωσης της επιχειρηματικότητας η οποία είναι και μια απάντηση στην παρατεταμένη οικονομική κρίση. Επίσης η περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης δημιουργεί ευκαιρίες ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής οικονομίας.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 8.3.1 «Αύξηση των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε τομείς που έχουν αναδειχθεί στο πλαίσιο της Περιφερειακής Έξυπνης Εξειδίκευσης»** μέσω του οποίου αναμένεται να ενισχυθούν άνεργοι της Περιφέρειας οι οποίοι επιθυμούν να ξεκινήσουν μια επιχειρηματική προσπάθεια, παράλληλα υποστηρίζεται και η Περιφερειακή RIS3.

Σε ότι αφορά τις παρεμβάσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν (υποστήριξη επιχειρηματικών σχεδίων), κρίθηκε αναγκαία η χρηματοδοτική ενίσχυση της Ε.Π. προκειμένου να πραγματοποιηθούν υποστηρικτικές δράσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων, όπως είναι συμβουλευτική / καθοδήγηση των εν δυνάμει επιχειρηματιών. Ο πρόσθετος πόρος είναι ύψους 745.937€ και θα εξασφαλιστούν από την κατάργηση της Ε.Π. 9νι.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο ειδικός στόχος παραμένει επίκαιρος, όπως και η σύνδεσή του με τους δείκτες εκρών T4218 «Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων» και

αποτελεσμάτων 11305 «Αριθμός επιχειρήσεων που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα χρόνο μετά τη λήξη της παρέμβασης» που έχουν τεθεί.

- Από τη χρηματοδοτική ενίσχυση της Ε.Π. δεν επηρεάζεται η τιμή στόχος του δείκτη T4218 καθώς οι σχετικοί πόροι δεν θα κατευθυνθούν στη χρηματοδότηση επιχειρηματικών σχεδίων.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 8ν - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 8ν αντιμετωπίζεται η ανάγκη για προσαρμογή των επιχειρήσεων στο περιβάλλον που δημιουργείται από την εφαρμογή της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης καθώς και για αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού με νέες δεξιότητες. Επίσης, επιδιώκεται να ενισχυθεί και η ευελιξία των εργαζομένων λόγω της εργασιακής ανασφάλειας.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 8.5.1 «Ενίσχυση της ικανότητας προσαρμογής εργαζομένων και επιχειρηματιών στο περιβάλλον της έξυπνης εξειδίκευσης»**. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων υποστήριξης εργαζομένων και επιχειρηματιών σε τομείς της οικονομίας που περιλαμβάνονται στην περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων εργαζομένων και επιχειρηματιών, προγράμματα ανάπτυξης επιχειρήσεων κλπ.).

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο ειδικός στόχος παραμένει επίκαιρος, όπως και η σύνδεσή του με τους δείκτες εκροών CO23 «αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)» και αποτελεσμάτων T1837 «Επιχειρήσεις με βελτιωμένη κατάσταση επιχειρησιακής λειτουργίας ένα έτος μετά τη λήξη της ενίσχυσης τους» που έχουν τεθεί.

Θεματικός Στόχος 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Θεματικού Στόχου, επιλέχθηκαν έξι Επενδυτικές Προτεραιότητες.

Από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού ο θεματικός στόχος 9 του ΕΚΤ επηρεάζεται από παράγοντες όπως:

- Τη χρονική επέκταση των ενταγμένων δομών του Προγράμματος οι οποίες συνδέονται με τα Κέντρα Κοινότητας (Ε.Π. 9ii), τις δομές για την υποστήριξη των κακοποιημένων γυναικών (Ε.Π. 9iii), τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων και τα Κέντρα Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (Ε.Π. 9iv). Η εν λόγω επέκταση είχε ως αποτέλεσμα και την αύξηση του κόστους λειτουργίας των παραπάνω δομών.

- Την ανάγκη ενεργοποίησης παρεμβάσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για θέματα καταπολέμησης των διακρίσεων και προώθησης της ισότητας των ευκαιριών κλπ., στο πλαίσιο της Ε.Π. 9iii.
- Την παράταση της δράσης της εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης με αύξηση του σχετικού κόστους.
- Το γεγονός ότι δεν αναμένεται η ενεργοποίηση δράσεων μέσω της αξιοποίησης του εργαλείου «Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων».

Οι παραπάνω παράγοντες έχουν ως αποτέλεσμα την ανάγκη οικονομικής ενίσχυσης των Ε.Π. 9iii και 9iv.

Βάσει των ανωτέρω ανά Επενδυτική Προτεραιότητα διαπιστώνονται τα εξής:

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 9i επιδιώκεται η βελτίωση των συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων (κοινωνική και εργασιακή ένταξη/επανένταξη, άμβλυνση της κατάστασης φτώχειας, ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στη αγορά εργασίας κλπ.).

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 9.i.1 «Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού που κινδυνεύουν ή βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό».**

Ενδεικτικές παρεμβάσεις που προβλέπονται να χρηματοδοτηθούν είναι παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών (παιδικοί/ βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ) σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, προγράμματα κατάρτισης κλπ..

Σε ότι αφορά τη δράση της «Εναρμόνισης Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», εντός του 2018 επικαιροποιήθηκε η συμφωνία μεταξύ Ελληνικών Αρχών και Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με το πλάνο απομείωσης της κοινοτικής συνδρομής. Η δράση θα χρηματοδοτηθεί από το ΠΕΠ μέχρι και το σχολικό έτος 2021-2022. Η παραπάνω αλλαγή επηρεάζει την τιμή στόχο των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με την εν λόγω δράση: 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» και 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», αντίστοιχα.

Σε ότι αφορά τα χρηματοδοτικά στοιχεία της εν λόγω Ε.Π. κρίνεται αναγκαία η μείωση της Δ.Δ. για την ενίσχυση άλλων Ε.Π.. Οι πόροι αυτοί μεταφέρονται από τις λοιπές δράσεις (πλην αυτής της Εναρμόνισης) της Ε.Π. και ως εκ τούτου επηρεάζεται η τιμή στόχος των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων CO01 «άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των

μακροχρόνια ανέργων» και CR06 «συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους», αντίστοιχα.

Επιπρόσθετα και σύμφωνα με οδηγίες της ΕΥΣΕΚΤ προέκυψε η ανάγκη αντικατάστασης των παραπάνω κοινών δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με δράσεις ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (λοιπές δράσεις) από ειδικούς δείκτες. Πρόκειται για τεχνική αλλαγή (η ομάδα στόχου και το είδος των αποτελεσμάτων είναι το ίδιο) καθώς η στοχοθέτηση του κοινού δείκτη εκρών CO01 θα έπρεπε κανονικά να περιλαμβάνει όλους τους ανέργους της 9i, συμπεριλαμβανομένων και των ανέργων της εναρμόνισης. Ωστόσο για τις δράσεις της Εναρμόνισης έχουν θεσπιστεί διαφορετικοί δείκτες στο πλαίσιο του ΕΠ. Ως εκ τούτου για τις λοιπές δράσεις για ανέργους που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της 9i κρίθηκε αναγκαία η αντικατάσταση του κοινού δείκτη εκρών CO01 και κατ' επέκταση του αντίστοιχου κοινού δείκτη αποτελέσματος, από ειδικούς δείκτες.

Βάσει των ανωτέρω σημειώνονται τα εξής:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος είναι κατάλληλος και συνδέεται με τους δείκτες αποτελεσμάτων 10502 και CR06.
- Βάσει των όσων προαναφέρθηκαν:
 - Σε ότι αφορά τους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Εναρμόνισης, 10501 και 10502 αντίστοιχα, θα πρέπει να τροποποιηθεί η τιμή στόχος αυτών. Η τροποποίηση έγκειται στην εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού και αφορά την υλοποίηση της παρέμβασης μέχρι το σχολικό έτος 2021-2022. Επίσης, η τιμή στόχος του δείκτη αποτελεσμάτων συνδέεται με την τιμή στόχο του δείκτη εκρών και για το λόγο αυτό οποιαδήποτε μεταβολή στον 10501 επηρεάζει και τον 10502.
 - Σε ότι αφορά τους κοινούς δείκτες εκρών των λοιπών δράσεων για ανέργους, θα πρέπει, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, να αντικατασταθούν. Οι νέοι δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων είναι οι 10902 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης» και 10903 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που κατέχουν θέση εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους», αντίστοιχα. Η αλλαγή είναι τεχνική και ως εκ τούτου δεν αλλάζει η ομάδα στόχος και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Ωστόσο λόγω της μείωσης των πόρων της Ε.Π. επηρεάζεται το φυσικό αντικείμενο που επρόκειτο να υλοποιηθεί στο πλαίσιο των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η μείωση του στόχου στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων 10902 και 10903, αντίστοιχα.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά**

Η ΠΔΕ ανήκει στις περιφέρειες με την μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση Ρομά που αντιμετωπίζουν διαρκώς εντονότερα τον κίνδυνο να αποκλειστούν κοινωνικά, ενώ σημαντικό κομμάτι του πληθυσμού της ΠΔΕ ζει κάτω από το όριο της φτώχειας με

αποτέλεσμα να στερείται βασικών υποδομών στέγασης και υπηρεσιών εκπαίδευσης και υγείας.

Για την αντιμετώπιση των ανωτέρω, στο πλαίσιο της 1^{ης} αναθεώρησης επικαιροποιήθηκε η λογική της παρέμβασης της εν λόγω Ε.Π. και θεσπίστηκαν οι κάτωθι Ειδικοί Στόχοι:

Α) Ο ΕΣ 9ii.1 «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» μέσω του οποίου επιδιώκεται η ενίσχυση/ δημιουργία κατάλληλων δομών οι οποίες παρέχουν ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Στο πλαίσιο του εν λόγω ΕΣ προβλέπεται ο Τύπος Δράσης 9.ii.1.1. «Δράσεις ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» ο οποίος περιλαμβάνει δράσεις όπως λειτουργία One – Stop shops / Κέντρων Κοινότητας, δημιουργία Κέντρων Στήριξης της Οικογένειας, δημιουργία Κέντρων Παρακολούθησης του Ολοκληρωμένου Συστήματος Πρωτοβάθμιας Φροντίδας για Ηλικιωμένους, λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων κλπ..

Από την εξειδίκευση του σχεδιασμού της Ειδικής Γραμματείας για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά προέκυψε η ανάγκη χρηματοδότησης δράσεων όπως Ομάδες Διαχείρισης Οργανωμένων Χώρων Μετεγκατάστασης, Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης κλπ., στο πλαίσιο του εν λόγω ΕΣ.

Β) Ο ΕΣ 9ii.2 «Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους» μέσω του οποίου επιδιώκεται η κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.

Στο πλαίσιο του εν λόγω ΕΣ προβλέπεται ο Τύπος Δράσης 9.ii.2.1. «Δράσεις υποστήριξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων για την εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους» στο πλαίσιο του οποίου περιλαμβάνεται ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων συμβουλευτικής, προκατάρτισης / επιμόρφωσης, mentoring, δράσεων προώθησης απασχόλησης/ αυτοαπασχόλησης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος 9ii.1 είναι κατάλληλος και συνδέεται με τους δείκτες:
 - Εκροών: 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών», 05503 «Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών»
 - Αποτελεσμάτων: 05504 «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες»
- Ο Ειδικός Στόχος 9ii.2 είναι κατάλληλος και συνδέεται με τους δείκτες:
 - Εκροών: CO15 «Συμμετέχοντες μετανάστες, αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι ΡΟΜΑ)»
 - Αποτελεσμάτων: 11104 «Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση

απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».

- Στην παρούσα φάση, δεν κρίνεται αναγκαία κάποια τροποποίηση των δεικτών της εν λόγω Ε.Π..

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 9iii προβλέπονται δύο Ειδικοί Στόχοι:

Α) Ο 9iii1 «Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» μέσω του οποίου επιδιώκεται η προώθηση των ίσων ευκαιριών για ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων που έχουν τη φροντίδα εξαρτώμενων μελών ΑμεΑ.

Στο πλαίσιο του εν λόγω ΕΣ προβλέπεται ο Τύπος Δράσης 9.iii.1.1. «Ενέργειες προώθησης της ισότητας των ευκαιριών για ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων που έχουν τη φροντίδα ΑμεΑ» μέσω του οποίου υλοποιείται η παρέμβασης της Εναρμόνισης Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής για ΑΜΕΑ.

Β) Ο 9iii2 «Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)» μέσω του οποίου επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις μέσω της ανάπτυξης υπηρεσιών και δομών για την υποστήριξη των ατόμων που υφίστανται αυτές τις διακρίσεις.

Στο πλαίσιο του εν λόγω ΕΣ προβλέπεται ο Τύπος Δράσης

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης κρίνεται επίκαιρη και συνεκτική.
- Ο Ειδικός Στόχος 9ii.1 είναι κατάλληλος και συνδέεται με τους δείκτες:
 - Εκρών: 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών», 05503 «Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών»
 - Αποτελεσμάτων: 05504 «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες»
- Ο Ειδικός Στόχος 9ii.2 είναι κατάλληλος και συνδέεται με τους δείκτες:
 - Εκρών: CO15 «Συμμετέχοντες μετανάστες, αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι ΡΟΜΑ)»
 - Αποτελεσμάτων: 11104 «Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους».
- Στην παρούσα φάση, δεν κρίνεται αναγκαία κάποια τροποποίηση των δεικτών της εν λόγω Ε.Π..

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 9iv και του **Ειδικού Στόχου 9.iv.1 «Ανάσχεση των εμποδίων πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας»** επιδιώκεται η διασφάλιση της καθολικής δυνατότητας πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες από οικονομικά ασθενείς πολίτες, από πολίτες απομακρυσμένων περιοχών, πολίτες ευάλωτων και ειδικών κοινωνικών ομάδων, καθώς και ανασφάλιστους πολίτες.

Ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη την εξειδίκευση του Προγράμματος αλλά και την εξειδίκευση των δράσεων στον τομέα της Υγείας (όπως αναφέρθηκε και παραπάνω) σημειώνονται τα εξής:

- Οι δράσεις της υγείας και οι δράσεις ενίσχυσης κοινωνικών δομών έχουν άλλη λογική παρέμβασης, αναμενόμενα αποτελέσματα και ομάδα στόχου. Ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η διαμόρφωση διακριτών ειδικών στόχων και δεικτών (εκροών & αποτελεσμάτων) που να συνδέονται σε τις παρεμβάσεις.
- Επίσης, ειδικά για τον τομέα της υγείας η στρατηγική των σχετικών δράσεων για την υγεία είναι διαφορετική από αυτήν που στηρίχθηκαν οι παραδοχές των υφιστάμενων δεικτών. Σημειώνεται ότι οι Δράσεις στον τομέα της υγείας εξυπηρετούν πλέον τις κάτωθι προτεραιότητες πολιτικής: Υπηρεσίες Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY), δράσεις Ψυχικής Υγείας και Εξαρτήσεων. Μάλιστα στο πλαίσιο της τεχνικής προσαρμογής των προγραμμάτων, οι δράσεις τομέα Υγείας ενισχύθηκαν με πρόσθετους πόρους 2.100.000€ ΚΣ.
- Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω καθώς και τις κατευθύνσεις της ΕΥΣΕΚΤ, αντικαθίσταται ο ειδικός στόχος και οι υφιστάμενοι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων από νέους ως ακολούθως:

A) Για τις παρεμβάσεις στον τομέα της Υγείας: προτεινόμενος Ειδικός Στόχος «Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες».

- Οι Δράσεις των TOMY συνδέονται με τους εξής προτεινόμενους δείκτες:
 - Δείκτης εκροών: 11202 «Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)»
 - Δείκτης εκροών: 11203 «Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) που λειτουργούν»
 - Δείκτης αποτελεσμάτων (που συνδέεται με το δείκτη εκροών 11202): 11206 «Ποσοστό ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY)»
- Οι Δράσεις Ψυχικής Υγείας συνδέονται με τους εξής δείκτες:
 - Δείκτης εκροών: 11204 «Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας».

- Δείκτης αποτελεσμάτων: 11207 «Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στις συγχρηματοδοτούμενες δομές στο σύνολο των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας στην περιφέρεια»
- iii. Οι Δράσεις για τις Εξαρτήσεις συνδέονται με τους εξής δείκτες:
 - Δείκτης εκροών: 11205 «Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για Εξαρτήσεις»
 - Δείκτης αποτελεσμάτων: 11208 «Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις προς το σύνολο των ατόμων που αιτήθηκαν υπηρεσίες για εξαρτήσεις»

Σημειώνεται ότι οι νέοι προτεινόμενοι δείκτες για την υγεία μετρούν ωφελούμενα άτομα – όπως και οι υφιστάμενοι επιχειρησιακοί δείκτες στο αρχικά εγκεκριμένο ΠΕΠ και σχετίζονται με τη νέα στρατηγική των δράσεων για την υγεία.

Β) Για τις δράσεις ενίσχυσης δομών: προτεινόμενος Ειδικός Στόχος «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες».

- Δείκτες εκροών: 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών» και 05503 «Αριθμός επωφελουμένων των υποστηριζόμενων δομών»
- Δείκτης αποτελεσμάτων: 05504 «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες» (ο οποίος συνδέεται με το δείκτη εκροών 05502).

Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι στο πλαίσιο της Ε.Π. 9^η περιλαμβάνεται και η λειτουργία Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης που ορίζει ο Ν.4445/2016, προτείνεται η προσθήκη του κάτωθι δείκτη εκροών:

- Δείκτης εκροών: CO22 «Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο»

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω αλλαγές περιλαμβάνονται στην 1^η αναθεώρηση του ΕΠ στο πλαίσιο της τεχνικής προσαρμογής του έτους 2017.

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 9ν - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση**

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 9^ν και του **Ειδικού Στόχου 9.ν.1 «Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο»** επιδιώκεται η αξιοποίηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη των ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων στην αγορά εργασίας με την δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και η υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων και γενικότερα της κοινωνικής οικονομίας.

Με βάση την εξειδίκευση του σχεδιασμού για την Κοινωνική Οικονομία και λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της ΕΥΣΕΚΤ:

- Προτείνεται η αναδιατύπωση του ειδικού στόχου έτσι ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη σύνδεση με τις παρεμβάσεις και τους δείκτες (οι οποίοι αφορούν επιχειρήσεις). Ως

εκ τούτου ο νέος προτεινόμενος ειδικός στόχος έχει ως ακολούθως: «Ενίσχυση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων».

- Σε ότι αφορά τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων προτείνεται η αντικατάστασή τους από νέους για λόγους ομοιογενούς παρακολούθησης των παρεμβάσεων (λαμβάνοντας υπόψη ότι υλοποιούνται και σε άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα) και καταλληλότερης φραστικής διατύπωσης, που αντιστοιχεί στη λογική παρέμβασης των δράσεων μετά την πρόσφατη εξειδίκευσή τους (ενίσχυση κυρίως για την ίδρυση νέων και όχι ενίσχυση υφιστάμενων επιχειρήσεων). Οι νέοι προτεινόμενοι δείκτες έχουν ως ακολούθως:
 - Δείκτες εκροών: 11301 «Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας» και 11302 «Αριθμός Κέντρων Στήριξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας»
 - Δείκτης αποτελεσμάτων (αποτέλεσμα του δείκτη εκροών 11301): 11303 «Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης».

Σημειώνεται ότι οι ανωτέρω αλλαγές περιλαμβάνονται στην 1^η αναθεώρηση του ΕΠ στο πλαίσιο της τεχνικής προσαρμογής του έτους 2017.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 9νι - Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

Στο πλαίσιο της Ε.Π. 9νι και του Ειδικού Στόχου 9.νι.1 «Ενεργοποίηση των φορέων της τοπικής κοινωνίας για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση της φτώχειας» επιδιώκεται η δημιουργία θέσεων εργασίας με την ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας καθώς επίσης και η ενεργοποίηση της ατομικής και συλλογικής επιχειρηματικής δραστηριότητα από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού λόγω ανεργίας.

Ο ειδικός στόχος παραμένει επίκαιρος, όπως και η σύνδεσή του με τους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων.

5.1.5 Άξονας Προτεραιότητας 5

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 συνδέεται με τις προτεραιότητες της Περιφέρειας σε υποδομές εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Η στόχευση του Άξονα επηρεάζεται από την εθνική πολιτική στον τομέα της Υγείας και της Εκπαίδευσης και για το λόγο αυτό τέθηκε ως προϋπόθεση για την ενεργοποίηση δράσεων Υγείας και Εκπαίδευσης να προηγείται διαβούλευση μεταξύ του ΠΕΠ και του αρμόδιου Υπουργείου.

Πρόκειται για Άξονα που καλύπτει δύο (2) Θεματικούς Στόχους (ΘΣ9, 10) και χρηματοδοτείται από ένα Ταμείο (ΕΤΠΑ).

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η λογική της παρέμβασης του Άξονα, διακριτά ανά Θεματικό Στόχο.

Θεματικός Στόχος 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου θεματικού στόχου έχει επιλεγεί μια επενδυτική προτεραιότητα, η 9α.

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας**

Μέσω της Ε.Π. 9α αντιμετωπίζονται ανάγκες σε ελλείψεις υποδομών και εξοπλισμού στον τομέα της υγείας καθώς και υποδομών κοινωνικής πρόνοιας.

Για το σκοπό αυτό τέθηκε ο **Ειδικός Στόχος 9.α.1 «Αύξηση της κάλυψης του πληθυσμού και ειδικά των ευπαθών ομάδων με υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές»** μέσω του οποίου επιδιώκεται η ποιοτική και ποσοτική κάλυψη του πληθυσμού της Περιφέρειας με υποδομές υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική παρέμβασης παραμένει επίκαιρη και συνεκτική.
- Ως εκ τούτου ο ειδικός στόχος παραμένει επίκαιρος και με υψηλό βαθμό σύνδεσης με τους δείκτες εκρών (CO36: Υγεία: Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας και T1840: Υποδομές μονάδων κοινωνικής φροντίδας που ενισχύονται) και αποτελεσμάτων (T1841: Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια)) που έχουν τεθεί.
- Επισημαίνεται ότι ο δείκτης αποτελεσμάτων συνδέεται με τις υποδομές υγείας.

Θεματικός Στόχος 10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση

Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου θεματικού στόχου έχει επιλεγεί η κάτωθι επενδυτική προτεραιότητα:

- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης**

Μέσω της εν λόγω Ε.Π. και του ειδικού στόχου 10α.1 «Βελτίωση της ποιότητας στην τυπική εκπαίδευση» επιδιώκεται ως αποτέλεσμα η κάλυψη του συνολικού μαθητικού πληθυσμού της ΠΔΕ με υποδομές εκπαίδευσης που θα εξασφαλίζουν την ισότιμη συμμετοχή στην εκπαίδευση.

Βάσει των ανωτέρω:

- Η λογική της παρέμβασης παραμένει επίκαιρη.
- Ο ειδικός στόχος κρίνεται επίκαιρος και συνδέεται σε υψηλό βαθμό με τους δείκτες εκρών (CO35: Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων

υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης) και αποτελεσμάτων (T1842: Μέσος αριθμός μαθητών ανά σχολική δομή) που έχουν τεθεί.

5.1.6 Άξονες Προτεραιότητας 6 και 7

Πρόκειται για την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος μέσω της οποίας υποστηρίζεται η απρόσκοπτη υλοποίησή του και η επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του.

Δεδομένου ότι το Πρόγραμμα χρηματοδοτείται από δύο Ευρωπαϊκά Ταμεία, έχουν διαμορφωθεί διακριτοί Άξονες Προτεραιότητας. Ειδικότερα:

Άξονας Προτεραιότητας 6 - Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ

Ο εν λόγω ΑΠ έχει οριζόντια εφαρμογή στο Πρόγραμμα και ως εκ τούτου υποστηρίζει τις παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.

Ο Ειδικός Στόχος που έχει τεθεί αφορά **ΕΣ6.1 «Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΠΕΠ»** και περιλαμβάνει παρεμβάσεις για την τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της υλοποίησης των έργων και ενεργειών του προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Ενδεικτικά Συμπληρωματικά / εξειδικευμένα συστήματα και Εργαλεία Οργάνωσης της Διαχείρισης, Ενέργειες πληροφόρησης και δημοσιότητας, αξιολόγηση, μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και τεχνικοί σύμβουλοι, ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων του ΠΕΠ.

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 6 έχουν τεθεί οι κάτωθι δείκτες εκροών:

- T1843 «Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται»
- T1844 «Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης»
- T1845 «Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις»
- T1846 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται»

Οι παραπάνω δείκτες εξυπηρετούν τη στόχευση του Άξονα, επιφύλαξη ωστόσο διατυπώνεται για τον δείκτη T1844 και κατά πόσο αυτός μπορεί να εκφράσει των σύνολο των ενεργειών δημοσιότητας που θα γίνουν μέσω του εν λόγω Άξονα. Επ' αυτού προτείνεται να εξεταστεί κατάλληλος ειδικός δείκτης όπως «Ενέργειες Πληροφόρησης & Δημοσιότητας».

Άξονας Προτεραιότητας 7 - Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Ο εν λόγω ΑΠ έχει οριζόντια εφαρμογή στο Πρόγραμμα και ως εκ τούτου υποστηρίζει τις παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Ο Ειδικός Στόχος που έχει τεθεί αφορά **ΕΣ7.1 «Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΠΕΠ»** και περιλαμβάνει παρεμβάσεις αντίστοιχες με αυτές που αναφέρθηκαν και στον ΑΠ6.

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 6 έχουν τεθεί οι κάτωθι δείκτες εκροών:

- T1848 «Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται»
- T1849 «Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης»
- T1850 «Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις»
- T1851 «Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται».

Όπως αναφέρθηκε και στον ΑΠ6, οι παραπάνω δείκτες εξυπηρετούν τη στόχευση του Άξονα με επιφύλαξη τον δείκτη T1849 και κατά πόσο αυτός μπορεί να εκφράσει των σύνολο των ενεργειών δημοσιότητας που θα γίνουν μέσω του εν λόγω Άξονα. Επ' αυτού προτείνεται να εξεταστεί κατάλληλος ειδικός δείκτης όπως «Ενέργειες Πληροφόρησης & Δημοσιότητας».

6 ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Ε. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΕΠ

6.1 Αναγκαιότητα αναθεώρησης του ΕΠ

Η αναγκαιότητα της 2^{ης} αναθεώρησης του ΕΠ Δυτική Ελλάδα 2014-2020 έγκειται στα ακόλουθα:

- Στην επικαιροποίηση της Στρατηγικής και της λογικής της παρέμβασης του Προγράμματος με βάση τις νέες απαιτήσεις που απορρέουν είτε από νέες ανάγκες που έχουν προκύψει, είτε από την εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού.
- Στη χρηματοδοτική ενίσχυση επενδυτικών προτεραιοτήτων στις οποίες εμφανίζεται σημαντικός βαθμός ενεργοποίησης και αυξημένες χρηματοδοτικές ανάγκες.
- Στην κάλυψη υπερ-δεσμεύσεων που έχουν δημιουργηθεί.
- Στην επικαιροποίηση των κωδικών παρέμβασης ανά Άξονα Προτεραιότητας λαμβάνοντας υπόψη την εξειδίκευση του Προγράμματος αλλά και τις μεταφορές πόρων μεταξύ επιμέρους δομικών στοιχείων του Προγράμματος.
- Στην επαν-εξέταση των δεικτών που έχουν συμπεριληφθεί στο Πλαίσιο Επιδόσεων και των στόχων που έχουν τεθεί.

6.2 Τροποποιήσεις που απαιτούνται στη λογική παρέμβασης του ΕΠ στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης

Ανά Άξονα Προτεραιότητας οι προτεινόμενες τροποποιήσεις έχουν ως ακολούθως:

Άξονας Προτεραιότητας 1

- ❖ Προτείνεται η **διαγραφή** της επενδυτικής προτεραιότητας **1a**. Η ανάγκη διαγραφής της Ε.Π. 1a (ενίσχυση ερευνητικών υποδομών φορέων έρευνας και καινοτομίας) προκύπτει αφενός από την κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης των ερευνητικών υποδομών (σε επίπεδο Περιφέρειας) από το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΠΑΝΕΚ, αφετέρου από τις αυξημένες ανάγκες χρηματοδοτικής ενίσχυσης που παρουσιάζουν άλλες Ε.Π. εντός του Άξονα Προτεραιότητας 1 (βλ. παρακάτω).
- ❖ Προτείνεται η **χρηματοδοτική ενίσχυση** των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων **1b & 2c**: Ειδικότερα, προκύπτει η ανάγκη αύξησης της Δημόσιας Δαπάνης (κατά 1εκ.€ Δ.Δ.) στις Επενδυτικές Προτεραιότητες 1b (κυρίως για την Ενίσχυση σχεδίων έρευνας ανάπτυξης & καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της RIS3) και 2c (για την ανάπτυξη ηλεκτρονικών υποδομών και υπηρεσιών). Σημειώνεται δε ότι η 2c περιλαμβάνεται σε παρεμβάσεις χωρικής ανάπτυξης και από την εξειδίκευση αυτών προέκυψαν πρόσθετες χρηματοδοτικές ανάγκες.
- ❖ Προτείνεται η **εξειδίκευση** του αρχικού σχεδιασμού των δράσεων επιχειρηματικότητας που σχετίζονται με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες **1b, 2c, 3a, 3c, & 3d**. Η εν λόγω εξειδίκευση επιφέρει τις κάτωθι αλλαγές:
 - ο Διαφοροποίηση του μέσου μοναδιαίου κόστους (ΜΜΚ) σε σχέση με αυτό που είχε ληφθεί υπόψη για τη διαμόρφωση των στόχων του Προγράμματος κατά τον αρχικό σχεδιασμό. Ειδικότερα, προκειμένου να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία των δράσεων στήριξης της επιχειρηματικότητας στη Δυτική Ελλάδα, σχεδιάστηκαν δράσεις οι

οποίες χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένη στόχευση και συνδυάζουν πόρους από διαφορετικές επενδυτικές προτεραιότητες. Ως εκ τούτου το MMK προσαρμόστηκε στο αντικείμενο και τη στόχευση της εκάστοτε δράσης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, όχι μόνο τη διαφοροποίηση του MMK σε σχέση με τον προγραμματικό σχεδιασμό⁴, αλλά και το γεγονός ότι σε μια επενδυτική προτεραιότητα δεν χρησιμοποιείται απαραίτητα το ίδιο MMK για όλες τις επιμέρους δράσεις αυτής.

- ο Επιπρόσθετα, με την εξειδίκευση των δράσεων επιχειρηματικότητας, προσδιορίστηκε και η μορφή ενίσχυσης/ υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις (επιχορήγηση, οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων, μη οικονομική στήριξη κλπ.). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τον επαναπροσδιορισμό των δεικτών εκρών του ΕΠ, οι οποίοι συνδέονται με την στήριξη των επιχειρήσεων.
- ο Επίσης, κρίνεται σκόπιμο, στις περιπτώσεις όπου προβλέπεται οικονομική στήριξη των επιχειρήσεων με τη μορφή χρηματοδοτικής ενίσχυσης και έχει χρησιμοποιηθεί άλλος δείκτης πλην του κοινού δείκτη CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» να συμπεριληφθεί και ο δείκτης αυτός, προκειμένου να καταστεί εφικτό να διεξαχθούν συμπεράσματα για το σύνολο των επιχειρήσεων που θα λάβουν αυτής της μορφής τη στήριξη από το Πρόγραμμα. Η περίπτωση αυτή αφορά την ΕΠ 1β όπου στο πλαίσιο αυτής έχει τεθεί ο δείκτης CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα» και την ΕΠ 2β στην οποία περιλαμβάνεται ο δείκτης CO28 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά». Πλέον προτείνεται (όπως παρουσιάζεται και παρακάτω) και η προσθήκη του CO02.

Άξονας Προτεραιότητας 2

- ❖ Μεταφορά πόρων μεταξύ των ΘΣ5 και 6: Από τον ΘΣ5 και ειδικότερα την Ε.Π.5α μεταφέρθηκαν 10,8εκ.εκ.€ για την κάλυψη αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών στον ΘΣ6 σε ότι αφορά τις Ε.Π. 6.b, 6.d, 6.e. Από τις μεταφορές δεν επηρεάζονται οι δείκτες της Ε.Π. 6.d.
- ❖ Εξειδίκευση αρχικού σχεδιασμού στο πλαίσιο των παρακάτω Επενδυτικών Προτεραιοτήτων
 - ο **Στο πλαίσιο της Ε.Π. 4b** και του Τύπου δράσης 4.β.1.1. «Επενδύσεις σε επιχειρήσεις για ενεργειακή αναβάθμιση και την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας» εξειδικεύθηκε το είδος της ενίσχυσης προς τις επιχειρήσεις και ως εκ τούτου επηρεάζονται οι δείκτες εκρών αυτής.
 - ο **Στο πλαίσιο της Ε.Π. 5a** και του Τύπου δράσης 5.α.1.1 «Επενδύσεις σε έργα αντιπλημμυρικής προστασίας και προστασίας ακτών», συμπεριελήφθη κείμενο που εξειδικεύει την επιλεξιμότητα έργων που δεν ανήκουν στις Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνου Πλημμύρας.
 - ο **Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6b:** α) Σε ότι αφορά τη διαχείριση ύδατος, προέκυψε η ανάγκη προσθήκης δείκτη εκρών για παρεμβάσεις που δεν συνδέονται με πόσιμο νερό. β) Σε ότι αφορά τη διαχείριση υγρών αποβλήτων, οι σχετικές παρεμβάσεις συνδέονται με τις Στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης του Προγράμματος, οι οποίες πλέον

⁴ Σημειώνεται ότι κατά τον σχεδιασμό του Προγράμματος, σε κάθε επενδυτική προτεραιότητα είχαν ληφθεί υπόψη κοστολογικά στοιχεία από συναφείς παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013.

έχουν οριστικοποιηθεί. Ως εκ τούτου προέκυψε η ανάγκη σύνδεσης του δείκτη αποτελεσμάτων T1821 «Πρόσθετος όγκος αστικών λυμάτων που αποχετεύονται προς ΕΕΛ» με την επιδιωκόμενη αλλαγή στις πόλεις που θα εφαρμοστούν Στρατηγικές ΒΑΑ.

- ο **Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6d** και του Τύπου Δράσης 6.δ.1.1. «Επενδύσεις για την προστασία εθνικά προστατευόμενων περιοχών και οικοτόπων ιδιαίτερου φυσικού κάλους», έχουν συμπεριληφθεί δράσεις των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών σχετικά με τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας, οι οποίες δύναται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ. Λόγω της χαμηλής χρηματοδοτικής βαρύτητας των εν λόγω δράσεων (1εκ.€Δ.Δ.) αλλά και της φύσης αυτών (πχ. κάποιες αφορούν ενημέρωση-πληροφόρηση), δεν επηρεάζονται οι δείκτες της εν λόγω Επ. Προτεραιότητας.
- ο **Στο πλαίσιο της Ε.Π. 6e:** α) Από την εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού κρίνεται ότι οι δύο τύποι δράσεων⁵ δύναται να ενοποιηθούν σε μία (την 6.ε.1.1. «Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης»). Ειδικότερα ο (β) τύπος δράσης δύναται να αποτελέσει μέρος των παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης. β) Από την εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού προέκυψε σημαντικός αριθμός παρεμβάσεων που δεν συνδέονται με στρατηγικές ΒΑΑ. Ως εκ τούτου κρίνεται αναγκαία η προσθήκη νέου δείκτη εκρών που να συνδέεται με τις παρεμβάσεις αυτές. γ) από την οριστικοποίηση των Στρατηγικών ΒΑΑ, κρίθηκε σκόπιμο να επικαιροποιηθεί ο στόχος του δείκτη εκρών CO37 με βάση τον πληθυσμό των πόλεων όπου θα εφαρμοστούν οι εν λόγω στρατηγικές.

Άξονας Προτεραιότητας 3

- ❖ **Διαφοροποίηση Στρατηγικής:** Ο εν λόγω άξονας επηρεάζεται από τη νέα αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας σε ότι αφορά τη διείσδυση του Φυσικού Αερίου στη Δυτική Ελλάδα. Ως εκ τούτου επηρεάζεται η Ε.Π. 7e η οποία θα χρηματοδοτήσει τη σχετική παρέμβαση.
- ❖ **Εξειδίκευση αρχικού σχεδιασμού.**
 - ο **Στο πλαίσιο της Ε.Π.7b,** κρίνεται αναγκαία η προσθήκη δράσεων για την ενίσχυση της ασφάλειας των μετακινήσεων στο οδικό δίκτυο της Περιφέρειας (προμήθεια εξοπλισμού τροχαίας, συμπεριλαμβανομένων οχημάτων κλπ.). Η εν λόγω προσθήκη εξυπηρετεί και ενισχύει τον ειδικό στόχο ΕΣ 7β.1. «Βελτίωση της προσβασιμότητας σε αστικά κέντρα και σε σημεία γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος», ενώ δεν κρίνεται αναγκαία η προσθήκη στο Πρόγραμμα νέου δείκτη εκρών.
 - ο **Στο πλαίσιο της Ε.Π.7c,** κατά τον αρχικό σχεδιασμό προβλέπονταν η αναβάθμιση του Προαστιακού σιδηροδρόμου της Πάτρας (αφορά το τμήμα: Πάτρα - Κάτω Αχαΐα). Ωστόσο, με βάση την εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού και ειδικά των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων προέκυψε η ανάγκη αναβάθμιση της σιδηροδρομικής γραμμής «Κατάκολο – Πύργος - Αρχαία Ολυμπία». Ως εκ τούτου προτείνεται η μετονομασία του υφιστάμενου Τύπου Δράσης από «Αναβάθμιση υφιστάμενων γραμμών προαστιακού σιδηρόδρομου Πάτρας» σε «Αναβάθμιση υφιστάμενων γραμμών σιδηρόδρομου» ώστε να συμπεριληφθούν και λοιπές ανάγκες της Περιφέρειας σε ότι αφορά την αναβάθμιση γραμμών του

⁵ Τύπος Δράσης (α): Παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης και Τύπος Δράσης (β): Επενδύσεις για την προστασία της βιοποικιλότητας εντός ή πλησίον πολεοδομικών συγκροτημάτων.

σιδηροδρομικού της δικτύου. Επίσης, επηρεάζεται και ο δείκτης εκροής CO12 (σχετικές λεπτομέρειες δίνονται στην υποενότητα 3.3.2 παρακάτω).

- Στο πλαίσιο της Ε.Π.7ε, τροποποιείται το σύνολο του φυσικού αντικειμένου. Ειδικότερα: α) Διαγράφεται η παρέμβαση που συνδέεται με την αντικατάσταση υφιστάμενων μετρητών με ευφυή συστήματα μέτρησης, καθώς επανεξετάζεται ο τρόπος υλοποίησης και χρηματοδότησης της σχετικής παρέμβασης. β) Προστίθεται η δράση για τη διείσδυση του Φυσικού Αερίου στην Δυτική Ελλάδα. Συνολικά οι αλλαγές που γίνονται στην εν λόγω Ε.Π. και οι επιπτώσεις που έχουν σε ειδικούς στόχους και δείκτες παρουσιάζονται στην υποενότητα 3.3.2 παρακάτω.
- ❖ **Μεταφορά πόρων από τον ΑΠ 3 στον ΑΠ5 και ανακατανομή πόρων στις Ε.Π. του ΑΠ3:**
 - Από τον ΘΣ7 και ειδικότερα την Ε.Π. 7β μεταφέρονται πόροι ύψους 10εκ.€ στους ΘΣ9 και 10 του ΑΠ5 για την κάλυψη αυξημένων αναγκών.
 - Από τις Ε.Π. 7α (και τον Ειδικό Στόχο 7α.2.Βελτίωση υφιστάμενων λιμένων του ΔΕΔ-Μ και αναβάθμιση/εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών) και 7β μεταφέρονται 4εκ.€ Δ.Δ. (3εκ.€ και 1εκ.€, αντίστοιχα) στην Ε.Π. 7γ κυρίως για τη χρηματοδότηση της σιδηροδρομικής γραμμής «Κατάκολο – Πύργος - Αρχαία Ολυμπία».
 - Από την Ε.Π. 7β πόροι ύψους 10εκ.€ Δ.Δ. μεταφέρονται στην Ε.Π. 7ε για τη χρηματοδότηση της δράσης του Φυσικού Αερίου.
 - Τέλος, επισημαίνεται ότι η μείωση της δημόσιας δαπάνης των Ε.Π. 7α και 7β, δεν επιφέρει μείωση στους στόχους των αντίστοιχων δεικτών, καθώς οι πόροι που μεταφέρονται εξοικονομήθηκαν από εκπτώσεις στο πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών για αναθέσεις έργων.

Άξονας Προτεραιότητας 4

- ❖ **Διαγραφή μιας επενδυτικής προτεραιότητας (9vi).**
 - Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι δεν προβλέπεται να ενεργοποιηθούν δράσεις σχετικά με την αξιοποίηση του εργαλείου «Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων», προτείνεται η κατάργηση της Ε.Π. 9vi.
- ❖ **Ανακατανομή πόρων μεταξύ των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων.**
 - Από την κατάργηση της ΕΠ 9vi ενισχύθηκαν χρηματοδοτικά 3 επενδυτικές προτεραιότητες: 8.1, 8.3, 9.iii. Επίσης, έγινε μεταφορά πόρων από την ΕΠ 9i για την ενίσχυση των επενδυτικών προτεραιοτήτων: 9.iii και 9.iv. Ωστόσο από την οικονομική αυτή ενίσχυση επηρεάζονται οι τιμές των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων σε μια μόνο Επενδυτική Προτεραιότητα και αφορούν τη δράση της Εξειδικευμένης Εκπαιδευτικής Υποστήριξης (δείκτες 11501 και 11509, οι οποίοι παρουσιάζονται παρακάτω). Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις:
 - i. Στην Ε.Π. 8.1 οι πρόσθετοι πόροι θα καλύψουν χρηματοδοτικά τη δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας και κατ' επέκταση δεν επηρεάζεται η τιμή του υφιστάμενου δείκτη (10801 «Δημιουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης αναγκών αγοράς εργασίας»).
 - ii. Στην Ε.Π. 8.3 οι πρόσθετοι πόροι θα καλύψουν υποστηρικτικές δράσεις για τη δημιουργία επιχειρήσεων, όπως είναι συμβουλευτική / καθοδήγηση εν

δυνάμει επιχειρηματιών. Συνεπώς δεν επηρεάζεται η τιμή στόχος του δείκτη 4218 «Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων».

- iii. Στην Ε.Π. 9.iii οι πρόσθετοι πόροι θα καλύψουν τις υπερ-δεσμεύσεις της εν λόγω Ε.Π. αλλά και την χρηματοδοτική ανάγκη που δημιουργήθηκε από: α) τη χρονική επέκταση των ενταγμένων δομών για τις κακοποιημένες γυναίκες (για 2 έτη) και την παράταση της δράσης εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη (για 3 έτη), β) την ενεργοποίηση παρεμβάσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για θέματα καταπολέμησης των διακρίσεων και προώθησης της ισότητας των ευκαιριών κλπ. Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, από τους πρόσθετους πόρους επηρεάζονται μόνο οι δείκτες της δράσης της εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης.
- iv. Στην Ε.Π. 9.iv οι πρόσθετοι πόροι θα καλύψουν τη χρηματοδοτική ανάγκη που δημιουργήθηκε από τη χρονική επέκταση των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων και των Κέντρων Δημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (για 3 έτη).

❖ Εξειδίκευση αρχικού σχεδιασμού.

- ο Αφορά επιμέρους δράσεις στις Ε.Π. 9.i, 9.ii, 9.iii, 9.iv, 9v. Οι αλλαγές που προκαλούνται είναι κυρίως σε επίπεδο στόχων των δεικτών και απορρέουν από την χρονική (και οικονομική) παράταση παρεμβάσεων που ήδη υλοποιούνται ή από την επικαιροποίηση του προηγούμενου σχεδιασμού. Επίσης, α) στην Ε.Π. 9ii και στον Τύπο Δράσης 9.ii.1.1. «Δράσεις ενεργούς ένταξης στην αγορά εργασίας ατόμων που πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» συμπεριελήφθησαν δράσεις για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ οι οποίες δύναται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος και προέκυψαν από τον σχεδιασμό της Ειδικής Γραμματείας για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (ενδεικτικά αναφέρονται, Ομάδες Διαχείρισης Οργανωμένων Χώρων Μετεγκατάστασης, Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης κλπ.). Σημειώνεται ότι στην παρούσα φάση, δεν τροποποιούνται οι δείκτες της εν λόγω Ε.Π., β) στην Ε.Π. 9v ενοποιήθηκαν οι δύο Τύποι Δράσεων⁶ καθώς οι παρεμβάσεις για τα άτομα με ψυχικές διαταραχές στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας δύναται να αποτελέσουν μέρος των ευρύτερων παρεμβάσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Η εν λόγω αλλαγή δεν επηρεάζει τους δείκτες της Ε.Π..

Άξονας Προτεραιότητας 5

❖ Χρηματοδοτική ενίσχυση του Άξονα 5 και των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9a και 10a.

- ο Όπως έχει ήδη αναφερθεί και παραπάνω, ο εν λόγω Άξονας ενισχύεται με πρόσθετους πόρους 10 εκ. € Δ.Δ. (4εκ.€ για την 9a και 6εκ.€ για την 10a) για την κάλυψη πρόσθετων αναγκών σε κοινωνικές υποδομές και υποδομές εκπαίδευσης. Η τροποποίηση της δημόσιας δαπάνης των εν λόγω Ε.Π. επηρεάζει και τις τιμές σε δείκτες εκροών.

❖ Προσθήκη νέας δράσης.

- ο Στο πλαίσιο της Ε.Π. 9a προέκυψε η ανάγκη χρηματοδότησης νέας δράσης που αφορά «Υποδομές για περιθωριοποιημένες κοινότητες». Η νέα αυτή δράση αφορά

⁶ Τύποι δράσεων: 9.v.1.1. «Επενδύσεις στην κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις σε τοπικό επίπεδο» και 9.v.1.2. «Ενδυνάμωση Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης για άτομα με ψυχικές διαταραχές»

παρεμβάσεις σε οικισμούς ΡΟΜΑ και είναι συμπληρωματική των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΚΤ και της ΕΠ 9ii. Χρηματοδοτικά η δράση αυτή θα καλυφθεί από τους πρόσθετους πόρους της 9a (οι σχετικές ανάγκες εκτιμώνται σε περίπου 1εκ.€ Δ.Δ.). Τέλος, σημειώνεται ότι η νέα δράση δεν συνδέεται με δείκτη καθώς έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα ως προς τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ (Ε.Π.9ii).

❖ **Αλλαγή μεθοδολογίας μέτρησης υφιστάμενου δείκτη:**

- ο Στο πλαίσιο της Ε.Π. 9a τροποποιήθηκε η μεθοδολογία υπολογισμού του δείκτη CO36 «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας» και ως εκ τούτου επηρεάζεται η τιμή στόχος του δείκτη στο Πρόγραμμα.

Άξονες Προτεραιότητας 6 και 7

Στο πλαίσιο των Άξόνων 6 και 7, (Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ και ΕΤΠΑ του Προγράμματος αντίστοιχα) προτείνονται αλλαγές μόνο σε επίπεδο δεικτών, αφού αναφορικά με τη δημοσιότητα, διαπιστώθηκε ότι οι υφιστάμενοι δείκτες δεν εξυπηρετούν τις δράσεις που έχουν εξειδικευθεί.

6.3 Τροποποιήσεις που απαιτούνται στους Δείκτες του ΕΠ στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης

Οριζόντια αλλαγή σε όλους τους δείκτες εκροών των ΑΠ1, 2, 3, 5, 6 και 7:

- ο Η πηγή μέτρησης έγινε ΟΠΣ –ΕΣΠΑ (αντί ΟΠΣ)
- ο Η συχνότητα μέτρησης έγινε «ετήσια» αντί «εξαμηνιαία»

Λοιπές αλλαγές:

Άξονας Προτεραιότητας 1

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 1a**

- ο Διαγραφή της επενδυτικής προτεραιότητας 1a, για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω.
- ο Διαγραφή του Ειδικού Στόχου «1a.1.Αύξηση της παραγωγικότητας των φορέων έρευνας και καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης»
- ο Διαγραφή των υφιστάμενων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων. Πρόκειται για:
 - Τον κοινό δείκτη εκροών CO25 «Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών»
 - Τον δείκτη αποτελεσμάτων T1803 «Αριθμός δημοσιεύσεων των φορέων έρευνας και καινοτομίας».

❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 1b**

- ο Τροποποίηση της τιμής στόχου του υφιστάμενου δείκτη εκροών CO26 «Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα», ο οποίος επηρεάζεται αφενός από τη χρηματοδοτική ενίσχυση της εν λόγω Ε.Π., αφετέρου από την πορεία ενεργοποίησης σχετικών παρεμβάσεων.
- ο Προσθήκη νέων δεικτών εκροών ως ακολούθως:
 - Κοινός δείκτης CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις», ο οποίος συνδέεται με τις δράσεις ενίσχυσης

επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα (βλ. CO26), αφετέρου με δύο ακόμα δράσεις που περιλαμβάνουν ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων όχι όμως μέσω συνεργασίας με ερευνητικά ινστιτούτα.

- ii. Κοινός δείκτης CO01 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη», ο οποίος χρησιμοποιείται συνδυαστικά με τον CO02.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 2b

- ο Προσθήκη νέου δείκτη εκρών ως ακολούθως:
 - i. Κοινός δείκτης CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» προκειμένου να αποτυπωθεί το σύνολο των επιχειρήσεων που θα λάβουν οικονομική ενίσχυση από το Πρόγραμμα προκειμένου να επενδύσουν σε ΤΠΕ.
- ο Τροποποίηση της τιμή στόχου των υφιστάμενων δεικτών εκρών:
 - ii. CO28 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά» (σημειώνεται ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν είναι διαφορετικές από αυτές του CO02) και CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που ενισχύονται». Η διαφοροποίηση έγκειται στην εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού.
 - iii. CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται», η τιμή του οποίου επηρεάζεται από τις τιμές των δεικτών CO02 (νέος δείκτης) και CO28 (υφιστάμενος).

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 2c

- ο Τροποποίηση τίτλου και τιμή στόχου του υφιστάμενου δείκτη εκρών T1801 «Ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές που δημιουργούνται», γίνεται SO007 «Ψηφιακές υπηρεσίες που δημιουργούνται/αναβαθμίζονται». Η αλλαγή αυτή οφείλεται σε λόγους ομογενοποίησης των δεικτών των ΕΠ του ΕΣΠΑ. Η διαφοροποίηση στην τιμή στόχο έγκειται αφενός στην χρηματοδοτική ενίσχυση της εν λόγω Ε.Π., αφετέρου στην εξειδίκευση δράσεων χωρικής ανάπτυξης (ΟΧΕ, ΒΑΑ) με τις οποίες συνδέεται η εν λόγω Ε.Π..

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 3a

- ο Προσθήκη νέων δεικτών εκρών ως ακολούθως:
 - i. Κοινός δείκτης CO28 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά» ο οποίος συνδέεται με δράση αναφορικά με την ενίσχυση των δημιουργικών επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδας. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δεν είναι διαφορετικές από αυτές του CO02 που αναφέρεται παρακάτω.
 - ii. Κοινός δείκτης CO03 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην επιχορηγήσεων» ο οποίος συνδέεται με δράση που αφορά τη συμμετοχή της Περιφέρειας στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας, στο πλαίσιο του οποίου προβλέπεται η στήριξη των επιχειρήσεων όχι όμως με τη μορφή επιχορηγήσεων.
- ο Τροποποίηση (μείωση) της τιμή στόχου υφιστάμενων δεικτών εκρών:
 - i. Κοινοί δείκτες CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις» και CO08 «Αύξηση της απασχόλησης σε

επιχειρήσεις που ενισχύονται». Η μείωση της τιμής στόχου οφείλεται στην εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού.

- ii. Κοινός δείκτης CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται», η τιμή του οποίου επηρεάζεται από τις τιμές των δεικτών CO03 (νέος δείκτης) και CO02 (υφιστάμενος).

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 3c

- ο Προσθήκη νέου δείκτη εκροών: Κοινός δείκτης CO04 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη» ο οποίος συνδέεται με δράση που αφορά την ενίσχυση συνεργατικών σχηματισμών και δικτυώσεων. Στο πλαίσιο αυτής προβλέπεται μη οικονομική στήριξη για τα μέλη των επιχειρηματικών σχηματισμών.
- ο Τροποποίηση της τιμής στόχου υφιστάμενων δεικτών εκροών:
 - i. Κοινός δείκτης CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις». Η μείωση οφείλεται στην εξειδίκευση της σχετικής δράσης και τον προσδιορισμό του είδους της ενίσχυσης που θα λάβουν οι επιχειρήσεις για τη συμμετοχή σε συνεργατικούς σχηματισμούς (ήτοι μη οικονομική στήριξη, βλ. CO04).
 - ii. Κοινός δείκτης CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται», η τιμή του οποίου επηρεάζεται από την τιμή των δεικτών CO02 (υφιστάμενος δείκτης) και CO04 (νέος δείκτης).

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 3d

- ο Διαγραφή του υφιστάμενου δείκτη CO04 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη», ο οποίος κρίνεται ως μη κατάλληλος λαμβάνοντας υπόψη το είδος της ενίσχυσης (οικονομική στήριξη) που θα λάβουν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο της δράσης «Εξωστρέφεια Διεθνοποίηση των ΜμΕ της ΠΔΕ».
- ο Τροποποίηση της τιμής στόχου υφιστάμενων δεικτών εκροών ως ακολούθως:
 - i. Κοινός δείκτης CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις». Η μείωση της τιμής στόχου οφείλεται στην εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού όπως αναφέρθηκε παραπάνω.
 - ii. Κοινός δείκτης CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται», η τιμή του οποίου επηρεάζεται από την τιμή του δείκτη CO02.

Άξονας Προτεραιότητας 2

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 4b

- ο Διαγραφή του υφιστάμενου δείκτη εκροών CO03 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχορηγήσεων», ο οποίος κρίνεται ως μη κατάλληλος λαμβάνοντας υπόψη το είδος της ενίσχυσης (επιχορήγηση) που θα λάβουν οι επιχειρήσεις στο πλαίσιο της δράσης «Ενίσχυση των «πράσινων» επιχειρήσεων – επιχειρήσεις ανακύκλωσης».
- ο Τροποποίηση της τιμής στόχου των υφιστάμενων δεικτών εκροών:
 - i. Κοινός δείκτης CO02 «Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις». Η αλλαγή στον στόχο οφείλεται στην εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού.
 - ii. Κοινός δείκτης CO01 «Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται», η τιμή του οποίου επηρεάζεται από την τιμή του δείκτη CO02.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 4c

- ο Τροποποίηση της τιμή στόχου των υφιστάμενων δεικτών εκροών CO31 «Αριθμός νοικοκυριών με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης» και CO34 «Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου», λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία υπολογισμού των δεικτών που συνδέονται με την ενέργεια (σύμφωνα με στοιχεία του αρμόδιου φορέα - Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Τομέας Ενέργειας).
- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 4e**
 - ο Τροποποίηση κωδικού και τίτλου του υφιστάμενου δείκτη εκροών T1853 «Μεταφορικά μέσα ήπιας κυκλοφορίας που αποκτούνται» σε SO024 «Μεταφορικά μέσα ήπιας κυκλοφορίας». Η αλλαγή αυτή οφείλεται σε λόγους ομογενοποίησης των δεικτών των ΕΠ του ΕΣΠΑ.
- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 5a**
 - ο Τροποποίηση (μείωση) της τιμή στόχου υφιστάμενου δείκτη εκροών CO20 «Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά έργα» λόγω μείωσης της διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης της Ε.Π..
- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6b**
 - ο Για τη δράση που αφορά τη διαχείριση ύδατος:
 - i. Τροποποίηση (αύξηση) της τιμή στόχου του υφιστάμενου δείκτη CO18 «Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη παροχή νερού», λόγω αύξησης των πόρων της εν λόγω επενδυτικής για την κάλυψη αυξημένων αναγκών που συνδέονται με τα ύδατα.
 - i. Προσθήκη του νέου (ειδικού) δείκτη εκροών T2217 «Αριθμός δράσεων βελτίωσης ποιότητας και επάρκειας των νερών» για την κάλυψη άλλου τύπου παρεμβάσεων όπως είναι η παρακολούθηση των υδάτων κολύμβησης.
 - ο Για τη δράση που αφορά τη διαχείριση υγρών αποβλήτων:
 - i. Δεδομένου ότι η εν λόγω δράση συνδέεται με παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης στις πόλεις της Πάτρας και του Αγρινίου, ο δείκτης αποτελεσμάτων T1821 «Πρόσθετος όγκος αστικών λυμάτων που αποχετεύονται προς ΕΕΛ» θα πρέπει να συνδεθεί με την επιδιωκόμενη αλλαγή στις δύο αυτές πόλεις. Ως εκ τούτου κρίνεται σκόπιμος ο επαναπροσδιορισμός της μεθοδολογικής προσέγγισης του δείκτη T1821 (τιμές βάσης και στόχου).
- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6c**
 - ο Αντικατάσταση του υφιστάμενου δείκτη εκροών T1813 «Πολιτιστικά Μνημεία που αναβαθμίζονται» από τον SO008 «Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς», για λόγους ομογενοποίησης των δεικτών στα ΕΠ του ΕΣΠΑ.
- ❖ **Επενδυτική Προτεραιότητα 6e**
 - ο Τροποποίηση της τιμή στόχου του υφιστάμενου δείκτη εκροών CO37 «Αστική ανάπτυξη: Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης», ο οποίος συνδέεται με παρεμβάσεις σε περιοχές με στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Δεδομένου ότι έχουν επιλεγεί οι Στρατηγικές ΒΑΑ του Προγράμματος, οι οποίες θα εφαρμοστούν στις πόλεις του Αγρινίου και Πατρών, η νέα τιμή στόχος θα πρέπει να συνδεθεί με τον πληθυσμό των πόλεων αυτών.
 - ο Προσθήκη του νέου δείκτη εκροών CO38 «Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές» προκειμένου να καλύψει τις

παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης εκτός στρατηγικών ΒΑΑ, οι οποίες υλοποιούνται ή θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της Ε.Π..

Άξονας Προτεραιότητας 3

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 7a

- Τροποποίηση κωδικού και τίτλου του υφιστάμενου δείκτη εκροών T1825 «Λιμενικές υποδομές ΔΕΔ-Μ που αναβαθμίζονται», ο οποίος γίνεται SO034 «Λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται». Η αλλαγή αυτή οφείλεται σε λόγους ομογενοποίησης των δεικτών των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 7c

- Τροποποίηση τιμής στόχου του υφιστάμενου δείκτη εκροών «CO12: Σιδηροδρομικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών γραμμών», λόγω πρόσθετων αναγκών που προέκυψαν στην Περιφέρεια για αναβάθμιση του σιδηροδρομικού δικτύου.
- Τροποποίηση κωδικού και τίτλου του υφιστάμενου δείκτη εκροών T1826 «Ευφυή συστήματα μεταφορών που τοποθετούνται», ο οποίος γίνεται SO023 «Ευφυή συστήματα μεταφορών». Η αλλαγή αυτή οφείλεται σε λόγους ομογενοποίησης των δεικτών των ΕΠ του ΕΣΠΑ.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 7e

Στην εν λόγω επενδυτική προτεραιότητα τροποποιείται το σύνολο του φυσικού αντικειμένου. Ειδικότερα:

- Διαγράφεται η παρέμβαση που συνδέεται με την αντικατάσταση υφιστάμενων μετρητών με ευφυή συστήματα μέτρησης. Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω εξέλιξης **διαγράφονται** τόσο ο Ειδικός Στόχος 7.ε.1 «Βελτίωση των συστημάτων κατανάλωσης ενέργειας μικρών καταναλωτών», όσο και οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων (CO33 «Ενεργειακή απόδοση: Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέθηκαν σε ευφυή δίκτυα» και T1815 «Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας», αντίστοιχα) που είχαν τεθεί σε επίπεδο επενδυτικής προτεραιότητας.
- Δημιουργείται νέα δράση για το Φυσικό Αέριο (ΦΑ) στη Δυτική Ελλάδα. Ως εκ τούτου διαμορφώνεται νέος ειδικός στόχος και νέοι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της ως εξής:
 - Νέος ειδικός στόχος: «Διείσδυση του φυσικού αερίου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας»
 - Νέος Δείκτης εκροών: SO010 «Δίκτυο φυσικού αερίου».
 - Νέος Δείκτης αποτελέσματος: T2224 «Πληθυσμός που καλύπτεται από το δίκτυο ΦΑ».

Άξονας Προτεραιότητας 4

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 9i

- Τροποποίηση της τιμής στόχου των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με τη δράση «Εναρμόνισης Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» και 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων

και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», αντίστοιχα. Η τροποποίηση έγκειται στην εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού και αφορά την υλοποίηση της παρέμβασης μέχρι το σχολικό έτος 2021-2022.

- ο Αντικατάσταση των κοινών δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με δράσεις ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης από ειδικούς δείκτες και τροποποίηση της τιμής στόχου αυτών. Ειδικότερα οι δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων CO01 «άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων» και CR06 «συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους», αντίστοιχα, αντικαθίσταται από τους κάτωθι ειδικούς δείκτες:
 - i. Δείκτης εκροών: 10902 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης».
 - ii. Δείκτης αποτελεσμάτων: 10903 «Άνεργοι ωφελούμενοι από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που κατέχουν θέση εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους».

Πρόκειται για τεχνική αλλαγή (η ομάδα στόχου και το είδος των αποτελεσμάτων είναι το ίδιο) καθώς η στοχοθέτηση του κοινού δείκτη εκροών CO01 θα έπρεπε κανονικά να περιλαμβάνει όλους τους ανέργους της 9i, συμπεριλαμβανομένων και των ανέργων της εναρμόνισης. Ωστόσο για τις δράσεις της Εναρμόνισης έχουν θεσπιστεί διαφορετικοί δείκτες στο πλαίσιο του ΕΠ. Ως εκ τούτου για τις λοιπές δράσεις για ανέργους που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο της 9i κρίθηκε αναγκαία η αντικατάσταση του κοινού δείκτη εκροών CO01 και κατ' επέκταση του αντίστοιχου κοινού δείκτη αποτελέσματος, από ειδικούς δείκτες.

Επιπρόσθετα, τροποποιείται η τιμή στόχος των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με λοιπές δράσεις για ανέργους, λόγω μείωσης των πόρων της Ε.Π. 9i για την κάλυψη αυξημένων χρηματοδοτικών αναγκών των Ε.Π. 9.iii και 9.iv.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii

- ο Τροποποίηση της τιμής στόχου των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με τη δράση της Εναρμόνισης για ΑΜΕΑ, 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων» και 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», αντίστοιχα. Η τροποποίηση έγκειται στην εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού και αφορά την υλοποίηση της παρέμβασης μέχρι το σχολικό έτος 2021-2022.
- ο Τροποποίηση της τιμής στόχου των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με τη δράση της Εξειδικευμένης Εκπαιδευτικής Υποστήριξης, 11501 «Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις» και 11509 «Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης σε μαθητές ΑΜΕΑ», αντίστοιχα. Η τροποποίηση έγκειται στο γεγονός ότι η εν λόγω δράση παρατάθηκε για 3 σχολικά έτη.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv

- ο Τροποποίηση της τιμής στόχου των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με δομές (ήτοι 05502, 05503 και 05504, αντίστοιχα), λόγω τροποποίησης του αρχικού σχεδιασμού.

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 9vi

- ο Διαγραφή της επενδυτικής προτεραιότητας 9vi, δεδομένου ότι δεν πρόκειται να ενεργοποιηθούν δράσεις στο πλαίσιο του ΕΠ με την αξιοποίηση του εργαλείου «Τοπική Ανάπτυξη με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων».
- ο Διαγραφή του Ειδικού Στόχου 9.vi.1. «Ενεργοποίηση των φορέων της τοπικής κοινωνίας για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση της φτώχειας»
- ο Διαγραφή των υφιστάμενων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων. Πρόκειται για τους CO01 «Συμμετέχοντες άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων» και CR06 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από την λήξη της συμμετοχής τους», αντίστοιχα.

Άξονας Προτεραιότητας 5**❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 9α**

- ο Σε ότι αφορά τον Τύπο Δράσης «9.α.1.1.Υποδομές στον τομέα της υγείας»: τροποποίηση (αύξηση) της τιμής στόχου του δείκτη εκροών CO36 «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας» λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία μέτρησης δείκτη.
- ο Σε ότι αφορά τον Τύπο Δράσης «9.α.1.2.Υποδομές για ευπαθείς ομάδες»: λόγω ενίσχυσης του ΤΔ κατά 3 εκ.€ ΔΔ για την κάλυψη αναγκών σε κοινωνικές υποδομές, επηρεάζεται (αυξάνεται) η τιμή στόχος του δείκτη εκροών T1840 «Υποδομές μονάδων κοινωνικής φροντίδας που ενισχύονται».

❖ Επενδυτική Προτεραιότητα 10α

- ο Η εν λόγω ΕΠ ενισχύθηκε κατά 6 εκ.€ ΔΔ. Ως εκ τούτου αυξάνεται και η τιμή στόχος του δείκτη εκροών CO35 «Δυναμικότητα των υποδομών εκπαίδευσης που ενισχύονται».

Άξονες Προτεραιότητας 6 και 7

Στο πλαίσιο των αξόνων της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος (για το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ αντίστοιχα) και ειδικότερα σε ότι αφορά τη δημοσιότητα, διαπιστώθηκε ότι οι υφιστάμενοι δείκτες T1844 «Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης» (για ΕΚΤ) και T1849 «Επικοινωνιακά Σχέδια Δράσης» (για ΕΤΠΑ) δεν εξυπηρετούν τις δράσεις που έχουν εξειδικευθεί.

Ως εκ τούτου εκ τούτου προτείνεται η διαγραφή των δεικτών αυτών και η προσθήκη του δείκτη 12302 «Ενέργειες Πληροφόρησης & Δημοσιότητας» (αφορά και τους δύο ΑΠ).

6.4 Τροποποιήσεις που απαιτούνται στο Πλαίσιο Επιδόσεων του ΕΠ

6.4.1 Οικονομικοί δείκτες

- Λόγω της μεταφοράς πόρων μεταξύ των ΑΠ3 και ΑΠ5 επηρεάζεται και ο στόχος για το 2023 του οικονομικού δείκτη (F100) στους δύο αυτούς άξονες. Ειδικότερα:
 - Στον ΑΠ3 ο F100 γίνεται 121.460.848€ (από 131.460.848€).
 - Στον ΑΠ 5 ο F100 γίνεται 50.893.093€ (από 40.893.093€).
- Λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία προσδιορισμού της τιμής του οροσήμου για τον οικονομικό δείκτη προέκυψαν οι κάτωθι αλλαγές στο Πλαίσιο Επιδόσεων. Ειδικότερα, η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται πλέον για τον υπολογισμό του οροσήμου του 2018 ανά Ταμείο βασίζεται στον προϋπολογισμό του Προγράμματος για τα δύο πρώτα έτη της Προγραμματικής Περιόδου (2014 και 2015) με αφαίρεση της αναλογούσας προκαταβολής. Συνεπώς το συνολικό ποσό δαπανών ανά Ταμείο για το 2018 είναι μικρότερο από αυτό που είχε αρχικά υπολογισθεί, επιφέροντας έτσι και τροποποιήσεις στους Οικονομικούς Δείκτες των Αξόνων Προτεραιότητας.
- Συνολικά οι αλλαγές στους οικονομικούς δείκτες του Π.Ε. έχουν ως ακολούθως:

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	F100: Υφιστάμενη τιμή οροσήμου 2018	F100: Προτεινόμενη νέα τιμή οροσήμου 2018	F100: Υφιστάμενη τιμή στόχου 2023	F100: Προτεινόμενη νέα τιμή στόχου 2023 (όπου απαιτείται)
1	ΕΤΠΑ	19.406.717	6.606.690	70.390.886	-
2	ΕΤΠΑ	43.446.272	30.000.000	160.238.844	-
3	ΕΤΠΑ	36.243.661	3.000.000	131.460.848	121.460.848
4	ΕΚΤ	25.847.059	16.760.980	95.710.629	-
5	ΕΤΠΑ	11.274.196	28.000.000	50.893.093	60.893.093

6.4.2 Δείκτες Εκροών / ΒΣΥ:

Από την εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού ή/ και τη μεταφορά πόρων πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες αλλαγές σε επίπεδο δεικτών:

Άξονας Προτεραιότητας 1

- Τροποποίηση (μείωση) του στόχου** για τον δείκτη CO02 «Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις», λόγω εξειδίκευσης του προγραμματικού σχεδιασμού.
- Αντίστοιχα επικαιροποιήθηκε και η τιμή του οροσήμου.

Άξονας Προτεραιότητας 2

- Προσθήκη νέου δείκτη εκροών**, ο οποίος αποτελεί και νέο δείκτη του Προγράμματος στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6ε. Πρόκειται για τον CO38 «Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές». Η αναγκαιότητα προέκυψε από το γεγονός ότι από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού προέκυψε ότι ο υφιστάμενος δείκτης του Π.Ε. CO37 «Αστική ανάπτυξη: Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης» δεν ποσοτικοποιεί πλέον τους πόρους που αρχικά είχαν εκτιμηθεί και ως εκ τούτου δεν διασφαλίζεται η δεικτοποίηση του 50% των πόρων του ΑΠ2.

- ο **Προσθήκη νέου Βασικού Σταδίου Υλοποίησης, του Κ257 «Συμβάσεις έργων αστικής ανάπτυξης»**, το οποίο συνδέεται με το δείκτη CO38, δεδομένου ότι μέχρι τέλος του 2018 δεν αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί σχετικές παρεμβάσεις ή οι εκροές θα είναι πολύ χαμηλές.
- ο **Τροποποίηση των στόχων για το 2023** στους κάτωθι δείκτες εκροών του Πλαισίου Επιδόσεων:
 - α) CO20 «Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα»: η τιμή στόχος για το 2023 μειώθηκε καθώς μειώθηκε το οικονομικό αντικείμενο της Ε.Π. 5α με την οποία συνδέεται ο δείκτης.
 - β) CO37 «Αστική ανάπτυξη: Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης»: η τιμή στόχος για το 2023 επικαιροποιήθηκε καθώς οριστικοποιήθηκαν οι στρατηγικές ΒΑΑ που θα εφαρμοστούν στο Πρόγραμμα (αφορούν τις πόλεις Πάτρα και Αργίριο, οπότε και επικαιροποιήθηκε η τιμή του δείκτη βάσει του πληθυσμού των δύο αυτών πόλεων).

Άξονας Προτεραιότητας 4

- ο **Τροποποίηση των στόχων για το 2023** στους κάτωθι δείκτες εκροών του Πλαισίου Επιδόσεων:
 - α) 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτώμενων ατόμων»: ο δείκτης συνδέεται με τη δράση *Εναρμόνισης Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής και Εναρμόνιση για ΑΜΕΑ* των Ε.Π. 9.i και 9.iii, αντίστοιχα. Η τιμή στόχος αυξήθηκε καθώς εξειδικεύθηκε ο αρχικός σχεδιασμός της δράσης (αφορά την υλοποίηση της παρέμβασης μέχρι το σχολικό έτος 2021-2022).
 - β) 11501 «Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις»: ο δείκτης συνδέεται με την Ε.Π. 9.iii. Η τιμή στόχος αυξήθηκε καθώς υπήρξε χρονική παράταση της σχετικής παρέμβασης κατά 3 σχολικά έτη.
 - γ) 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»: ο δείκτης συνδέεται με τις 9.ii, 9.iii, 9.iv. Η τιμή στόχος μειώθηκε, λόγω αλλαγής στον αρχικό σχεδιασμό δομών (ΚΔΗΦ) της Ε.Π. 9.iv (δεν αναμένεται να ενταχθούν νέες δομές).
- ο **Διαγραφή δείκτη εκροών από το Πλαίσιο Επιδόσεων**: Πρόκειται για το δείκτη CO01 «άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων», ο οποίος στο Πλαίσιο Επιδόσεων είχε συνδεθεί με την Ε.Π. 9i και τη δράση που αφορούσε Νέες Θέσεις Εργασίας. Σημειώνεται ότι ο εν λόγω δείκτης συμπεριλήφθηκε στο Π.Ε. κατά την αναθεώρηση του 2017 για την κάλυψη του απαιτούμενου 50% του π/υ του ΑΠ4. Λόγω μείωσης της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης της εν λόγω επενδυτικής, ο δείκτης (ο οποίος όπως αναφέρθηκε και παραπάνω για τεχνικούς λόγους αντικαθίσταται από ειδικό δείκτη) πλέον δεν δεσμεύει τους πόρους που αρχικά είχαν εκτιμηθεί (πλέον δεσμεύει πόρους 2,5εκ.€ ΔΔ για το σύνολο των λοιπών δράσεων της ΕΠ 9.i, ενώ βάσει προηγούμενου σχεδιασμού μόνο για τη δράση ΝΘΕ είχαν εκτιμηθεί 5εκ.€ Δ.Δ.), ενώ η παρέμβαση των ΝΘΕ δεν θα υλοποιηθεί. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι υπήρξε χρονική επέκταση σε δομές του Προγράμματος με σχετική αύξηση του οικονομικού αντικειμένου και ως εκ τούτου ο δείκτης εκροών 05502 δεσμεύει στο Πλαίσιο Επιδόσεων περισσότερους πόρους από αυτούς που αρχικά είχαν εκτιμηθεί. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο CO01 δεν είναι πλέον αντιπροσωπευτικός δείκτης για το Πλαίσιο Επιδόσεων καθώς

και ότι η απαιτούμενη δεικτοποίηση άνω του 50% των πόρων του ΑΠ4 διασφαλίζεται από την αύξηση των πόρων που δεσμεύει ο 05502, προτείνεται η διαγραφή του CO01 από το Πλαίσιο Επιδόσεων.

Άξονας Προτεραιότητας 5

- **Τροποποίηση των στόχων για το 2023** στους κάτωθι δείκτες εκροών του Πλαισίου Επιδόσεων:
 - α) CO35 «Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης»: η τιμή στόχος για το 2023 αυξήθηκε καθώς αυξήθηκε το οικονομικό αντικείμενο της Ε.Π. 10α με την οποία συνδέεται ο δείκτης.
 - β) CO36 «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας»: η τιμή στόχος για το 2023 αυξήθηκε λόγω αλλαγής στη μεθοδολογία υπολογισμού του δείκτη.

6.5 Εξέταση αναγκαιότητας προσθήκης νέων κωδικών παρέμβασης ανά Άξονα Προτεραιότητας

Λόγω των αλλαγών στα χρηματοδοτικά στοιχεία του Προγράμματος, αλλά και από την εξειδίκευση του προγραμματικού σχεδιασμού, επηρεάζονται και τα πεδία παρέμβασης του Προγράμματος. Οι αλλαγές αυτές αφορούν είτε την κατάργηση πεδίων παρέμβασης, ή την προσθήκη νέων, ή την τροποποίηση της δημόσιας δαπάνης υφιστάμενων.

Στη συνέχεια καταγράφονται οι προτεινόμενες αλλαγές στα Πεδία Παρέμβασης ανά Άξονα Προτεραιότητας.

Άξονας Προτεραιότητας 1

- Κατάργηση του πεδίου παρέμβασης με κωδικό 60 «Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης», λόγω κατάργησης της Ε.Π. 1α.
- Αύξηση της δημόσιας δαπάνης στα πεδία παρέμβασης 62 «Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχή προς όφελος ΜΜΕ», 63 «Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ», «79 Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)» και 82 «Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)». Οι αλλαγές αυτές προήλθαν είτε λόγω μεταφοράς πόρων (από την 1α που καταργήθηκε ή από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού (πχ. επαναπροσδιορισμός των δράσεων με τις οποίες συνδέονταν τα πεδία παρέμβασης).
- Κατάργηση του πεδίου παρέμβασης 65 «Υποδομή, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή». Η αλλαγή προέκυψε από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού.
- Μείωση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 72 «Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)» και ενίσχυση του πεδίου 63 «Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ». Τα εν λόγω πεδία συνδέονται με την Ε.Π. 3γ και η αλλαγή προέκυψε από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού.

Άξονας Προτεραιότητας 2

- Προσθήκη νέου πεδίου παρέμβασης με κωδικό 18 «Διαχείριση οικιακών απορριμμάτων (συμπεριλαμβανομένης της μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας, της θερμικής επεξεργασίας, της αποτέφρωσης και της υγειονομικής ταφής)». Η αναγκαιότητα αυτή προκύπτει από τη φύση των δράσεων που έχουν εξειδικευθεί στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6α με την οποία συνδέεται το εν λόγω πεδίο παρέμβασης.

- Κατάργηση του 17 παρέμβασης «Διαχείριση οικιακών αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένων μέτρων ελαχιστοποίησης, διαλογής και ανακύκλωσης)» λόγω της προσθήκης του πεδίου παρέμβασης 18.
- Αύξηση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 20 «Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (υποδομή εξαγωγής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής)» λόγω χρηματοδοτικής ενίσχυσης της Ε.Π. 6β και της δράσης για τη διαχείριση ύδατος με την οποία συνδέεται.
- Προσθήκη νέου πεδίου παρέμβασης με κωδικό 85 «Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή» το οποίο συνδέεται με την Επενδυτική Προτεραιότητα 6d και τμήμα των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο αυτής.
- Μείωση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 86 «Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000» λόγω του ότι πλέον συνδέεται α) με μία Επενδυτική Προτεραιότητα (6d) αντί για δύο που αρχικά είχε προβλεφθεί, β) με τμήμα των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο αυτής 6d και όχι με το σύνολο των προβλεπόμενων παρεμβάσεων
- Μείωση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 87 «Προσαρμογή σε μέτρα για την κλιματική αλλαγή και πρόληψη και διαχείριση κινδύνων σχετικών με το κλίμα, π.χ. διάβρωση, πυρκαγιές, πλημμύρες, καταιγίδες και ξηρασία, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών», λόγω μείωσης της δημόσιας δαπάνης της Ε.Π. 5α με την οποία συνδέεται.
- Αύξηση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 94 «Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς», λόγω κατάργησης του πεδίου 95 «Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς. Η αλλαγή προέκυψε από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού.
- Αύξηση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 97 «Πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία κοινοτήτων σε αστικές και αγροτικές περιοχές» λόγω χρηματοδοτικής ενίσχυσης της Ε.Π.6ε με την οποία συνδέεται.

Άξονας Προτεραιότητας 3

- Κατάργηση του πεδίου παρέμβασης με κωδικό 15 «Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)» που συνδέεται με την Ε.Π. 7ε και την δράση της αντικατάστασης των υφιστάμενων μετρητών με ευφυή συστήματα μέτρησης, η οποία δεν περιλαμβάνεται πλέον στο Πρόγραμμα.
- Προσθήκη νέου πεδίου παρέμβασης με κωδικό 7 «Φυσικό αέριο» το οποίο συνδέεται με την Ε.Π. 7ε και τη δράση του Φυσικού Αερίου στη Δυτική Ελλάδα.
- Αύξηση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου παρέμβασης με κωδικό 26 «Άλλοι σιδηρόδρομοι», το οποίο συνδέεται με την Ε.Π. 7γ και τη δράση της αναβάθμισης του προαστιακού σιδηρόδρομου Πάτρας. Πλέον στην εν λόγω δράση θα αυξηθεί το φυσικό αντικείμενο (αναβάθμιση σιδηροδρομικής γραμμής «Κατάκολο – Πύργος - Αρχαία Ολυμπία» κλπ.) και κατ' επέκταση το οικονομικό αντικείμενο.

- Μείωση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης των πεδίων παρέμβασης με κωδικό 34 «Άλλοι ανακατασκευασμένοι ή βελτιωμένοι δρόμοι (αυτοκινητόδρομοι, εθνικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί)» και 39 «Θαλάσσιοι λιμένες (ΔΕΔ-Μ)», τα οποία συνδέονται με τις Ε.Π. 7α και 7β και στις οποίες μειώνεται η δημόσια δαπάνη.

Άξονας Προτεραιότητας 4

- Αύξηση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης των πεδίων 102 «Πρόσβαση στην απασχόληση για τους ανέργους και αέργους, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια άνεργων και των ατόμων που έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών για την απασχόληση και στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού», 104 «Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων», 111 «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών» και 112 Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, λόγω χρηματοδοτικής ενίσχυσης των Ε.Π. 8.1, 8.3, 9.iii και 9.iv αντίστοιχα.
- Μείωσης της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 109 «Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας», λόγω μείωσης της δημόσιας δαπάνης της Ε.Π. 9.i με την οποία συνδέεται.
- Κατάργηση του πεδίου παρέμβασης με κωδικό 114 Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία κοινοτήτων, λόγω κατάργησης της Ε.Π. 9vi.

Άξονας Προτεραιότητας 5

- Αύξηση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης του πεδίου 55 «Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη» που συνδέεται με παρεμβάσεις για κοινωνικές υποδομές στο πλαίσιο της Ε.Π. 9α και ενισχύεται χρηματοδοτικά στο πλαίσιο της αναθεώρησης.
- Αύξηση της προγραμματικής δημόσιας δαπάνης «51 Εκπαιδευτική υποδομή για σχολική εκπαίδευση (δημοτικό και γενική δευτεροβάθμια)», η οποία συνδέεται με την Ε.Π. 10α και ενισχύεται χρηματοδοτικά στο πλαίσιο της αναθεώρησης.

6.6 Συμπεράσματα και προτάσεις αναφορικά με την ανάγκη αναθεώρησης του ΕΠ

Βάσει των όσων αναφέρθηκαν παραπάνω, οι βασικές αλλαγές συνοψίζονται στα κάτωθι:

- Διαφοροποίηση της στρατηγικής του ΕΠ σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό σε ότι αφορά την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών της Περιφέρειας. Ειδικότερα προβλέπεται η διείσδυση του Φυσικού Αερίου και σε 3 πόλεις (Πάτρα, Αγρίνιο, Πύργος) της Περιφέρειας. Η εν λόγω διαφοροποίηση επηρεάζει τον Θ.Σ. 7 μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθεί η σχετική δράση.
- Διαγραφή δύο Επενδυτικών Προτεραιοτήτων (1α και 9νι) και αναδιαμόρφωση της στόχευσης και του περιεχομένου μιας Επενδυτικής Προτεραιότητας (7ε).
- Μεταφορά πόρων μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας / Θεματικών Στόχων και γίνεται μεταφορά/ ανακατανομή πόρων μεταξύ Επενδυτικών Προτεραιοτήτων. Ειδικότερα:
 - Μεταφορά πόρων μεταξύ Αξόνων Προτεραιότητας: Από τον ΑΠ 3 μεταφέρονται πόροι ύψους 10εκ.€ Δ.Δ. στον ΑΠ 5.
 - Μεταφορά πόρων μεταξύ Θεματικών Στόχων:
 - Από τον Θ.Σ.1 μεταφέρεται 1εκ.€ Δ.Δ. στον Θ.Σ.2. Η μεταφορά αυτή είναι εντός του ίδιου Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ1).
 - Από τον Θ.Σ.5 μεταφέρονται 10.795.266€ Δ.Δ. στον Θ.Σ.6. Η μεταφορά αυτή είναι εντός του ίδιου Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ2).
 - Από τον Θ.Σ.9 μεταφέρονται 1.745.937€ Δ.Δ. στον Θ.Σ.8. Η μεταφορά αυτή είναι εντός του ίδιου Άξονα Προτεραιότητας (ΑΠ4).
 - Από τον Θ.Σ. 7 μεταφέρονται 4εκ.€ Δ.Δ. στον Θ.Σ. 9 (ΕΤΠΑ) και 6εκ.€ Δ.Δ. στον Θ.Σ. 10. Η μεταφορά αυτή είναι μεταξύ διαφορετικών Αξόνων Προτεραιότητας (ΑΠ3 και ΑΠ5).
 - Μεταφορά/ ανακατανομή πόρων μεταξύ Επενδυτικών Προτεραιοτήτων. Συνολικά επηρεάζονται 19 Ε.Π. ως ακολούθως:
- Τροποποιήσεις στις κατηγορίες παρέμβασης του Προγράμματος και κυρίως στα πεδία παρέμβασης, αφενός λόγω των τροποποιήσεων στο χρηματοδοτικό σχέδιο, αφετέρου λόγω της εξειδίκευσης του προγραμματικού σχεδιασμού.
- Τροποποιήσεις σε δείκτες του Προγράμματος (κυρίως σε δείκτες εκροών) οι οποίες αφορούν είτε μετονομασία/ αντικατάσταση δεικτών, προσθήκη νέων δεικτών ή τροποποίηση της τιμής στόχου υφιστάμενων δεικτών ή διαγραφή δεικτών.
- Προσθήκη νέων δράσεων και επικαιροποίηση κειμένων του Προγράμματος αφενός λόγω των αλλαγών που προαναφέρθηκαν, αφετέρου λόγω της εξειδίκευσης του προγραμματικού σχεδιασμού.
- Επικαιροποίηση δεικτών του Πλαισίου Επίδοσης:
 - i. Οικονομικοί Δείκτες:
 - Τροποποίηση του οροσήμου του 2018 για το σύνολο των οικονομικών δεικτών του Π.Ε.. Η εν λόγω τροποποίηση απορρέει από αλλαγή στη μεθοδολογία υπολογισμού του οροσήμου του οικονομικού δείκτη.
 - Τροποποίηση του στόχου του 2023 των οικονομικών δεικτών των ΑΠ 3 και 5 λόγω μεταφοράς πόρων (από τον ΑΠ3 στον ΑΠ5).
 - ii. Δείκτες εκροών / ΒΣΥ
 - Προσθήκη νέου δείκτη εκροών και νέου ΒΣΥ στον ΑΠ2, καθώς λόγω αλλαγής στη χρηματοδοτική βαρύτητα υφιστάμενου δείκτη δεν εξασφαλιζόταν η

απαραίτητη αντιπροσωπευτικότητα των δεικτών σε επίπεδο Άξονα (ήτοι δεικτοποίηση άνω του 50% των πόρων αυτού).

- Τροποποίηση στόχων σε ορόσημα ή/και στόχους υφιστάμενων δεικτών: στον ΑΠ1 (CO02, K250), στον ΑΠ 2 (CO20, CO37), στον ΑΠ 4 (10501, 11501, 05502), στον ΑΠ 5 (CO35, CO36). Η αναγκαιότητα αυτή προέκυψε είτε από την εξειδίκευση του αρχικού σχεδιασμού ή από μεταφορά πόρων.
- Διαγραφή του δείκτη του εκροών CO01 «άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων» από το Πλαίσιο Επιδόσεων του ΑΠ4, λόγω του ότι η παρέμβαση με την οποία είχε συνδεθεί δεν θα πραγματοποιηθεί. Επίσης, διαφοροποιήθηκε (μειώθηκε) και η χρηματοδοτική βαρύτητα του εν λόγω δείκτη στο Π.Ε. σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της
Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΕΟ GROUP

Μαυροκορδάτου 1 & Ακαδημίας 67, 106 78 Αθήνα **T:**210 9769 560, **F:**210 9705 762
E:info@eeogroup.gr **W:**www.eeogroup.gr